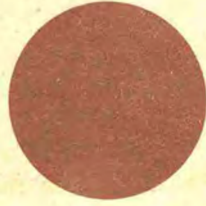
1979
Kasım-Aralık
11-12 (59-60)

EGEMEN SINIFLARIN SALDIRILARINA KARŞI CEVABIMIZ AÇIKTIR: MÜCADELEMİZ KESKİNLEŞECEKTİR

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

1979
Kasım-Aralık
11-12 (59-60)

İçindekiler

disk'e üye sendikalar

ASİS 49 84 46
Taksim Cad. No:91
Kat 4.
TAKSİM-İSTANBUL

ASTER-İŞ 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mah.
Eski Çiçekçi Sok.No:5/7
Kat: 2
GALATASARAY-İST.

BASIN-İŞ 26 30 25
Divanyolu, Klodfarer Cd. No.
12 Cağaloğlu-İSTANBUL

BAYSEN 26 09 34
29 37 13
Necatibey Cad. Sezenler
Sok.No: 1/10
YENİŞEHİR-ANKARA

BANKSEN 46 14 74-75-76
Abide-i Hürriyet Cad.
No:122
ŞİŞLİ-İSTANBUL

DEV MADEN-SEN 29 39 40
29 47 92
Necatibey Cad.Sezenler Sok.
Lozan Ap.2/9
YENİŞEHİR-ANKARA

D.SAĞLIK-İŞ 23 20 50
İnebey Mh. Valide
Camii Sok. No: 34/5
AKSARAY-İSTANBUL

D.YAPI-İŞ 75 14 31
Merter Gündoğdu Sok.
No: 19/1
BAYRAMPAŞA-İST.

FINDIK-İŞ 19 50
Gazi Cad. No: 72
GİRESUN

GENEL-İŞ 17 54 59
17 52 67
18 79 14
Süleyman Sırrı Sok.
2/4 SIHHIYE_ANKARA

GIDA-İŞ 75 15 40
Merter A.Kutsi
Tecer Cad. No: 10/3
BAYRAMPAŞA-İST.

HÜRCAM-İŞ 27 84 02
Divan Yolu Klodfarer
Cad.No: 12/4
CAĞALOĞLU-İST.

KERAMİK-İŞ 26 49 28
Divanyolu, Klodfarer
Cad.No: 12/3
CAĞALOĞLU-İST.

İLERİCİ DERİ-İŞ 28 26 40
Ordu Cad. No: 300
Kat: 3
AKSARAY-İST.

LASTİK-İŞ 75 15 65-66
Merter A.Kutsi Tecer
Cad.No: 10/2
BAYRAMPAŞA-İST.

LİMTER-İŞ
Ordu Cad. NO.300 Kat: 3
LALELİ-İSTANBUL

MADEN-İŞ 60 23 54-55
Barbaros Bul.
No: 58/2
BEŞİKTAŞ-İST.

NAKLİYAT-İŞ 44 53 84
Tünel, İlkbelediye Cad.
Küçük Tünel Apt. No: 5/6
BEYOĞLU-İST.

OLEYİS 30 12 15-16-17
18-19
29 41 81-82
Necatibey Cad. No: 96
Kat: 1
YENİŞEHİR-ANKARA

SİNE-SEN
Turnacıbaşı Sok.
Ressam Ap. 36/3
BEYOĞLU-İSTANBUL

SOSYAL-İŞ 29 19 59
29 46 38
Necatibey Cad.Sezenler
Sok.Lozan Apt.No:2/14
YENİŞEHİR-ANKARA

PETKİM-İŞ 30 08 61
İzmir Cad.Fevzi Çakmakk
Sok.No: 17/13
ANKARA

T.İ.S 29 46 76
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok.
No: 7/17-18-19-20
YENİŞEHİR-ANKARA

TEKGES-İŞ 25 31 93
18 89 99
İzmir Cad. Yaprak Ap.
No: 24/11 Kat: 6
KIZILAY-ANKARA

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI 26 85 90
Babıali Cad.Sıhhıye Ap.
No: 19/3
CAĞALOĞLU-İST.

TÜMKA-İŞ 75 08 43
Merter Gündoğdu Sk. No.
19/3
Bayrampaşa-İSTANBUL

YENİ HABER-İŞ 29 71 16
29 63 48
Gazi Mustafa Kemal
Bul. Dağdelen Ap.No:
92/2
MALTEPE-ANKARA

YERALTI MADEN-İŞ 18 68 47
Selanik Cad. No: 50/14
YENİŞEHİR-ANKARA

DİSK

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları konfederasyonu adına Abdullah Baştürk. Yazı İşleri Müdürü: Tevfik Bilgin. Merter Sitesi Topkapı, İstanbul Tel: 75 47 93. Dizgi: DİSK Compugrafhic Servisi. Basım: EM-AŞ Ofset. Kapak ve Karikatür: Tan Oral

Son Baskı Tarihi: 31.12.1979

YORUM

EGEMEN SINIFLARIN SALDIRISINA KARŞI CEVABIMIZ AÇIKTIR: MÜCADELEMİZ KESKİNLEŞECEKTİR

Emperyalist-kapitalist sistemin ve ona bağımlı olarak Türkiye'nin ekonomik, toplumsal ve politik bunalımlarının giderek arttığı günümüzde egemen sınıflar, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilere karşı sürdürdükleri saldırıyı iyice arttırmışlardır.

EGEMEN SINIFLAR SALDIRILARINI İYİCE ARTIRMIŞLARDIR

Emperyalizm ve işbirlikçilerince desteklendiği artık iyice açığa çıkan faşist odakların saldırı ve cinayetleri giderek artmaktadır. Bireysel ve toplu öldürmeler işçi, köylü, esnaf, zanaatkâr, genç bilim adamı, eczacı, doktor, avukat.. ayrımı yapmadan toplumun tüm güçlerine artan bir hızla yönelmektedir. Bireysel terörden medet umanlar, "anarşi" ortamının sömürü ve baskı düzenini pekiştirmeye yararlı olacağını bekleyenler çeşitli biçimlerdeki provokasyonlarını sürdürmektedirler. Görünen odur ki, işçi sınıfının demokratik hak ve özgürlükleri iyice tırpanlanıncaya kadar bu tür saldırı ve cinayetlerini sürdürme özlemi içindedirler.

BURJUVAZİNİN İSTEMLERİ VE HÜKÜMET PROGRAMI

Emekçi halkımıza daha geniş ekonomik ve demokratik haklar vaadeden ancak 20 aylık iktidarında tam tersini gerçekleştiren CHP'nin 14 Ekim ara seçimlerinde oy kaybetmesi üzerine istifa etmesi ve ardından AP azınlık hükümetinin kurulmasıyla hem sanayi, hem de ticaret burjuvazisi kısa ve uzun vadeli istemlerini açıklamış ve hükümet programına bu istemlerin konması için hükümete gerekli desteği vermiştir.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu TİSK, TİSK'e bağlı çeşitli iş adamları Türkiye Sanayici ve İş adamları derneği (TÜSİAD) ve hatta onların dümen suyundaki TÜRK-İŞ çeşitli biçimlerde istemlerini açıklarken bu kanlı uygulamalarda yandaşlıklarını örtülü olarak belirtmişlerdir.

Gerçek odurki, bu işverenler açıklamaları ile 1930'ların faşist Almanya'sının özlemi içinde olduklarını dile getirmişlerdir. İşverenler kendi rakamlarına göre geçen yıllarda gerçekleştirdikleri yüzde yüze varan kârları az bularak sömürüyü ve tahakkümü daha da artırmak için kanlı bir reçete sunmuşlardır. İşverenlerin bu kanlı reçeteleri AP azınlık hükümetinin programının özünü oluşturmuştur.

Anlaşıldığına göre yakın bir zamanda sömürü ve baskıyı daha da artıracak tüm yöntemler uygulanacak, gerekli yasal boşluklar tamamlanmaya çalışılacaktır.

İLK HEDEF OLARAK SINIF VE KİTLE SENDİKALARI SEÇİLMİŞTİR

Bu aşamada ilk hedef işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikalarıdır. Sınıf sendikacılığını yok etmek için "sendikalar siyaset yapıyor" biçimindeki demogojilerle sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlamaya girişeceklerdir. Yetkili sendikanın belirlenmesinden referandum yerine sarı sendikacılığı teşvik eden her türlü yöntem geliştirilecek, AP, MHP güdümlü sözde sendikalara taban oluşturacaktır, grev hakkı sınırlanacak, toplu sözleşme kapsamları iyice daraltılacaktır. Asgari ücretin daha uzun süreli saptanması, kıdem tazminatlarına kesin sınırlar getirilmesi, işçilerin kazanılmış çeşitli haklarının yok edilmesi saptadıkları ilk hedefler olacaktır.

DGM'LER YENİDEN GÜNDEME GETİRİLİYOR

Egemen sınıfların diktasını pekiştirmeyi amaçlayanlar hükümet programıyla Anayasadaki bağımsız yargı erki kavramını ayaklar altına alacak Devlet Güvenlik Mahkemeleri (DGM) ve Olağanüstü Haller yasa taslaklarını yeniden gündeme getirmişlerdir. Anarşiyi önleme demagojisi ile zaten sınırlı olan demokratik hak ve özgürlükler iyice kısıtlanmak istenmektedir.

Aynı biçimde derneklerin tamamen resmi güçlerin elinde oyuncak haline gelmeleri güdümlü tabela örgütleri biçimine dönüştürülmeleri için birçok ülkede silahlı kuvvetler mensuplarının bile sendikalaşma hakkını elde ettiği bir dünyada toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklarını talep eden kamu çalışanlarının dernek kurma hakları da ellerinden alınmak için gerekli yasa değişikliklerini yapmak isteyeceklerdir.

Türkiye'de emekçiler TCK'nun 141. ve 142. maddeleri gibi 1930'ların faşist İtalya'sından ithal edilen maddelerin kaldırılması için mücadele ederlerken, burjuvazi ve sözcüleri bu maddelerin ve diğer ilgili ceza maddelerinin daha da etkin bir biçimde işletilmesini istemektedirler.

İşsizliğe, pahalılığa, zulme karşı mücadele eden emekçilere AP azınlık hükümetinin somut vaadi bir yanda renkli televizyon, yani daha iyi uyutma araçları, öte yanda ise daha kanlı bir şiddet uygulaması olmaktadır.

MÜCADELEMİZ KESKİNLEŞECEKTİR

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ün daha önce belirttiği gibi işsizliğin, hayat pahalılığının hızla arttığı, insanların daha da kötü yaşam koşulları içinde çırpındıkları bir ortamda burjuvazi işçi sınıfı ve tüm emekçileri açlığa, yokluğa, sefalete, zulme boyun eğmeğe çağırmıştır.

Cevabımız açıktır: MÜCADELEMİZ KESKİNLEŞECEKTİR.

Dikensiz gül bahçesi isteyenler şunu iyi bilmelidirler ki, tüm faşist ve gerici odaklar aracılığıyla gerçekleştirecekleri provokasyonlar, tüm fiziksel ve ideolojik saldırılar emekçileri yıldıramayacaktır.

15-16 Haziranları, 16 Eylülleri, 20 Martları, 1 Mayısları yaratan DİSK üyeleri ve demokrasi güçleri daha yoğun bir mücadele gününe şimdiden hazırlanmalıdır.

DİSK içinde sendikal birliği ve örgüt içi disiplini daha yaratıcı bir biçimde pekiştirmek tüm anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-şovenist güçlerin kalıcı ve sürekli eylem ve güç birliğini oluşturmak için her olanak zorlanmalıdır.

Güç, kanlı ve çetin günler bizi beklemektedir. Bu günlerin hazırlığı içinde olmalıyız. Bilelim ki, azgın terör, yasa değişiklikleri tezgahlansa bile mutlaka bunları yenecek ve kazançlı çıkacak işçi sınıfı ve tüm emekçiler olacaktır.

DİSK ÖNÜNDEKİ TARİHSEL GÖREVLERİN ÜSTESİNDEN GELECEKTİR

Yönetim Kurulu 14 Ekim ara seçimleri sonrasında ülkenin içinde bulunduğu durumu değerlendirmiş ve siyasal ortamda meydana gelen değişiklikler karşısında izlenecek politikayı saptamıştır. Genel Başkan A.Baştürk toplantıyı açış konuşmasında 1978 yılından bu yana geçen sürenin geniş bir değerlendirmesini yapmıştır.

8 Kasım'da Olağanüstü toplanan DİSK Yönetim Kurulu, ülkenin içinde bulunduğu durumu değerlendirmiştir. Genel Başkan A.BAŞTÜRK toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, ülkenin yakın geçmişini ve bu süreç içinde DİSK'in ve demokrasi güçlerinin konum ve davranışlarını değerlendirmiştir. A. BAŞTÜRK'ün konuşması şöyledir:

Bundan bir ay kadar önce 14 Ekim seçimlerine ilişkin tavrımızı belirlemek için uzun tartışmalar yapmıştık. Sonuçta bir karara vardık. Seçimleri yaşadık. Şimdi seçim sonuçlarıyla ortaya çıkan yeni gelişmeleri değerlendirmek üzere yeniden biraraya gelmiş bulunuyoruz.

Genel Başkan A. Baştürk Yönetim Kurulu Toplantısını açarken 22 aylık CHP iktidar döneminin geniş bir değerlendirmesini yaptı.

Bu toplantımızın sağlıklı bir sonuca ulaşabilmesinin ön koşulunu, olaylar karşısında almış olduğumuz tavırları gerçekçi bir gözle değerlendirebilmemizde görmeliyiz. Eğer aldığımız kararların sonuçlarını gerçekçi bir biçimde değerlendiremiyorsak, yeni ve sağlıklı kararlar alabilmemiz mümkün değildir.

1977 yılı sonunda göreve gelen yeni DİSK Yönetim Organları, bu görevi devralmaları ile birlikte, Türkiye'nin siyasal koşullarında büyük bir değişikliği karşılarında bulmuşlardır. **Geniş emekçi yığınlarca desteklenen CHP'nin iktidar olmasıyla DİSK yönetim organlarındaki değişiklik aynı zaman içinde olmuştur.** 1971'de 12 Mart yönetimiyle başlayan dönem ve bu dönemde CHP'nin siyasal konumunda meydana gelen değişiklikler, 12 Mart yönetimi karşısında önemli kayıplar vermiş olan demokrasi güçlerinin hak ve özgürlükleri genişletme sözü veren, bozuk düzenin yerine insanca hakça bir düzen kuracağını söyleyen CHP'ye destek vermesini getirmiştir.

12 MART VE DEMOKRASİ GÜÇLERİ

Anayasanın üçte birinin değiştirildiği, aydınların, profesörlerin, bilim adamlarının, yurtseverlerin, devrimcilerin işkence gördüğü, öldürüldüğü bu dönemde tüm demokrasi güçleri gibi DİSK'in de siyasal tercihini belirlemekte önündeki alternatifler CHP ile sınırlı kalmıştır. **1973 seçim sonuçlarında CHP'nin gösterdiği gelişme, demokrasi güçlerinin CHP'ye verdiği aktif desteğin ilk somut ürünleri olarak değerlendirilmelidir. Toplumun en bilinçli ve hareketli kesimlerinin MC** iktidarlarına karşı oluşturdukları **demokrasi bloku 1978 başında CHP'nin iktidar olmasında belirleyici bir rol oynamıştır.** 1977 seçimleri öncesinde demokrasi güçlerinin özverili propaganda çalışmaları, bu arada CHP'nin MC'lere karşı sürdürdüğü muhalefette DİSK'in verdiği destek CHP'ye parlamentoda iktidar olabilecek bir sayısal güç kazandırmıştır. **1977 yılının sonunda 2. MC'nin devrilmesi ve yerine CHP ağırlıklı bir iktidarın kurulması, kökleri 12 Mart dönemine kadar uzanan demokrasi güçlerinin CHP'ye verdiği desteğin biçimi ve özünde önemli değişiklikler yapılmasını zorunlu kılmıştır.**

● DİSK,CHP'ye verdiği koşullu desteğin izleyicisi olmuştur.

İşte yönetimimiz koşulların böylesine değiştiği bir anda, halkımızın CHP iktidarının uygulamalarını merakla beklediği ve izlediği bir ortamda göreve gelmiştir. Tartışmaya gerek yok ki, demokrasi düşmanı MC'lere karşı olmak asgari müşterekinde birleşebilenler MC ortadan kalkınca tavırlarını yeniden belirlemek, yeni durum karşısında izleyecekleri politikayı gözden geçirmek zorunda kalmışlardır.

CHP İKTİDARI VE DİSK

DİSK bu yeni durum karşısında izleyeceği politikayı gerçekten büyük bir titizlik, dikkat ve sorumluluk içinde belirlemiştir. CHP'nin iktidar olmasıyla DİSK, CHP'ye verdiği koşullu desteğin izleyicisi olmuştur. İlk ağızda DİSK, yeni hükümetin hükümet olmasında kendisine güç veren işçi ve emekçi halkın çıkarları doğrultusundaki her uygulamasını destekleyeceğini açıklamıştır. O günün koşulları da anımsanırsa böyle bir desteğin önemi, daha da açık görülür. DİSK ayrıca faşistlerin devlet kademelerinden temizlenmesi, faşist cinayet odaklarının üzerine gidilerek faşizm tehlikesine son verilmesini istemiştir. Kaldı ki bu istemimiz hükümet programının da önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

İşte 1978 başında CHP iktidarıyla bu çerçeve içinde başlayan ilişkilerimiz 14 Ekim öncesinde seçimlere ilişkin tavrımızı ancak 10 günde belirleyebilecek bir noktaya gelmiştir.

1978 yılı başından 14 Ekim öncesine kadar izlediğimiz politikayı yerli yerine oturtmak zorundayız.

FAŞİZME İHTAR EYLEMİ: KÖSTEK Mİ, DESTEK Mİ?

16 Mart katliamına karşı 20 Mart'ta gerçekleştirdiğimiz eylem bu açıdan öncelikli bir yere sahiptir. Bu eylem iktidara gelişinin üzerinden 4 ay geçmiş bir hükümet için, onlarca ileri sürüldüğü gibi bir köstek miydi, yoksak bir destek miydi? Bunu şimdi daha iyi görebiliyoruz.

Biz faşizme karşı mücadelenin ancak işçi sınıfının öncülüğünde emekçi sınıflarla başarıya ulaştırılabileceği doğrusundan hareketle, üniversiteden çıkan öğrencileri bombalayan faşist cinayet şebekelerinin üzerine gitmede iktidarın arkasında hangi toplumsal güçlerin olduğunu 20 Mart Faşizme İhtar Eylemimizde çok somut bir biçimde gösterdik. Bu eylemimize DİSK üyesi işçilerin yanında Türk-İş ve bağımsız sendikalara üye çok sayıda işçi de katıldı. Mühendisler, mimarlar, öğretmenler, bilim adamları, memurlar, teknik elemanlar, avukatlar, doktorlar da eylemimizi aktif olarak desteklediler. DİSK bu eylemiyle ekonomik ve toplumsal hayatı ellerinde tutan geniş emekçi kitlelerin faşizme karşı kararlı ve etkili bir mücadeleye giriştiğinde siyasal iktidarın arkasında yer alacaklarını göstermiş oldu.

> ● "Faşist cinayet şebekelerinin üzerine gitmede iktidarın arkasında hangi toplumsal güçlerin olduğunu 20 Mart Faşizme İhtar eylemimizde çok somut bir biçimde gösterdik.

O günleri anımsarsanız bu eylemimize CHP ve ağırlıkta olduğu hükümetten gelen eleştiriler, bu tür eylemlerle iktidarın çalışmalarına köstek olunduğu daha da ötesi faşistlerin ekmeğine yağ sürüldüğü şeklindeydi. Ve iktidar emekçi halkın bu somut desteğine sırt çevirerek bir yandan diyalog kurduğu faşizme kapalı kapılar ardında mücadele etme yolunu seçti.

CHP ağırlıklı iktidarın işbaşına gelmesinden sonra faşizme karşı mücadelede izlenecek politikanın birinci hedefini **"kazasız belâsız 30 Ağustos'a ulaşmak"** oluşturmaktaydı. Ancak bu politikadan beklenilenler bir yarar sağlamamış Bedreddin Cömert, Bedri Karafakioğlu, Doğan Öz, toplumda saygın yerleri olan değerli bilim adamları ile yüzlerce yurtsever devrimci, faşist cinayetlere kurban gitmiştir. 1978 yılının Ağustos ayında DİSK, bir yandan yaygınlaşma eğilimi gösteren faşist saldırı ve cinayetler sürerken diğer yandan Pol-Der gibi örgütler siyasal iktidarca kapatılırken siyasal iktidara şu uyarıları yapmıştır: "HÜKÜMET, 'SAĞA DA SOLA DA KARŞIYIM' DİYEREK FAŞİZME KARŞI MÜCADELE VERİLEMEYECEĞİNİ KABUL ETMELİDİR. FAŞİST MİLİTANLARIN DEVLET KADROLARINDAN ATILMASI, EĞİTİM KURUMLARININ FAŞİSTLERDEN TEMİZLENMESİ, ÜLKÜ OCAKLARI, BÜYÜK ÜLKÜ DERNEĞİ, ÜLKÜCÜ GENÇLİK DERNEĞİ GİBİ FAŞİST ODAKLARIN DAĞITILMASINDA TEREDDÜT ETMEMELİDİR. FAŞİSTLERİN 'BIRAKILMAYACAK KALELER' OLARAK GÖRDÜKLERİ EĞİTİM ENSTİTÜLERİNDE GERÇEKTEN HAYATLARINI ORTAYA KOYARAK GÖREV İSTEMİNDE BULUNAN YÖNETİCİ VE ÖĞRETİCİLERE SÜRGÜN, YER DEĞİŞTİRME GİBİ BASKILAR UYGULAMAK FAŞİST VE GERİCİ GÜÇLERİN EKMEĞİNE YAĞ SÜRECEKTİR."

DİSK'in siyasal iktidarın faşizmle mücadele konusunda takındığı ikircikli, kararsız tavrına ilişkin eleştirileri bu kadarla sınırlı değildir. Bu eleştirilerin toplamı oldukça hacımlı bir kitap oluşturur.

Ne var ki bütün bu uyarı ve eleştirilerimize rağmen iktidar, yanlış politikasında ısrar etmiş, Sivas, Elâzığ, Malatya olaylarını, Kahramanmaraş soy kırımı izlemiştir. Ve bu son olay hükümeti sıkıyönetim ilân etmek zorunda bırakmıştır. Sıkıyönetim uygulamasının da faşizme karşı mücadelede doğru bir silah olmadığı, hızından hiçbir şey kaybetmeden süren faşist saldırı ve cinayetlerle bugün daha iyi anlaşılmış durumdadır. Sıkıyönetim ilânından sonra binlerce yurtse-

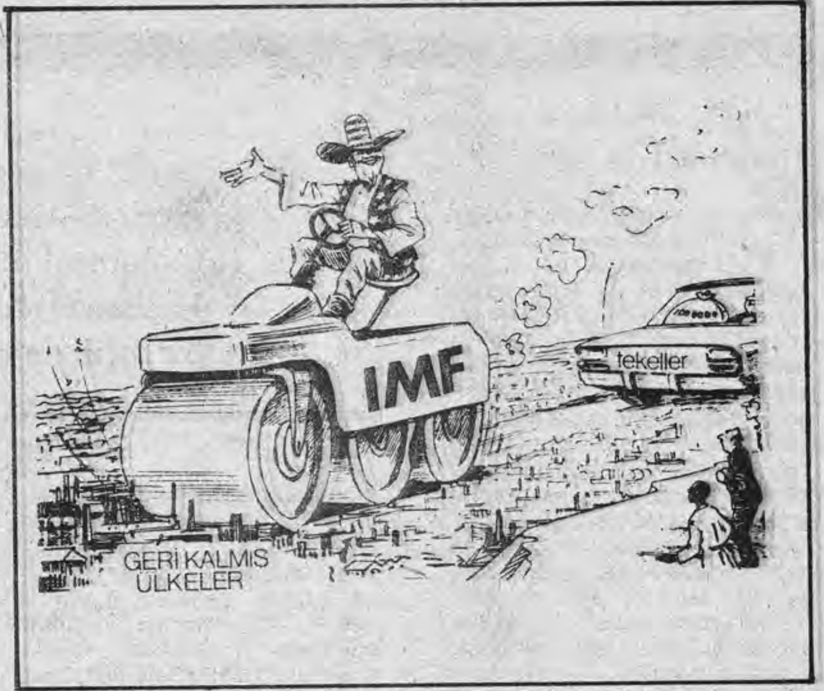
verin bu arada Adana Emniyet Müdürü'nün öldürülüşü bu yargıyı doğrulamaktadır.

Şimdi CHP ağırlıklı hükümetin istifasiyle birlikte bütün eğitim kurumlarında, DSİ, YSE, TRT gibi kurumlarda hortlayan faşist kadroların tehdidi, sürmekte olan faşist saldırı ve cinayetler, faşizme karşı mücadele yönteminde kimin haklı kimin haksız olduğunun somut kanıtları olarak karşımızda durmaktadır. **Demokrasi güçlerinin somut desteğini elinin tersiyle iten CHP'nin tek başına iktidar olmama gerekçesi ikna edici bir gerekçe sayılamaz.** Parlamentodaki **sayısal eksikliğini** emekçi halkın aktif desteğiyle kapatma yolunu kapatıp destek aldığı kitlelerden soyutlanarak iktidar olmaya çalışan CHP, bu yolla sayısal eksikliğine siyasal güçsüzlüğünü de eklemiş oldu.

TOPLUMSAL ANLAŞMA'YA KARŞI DİSK

DİSK'in bu dönem içinde siyasal iktidarla olan ilişkisinde **Toplumsal Anlaşmanın** da önemli bir yeri vardır. Çarpık kapitalist düzen içinde tekelci sermayenin kârlarının görülmedik bir hızla büyüdüğü, spekülâtif kazancın, tefeciliğin, döviz karaborsacılığının nerdeyse resmilik kazandığı, fiyatların alabildiğine bir başı boşluk içinde hareket ettiği bir ortamda ücretlerin dondurulmasını istemek gerçekçi bir politika olarak görülemez. Kaldı ki **Toplumsal Anlaşmayı gündeme getiren etkenlerin başında emperyalist-kapitalist sistemin mali örgütü IMF ile sürdürülen pazarlıkların etkisi bulunmaktadır.**

Ulusal bağımsızlığın sağlanması yolunda çaba harcayacağı vaadiyle kitlelerin desteğini alan bir siyasal partiden, koalisyon ortağı olsa bile, asgarisinden beklenilen emperyalist-kapitalist sisteme olan bağımlılığı azaltmaya çabalamak olmalıdır, bağımlılığı pekiştirmek değil. Emperyalist-kapitalist sistemin istemleri doğrultusunda gündeme gelen ücretlerin dondurulması, fiyatların dondurulması ya da en azından denetim altına alınmasına ilişkin en ufak bir belirtinin olmadığı bir ortamda ileri sürülemez. Böyle bir politika, bırakın reformlarla sosyal adaleti sağlamak amacında olan sosyal demokrat olduğunu söyleyen bir partinin, gelişmiş kapitalist ülkelerde liberal ve muhafazakâr partilerin bile izlemediği bir politikadır.

Her halde toplumsal anlaşmanın doğru bir politika olduğunu bugün uygulayıcıları bile savunmamaktadır. Bu konuya ilişkin olarak DİSK'in siyasal iktidara yöneltiği eleştiriler öğretici ders notları niteliğindedir. DİSK'in bu dönem içinde siyasal iktidarla olan ilişkilerinde ABD üslerinin yeniden açılmasına karşı gösterdiği tepki de önemli bir yer tutmaktadır. Başbakan Ecevit'e ABD üsleri ile ilgili karar öncesinde yazdığımız Ekim 1978 tarihli mektupta şu görüşlere yer vermiştik: "EMPERYALİZMİN EKONOMİK, SİYASİ, İDEOLOJİK, ASKERİ BASKILARININ ARTTIĞI BİR DÖNEMDE ÖZELLİKLE ÜSLER KONUSUNDA HÜKÜMETİN VERECEĞİ KARAR 'BAĞIMSIZLIKÇI DIŞ POLİTİKA' KONUSUNDA GERÇEK BİR ÖLÇÜ OLACAKTIR. HÜKÜMET ÜSLER KONUSUNDA YOL AYRIMINDADIR. HÜKÜMET ULUSAL BAĞIMSIZLIK KONUSUNDA KENDİ AÇISINDAN TARİHİ BİR KARAR VERECEKTİR. YA ÜSLER YENİDEN AÇILACAK VE TÜM OLARAK TÜRKİYE'NİN KADERİNİ EMPERYALİZMİN ELLERİNE TERKETMENİN RAHATLIĞI, SORUMSUZLUĞU VE AĞIR VEBALİ TERCİH EDİLECEKTİR. YA DA ULUSAL BAĞIMSIZLIĞIN DEMOKRASİNİN VE BARIŞIN SORUMLULUK İSTEYEN ZOR AMA AYDINLIK VE ONURLU YOLUNDA YÜRÜNECEKTİR. İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL ÖRGÜTÜ DİSK OLARAK BU ONURLU YOLDA HÜKÜMETİ VAR GÜCÜMÜZLE DESTEKLEYECEĞİZ."

Görüldüğü gibi bu konuda da DİSK çok net bir tavır içinde olmuştur.

CHP İKTİDARININ EKONOMİK POLİTİKASI

Yine 13 Ekim 1978 tarihinde Başbakan'a gönderdiğimiz sizlere de dağıtılmış olan demokrasinin güçlenmesi, emekçi halkın istemlerinin karşılanması, CHP'nin 14 Ekim'deki duruma düşmemesi için DİSK'in çeşitli konulardaki görüş ve önerilerini kapsayan 16 sayfalık mektupta hükümetin ekonomik konulara ilişkin uygulamaları ve yönelişleri ile ilgili olarak da gerekli uyarıları

yapmıştır. Bu mektubumuzda özetle "IMF'NİN ÖNERİLERİ DOĞRULTUSUNDA ALINACAK ÖNLEMLER, TÜRKİYENİN EKONOMİK SORUNLARINI SÜREKLİ VE KALICI BİR BİÇİMDE ÇÖZEMEZ. TERSİNE EKONOMİK GELİŞME BİR DAHA KÖSTEKLENMİŞ, BUNALIMIN YÜKÜ BÜTÜN AĞIRLIĞIYLA BİR KEZ DAHA EMEKÇİ HALKIMIZIN SIRTINA VURULMUŞ OLUP, YANİ GELİR DAĞILIMI DAHA DA BOZULMUŞ OLUR" demiştik.

DİSK'in siyasal iktidarla ilişkilerinde 14 Ekim öncesi noktaya gelinmesinde önem taşıyan olayların içinde 1 Mayıs 1979'un ayrı bir yeri vardır.

1 MAYIS 1979: SİYASAL YÖNELİŞ SOMUTLANDI.

DİSK, siyasal iktidarın her uygulaması karşısında tavrını açık olarak ortaya koymuştur. İktidara yönelttiği eleştiriler, yapıcı, uyarıcı niteliktedir. Bu eleştirilerle DİSK, hem koşullu desteğinin izleyicisi olmuş, hem de siyasal iktidarı uyarmıştır. Ne var ki tüm bu eleştiri ve öneriler, siyasal iktidarın giderek destek aldığı emekçi kitlelerden soyutlanarak, emperyalist-kapitalist sistemin dayatmaları doğrultusunda bir uygulama içine girmesini engelleyememiştir.

Emperyalist-kapitalist sistem içinde, onun koşullarına teslim olarak ülkeyi kapitalist sınıf için esenliğe çıkartma çabaları karşısında bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadele eden işçi sınıfımızın gerçek sendikal örgütü olarak sessiz kalamazdık. **Siyasal iktidar IMF koşullarına teslim olmakla, emekçi sınıfların demokratik hak ve özgürlüklerini daha da kısıtlayarak, baskıcı bir yönetime aday olduğunu ortaya koymaktaydı.** Sömürü ve baskı altındaki işçi ve emekçi sınıfların sömürüye karşı mücadelesini yok etmeye yönelik yeni baskı yasalarının gündeme getirilmesi, emperyalist-kapitalist sistemden kaynaklanan ekonomik bunalımın yüklerinin işçi ve emekçilere yüklenerek kapitalist sınıf yararına aşılmasını amaçlayan bir politikanın işçi sınıfınca desteklenmesi mümkün değildir.

O nedenledir ki konuşmamın başında belirttiğim, 1977 öncesi MC iktidarları dönemindeki CHP'ye ilişkin tavrımızla, 1979 koşullarındaki CHP'ye ilişkin tavrımız arasında büyük değişiklikler olmuştur. Olması da doğaldır. **Biz tavrımızı CHP'ye göre değil sınıfımızın çıkarlarına göre belirlemekle yükümlüyüz.**

İşte 1 Mayıs 1979, yeni baskı önlemlerinin hazırlandığı, IMF dayatmaları doğrultusunda nasıl bir yönetime yönelindiğinin gün ışığına çıkmakta olduğu bir döneme rastladı. O günlerde sık sık vurguladığımız gibi 1 Mayıslar gösterişli törenlerle kutlanan sınırlı günlerden değildir.

1976 ve 1977 1 Mayısları MC iktidarları döneminde kutlanmıştır. Bu iki kutlamada da CHP, MC'ye karşı yürüttüğü muhalefet gereği yer almıştır. **Demokratik hak ve özgürlükleri genişletme vaadi içinde olan**

bir siyasal partinin bu törenlere demokrasiye içtenlikle inandığı için mi yoksa, siyasi propoganda için mi katıldığı 1978 ve 1979 1 Mayıslarında açık bir biçimde ortaya çıkmıştır.

Muhalefette demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesini savunan, "Batı Avrupa'da ne kadar özgürlük varsa bizde de o kadar olacak" diyen bir siyasal partinin muhalefetten iktidara geçmesiyle birlikte görüşlerinde meydana gelen 180 derecelik değişme, asgari **siyasi ahlak ölçüleri** ile bağdaştırılamaz. CHP ağırlıklı iktidarın 1978 1 Mayıs'ında 1 Mayıs Alanına izin verilmesinde çıkarttığı güçlükler, 1979'da ki tavrı CHP'nin demokrasiye olan inançsızlığını göstermiştir.

Demokratik hak ve özgürlüklere yeni kısıtlamalar getirilme planlarının yapıldığı, bunun bir ölçüde de olsa sıkıyönetim kanalıyla uygulamaya konulduğu bir ortamda, DİSK'in önde gelen görevi, bu siyasal yönelişi geniş emekçi kitlelere somutlamaktı. DİSK 1 Mayıs 1979'da bir yandan demokrasi mücadelesinin ancak kararlılıkla sürdürülmesi ile hak ve özgürlüklerin korunabileceğini gösterirken, diğer yandan da emperyalist-kapitalist sistemin güdümündeki siyasal yönelişi bütün çıplaklığıyla emekçi halkın önüne çıkartmış oldu. 1 Mayıs 1979 geniş emekçi kitlelerin belki aktif katılımı ile yaşanmadı ama milyonlarca kişinin siyasal bilinçlenmesinde yadsınamayacak bir etkide bulundu.

14 EKİM SONUÇLARININ ORTAYA ÇIKARTTIĞI GERÇEKLER

14 Ekim sonuçlarına bu değerlendirmeler ışığında değinmekte yarar vardır.

DİSK'in CHP ağırlıklı iktidara karşı aldığı tavır ile 14 Ekim seçimlerinde geniş işçi ve emekçi kitlelerin aldığı tavır arasında diyalektik bir bütünlük olduğu görülür. DİSK'in bu dönem içindeki gelişimi ile kitlelerin siyasal yönelişi arasında yadsınamayacak paralellikler vardır.

> ● DİSK 1 Mayıs 1979'da emperyalist sistemin güdümündeki siyasal yönelişi emekçi halkın önüne çıkartmış oldu.

DİSK bu dönem içinde siyasal iktidarın uygulamalarına karşı giderek netleşen bir tavır almıştır. Diğer yandan DİSK, soldaki siyasal partiler ve siyasetlere karşı örgütsel bağımsızlığını titizlikle korumuştur.

29 ilde yapılan seçimlerin sonuçları, bu illerde 1977 seçimlerinde CHP'ye oy veren 1 milyon 100 bin seçmenin bu seçimlerde hiçbir partiye oy vermediğini göstermektedir. Böylelikle 29 ildeki seçmenlerin önemli bir bölümünün CHP nin izlediği politikayı benimsemediği ortaya çıkmıştır.

Seçim sonuçlarından çıkartılabilecek en önemli sonuç geniş işçi ve emekçi kitlelerin solda güvenilir bir alternatif bekleyişi içine girmiş olduklarıdır. Diğer bir önemli sonuçta, iktidarın büyük ümitlerle seçim kampanyası başladıktan sonra yüksek taban fiyatları politikası ve daha önce belirlediği taban fiyatlarına yaptığı eklere rağmen, kırsal kesimden beklemiş olduğu oyları alamamış olmasıdır.

Seçimlere katılan sosyalist-ilerici partilerin aldığı sonuçları da gerçekçi bir gözle değerlendirmek gerekmektedir.

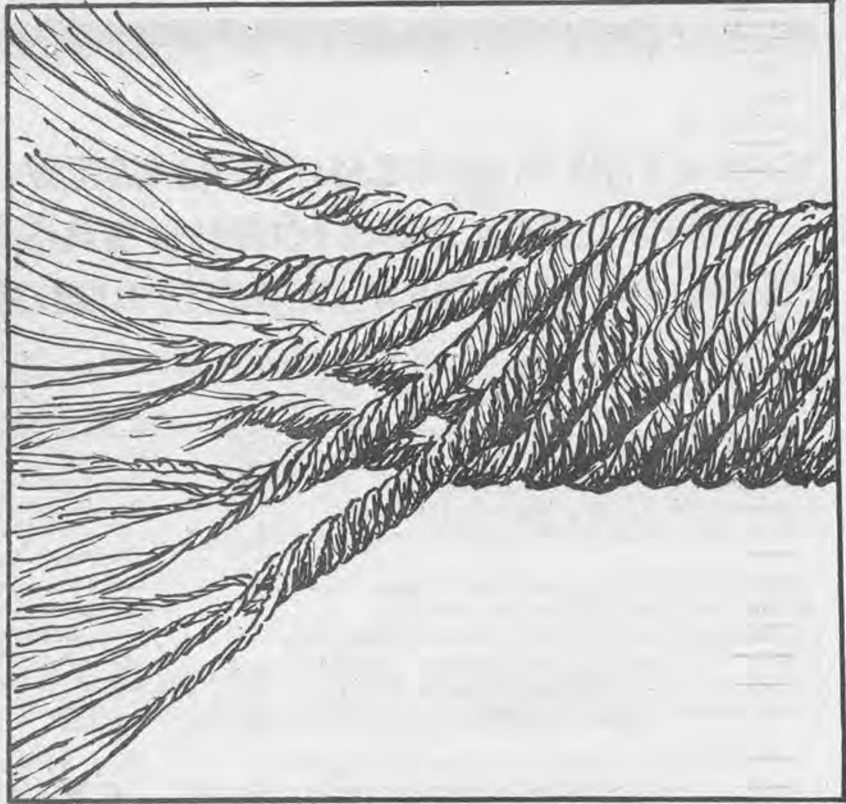
İşçi sınıfının bilimi, somut koşulların değerlendirilmesine ayrıcalıklı bir öncülük tanır. Türkiye toplumu emperyalist-kapitalist sistemin yoğun baskı ve sömürüsü altında bunalmaktadır. Bunalım ekonomik, toplumsal, kültürel alanlarda olanca ağırlığıyla emekçi halkımızın üzerine yıkılmıştır. Konut, sağlık, eğitim, beslenme gibi konularda geniş emekçi kitleler çok somut güçlüklerle karşı karşıya bulunmaktadırlar.

Bütün bu olgular karşısında, **tüm güçlüklerin sosyalizmde çözümleneceğini tekrarlamak yeterli değildir. İşçi sınıfının biliminin üstünlüğü bu sorunların nasıl aşılacağına, sosyalist topluma nasıl varılacağına somut yollar gösterebilmesindedir.** Elbette çarpık kapitalist toplumun ürettiği sorunlar sosyalizmde çözüme kavuşacaktır. Ancak bu çözüme **"nasıl"** ulaşılacağının geniş emekçi kitlelere kavratılmasının hayati önemi bulunmaktadır.

Siyasal partilerin amacı iktidara gelmektir. Bu ise ancak o partinin kitleler önünde iktidar olabilecek güven sağlaması, izleyeceği politikanın destek aldığı sınıfların ve tabakaların sorunlarına çözüm getirebileceğine inandırması ile mümkündür. Hayatın gerçeklerinden kopuk, soyut, katı tekrarlar bu amaca ulaşmak için yeterli değildir. Olmadığı da görülmüştür.

Yürütme Kurulumuz seçim sonuçlarını değerlendirdiği toplantıdan sonra yaptığım açıklamada da belirttiğim gibi, **"seçim sonuçları, toplumun sınıfsal çıkarları doğrultusunda billurlaşan bir saflaşmayı hızla gerçekleştirmekte olduğunu, siyasal tercihlerin kişilere, düzen partilerine duygusal bağlılıklarla yapıldığı dönemin geride kalmakta olduğunu ortaya koymaktadır."**

Emperyalist-kapitalist sistem Türkiye'yi kendisine koparılamaz biçimde bağlamak istemektedir.

Bütün bu gerçekler ışığında 14 Ekim seçimlerine ilişkin olarak aldığımız kararı yeniden değerlendirmek gerekirse, bu kararın 22 aylık CHP ağırlıklı iktidar döneminde DİSK'in izlediği politikayla bağdaşmadığını tes lim etmek gerekmektedir.

14 EKİM SONRASI GELİŞMELER

14 Ekim seçimleri ile başlayan dönem daha önce yapmış olduğumuz tespitleri doğrular bir gelişim izlemektedir.

AP Genel Başkanı'nın hükümeti kurmakla görevlendirilmesinden sonra yaptığı çeşitli konuşmalarda Dernekler Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Polis Hak ve Selahiyetleri Yasası, TRT Yasası gibi yasalarda değişiklikler yapılacağını açıkça ifade etmesi, daha da önemlisi DGM'lerin yeniden gündeme getirilmesi, çok uzun bir süreden beri ısrarla tekrarladığımız, **"14 Ekim seçim sonuçları ne olursa olsun, siyasal iktidarlar baskıcı-bir uygulamaya yönelecektir"** yolundaki tespitimizi doğrulamıştır.

Yıl sonundan önce yapılması beklenen büyük ölçekli yeni bir devalüasyon, hayat pahalılığını daha da hızlandıracaktır. Yeni iktidarın savurgan bir ekonomi politikayla kısa bir süre suni rahatlama sağlaması, bunalımın daha dev boyutlarda karşımıza çıkmasını pek fazla erteleyemiyecektir.

DİSK'İN ÖNÜNDEKİ GÖREVLER

DİSK'in bu koşullar altında önde gelen görevi demokrasi güçlerinin bir likte uzun soluklu bir mücadele verebilecek şekilde örgütlenmesini gerçekleştirmektir. Demokratik kitle örgütleriyle kurduğumuz sağlıklı, ilkeli diyaloglar, giderek güçlenen işbirliği bu konuda önemli bir olumluluğu oluşturmaktadır.

Daha geniş ve etkili bir demokrasi mücadelesinin verilmesi bir zorunluluk olarak gündemimizdedir. Önümüzdeki dönemde hak ve özgürlüklere yönelik saldırıları göğüsleyebilmenin ön koşulu, demokrasi güçlerinin bu direnci sağlamasında yatmaktadır. Ancak bu yeterli değildir. Anlaşılabileceği gibi bu bir **savunmadır**. Hak ve özgürlüklerimizi korumaya yönelik bir harekettir. **O nedenle bu savunma aynı zamanda bağrında işçi ve emekçi kitlelerin iktidara yönelik atılımını gerçekleştirebilecek siyasal ha reketin örgütlenme potansiyelini de taşımaktadır.**

Görülebildiği kadarıyla emperyalist-kapitalist sistem, Türkiye'yi kendisine koparılamaz biçimde bağlamanın yollarını aramaktadır. **O nedenle de sadece hak ve özgürlükleri korumaya yönelik bir hareketin böyle bir saldırı karşısında siyasi bir nitelik kazanmadan başarı kazanma şansı azdır.**

DİSK bu konuda da tarihsel sorumluluk ve görevlerle yükümlüdür. İşçi sınıfının bilimini soyut ve klişeleşmiş sloganların tekrarlanması olarak alan anlayışların karşısında, ayakları yere basan, toplumsal gerçekleri işçi sınıfı bilimi ışığında değerlendirebilen ve değerlendirmelere uygun mücadele yöntemlerini geliştirip geniş işçi ve emekçi kitleleri yönlendirebilecek ve harekete geçirebilecek **sosyalist siyasal hareketin örgütlenmesinde DİSK bir sendikal örgüt olduğunu unutmaksızın, üzerine düşen görevleri yapmalıdır.**

Yönetim Kurulumuzun bu güç döneminde aşılmasında işçi sınıfımızın ve örgütümüz çıkarlarına uygun kararlar üreteceğine olan inancımla hepinize saygılar sunarım.

YÖNETİM KURULU: "İŞÇİ SINIFI HAREKETİNİN SİYASAL BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI DİSK'İN GÜNDEMİNDEKİ BİRİNCİ SORUNDUR"

8-9 Kasım 1979 tarihlerinde İstanbul'da olağanüstü toplanan DISK Yönetim Kurulu'nun açıklamasıdır:

8-9 Kasım tarihlerinde İstanbul'da olağanüstü olarak toplanan DİSK Yönetim Kurulu, gündemindeki son siyasal gelişmelerin değerlendirilmesi maddesini geniş bir biçimde tartışmış ve aşağıdaki sonuca varmıştır:

"Bugün ülkemizde sosyalist siyasi hareket alabildiğine bölünmüş durumdadır. Birlikte çalışması gerekli ve olası olan pekçok siyasal grup, çeşitli nedenlerle ayrı ayrı örgütlenmeye yönelmiştir. Gün geçtikçe bu bölünme daha da artmakta ve bunların arasındaki çelişkiler keskinleşmektedir.

"Bu durumun yarattığı sakıncaları söylemeye gerek bile yoktur. 14 Ekim seçimleri göstermiştir ki, sosyalizm adına seçime katılan partilerin ve de eğilimlerin hiç birisi umut verici bir başarı gösterememiştir. Büyük bir sosyalist potansiyelin bulunmasına karşılık sol oyların son derece düşük olması bu kanıyı doğrulamaktadır. İşçi sınıfı hareketinin siyasal birliğinin sağlanması, sınıfımızın tek devrimci sendikal örgütü DİSK'in gündemindeki birinci sorundur. Ancak, bu birlik sadece DİSK'in çözümleyebileceği bir sorun değildir. Bu sorunun çeşitli siyasi örgüt, eğilim ve kişiler ile birlikte ele alınması, gerekli görülmüştür.

"Kuşkusuz bu birliğin bazı ilkeleri vardır ve olacaktır. Ancak önkoşul olarak aşağıdaki iki ilke bizce önem taşımaktadır.

"1- Bu birleşme, uluslararası sosyalist hareketi dikkate alan ve bu dikkat içinde Türkiye şartlarını değerlendirerek solun birliğini sağlamak olmalıdır.

"2- Bu birlik işçi sınıfı bilimine ters düşen eğilim ve davranış içindeki küçük burjuva akımlarını değil, işçi sınıfının mücadelesini bilimi doğrultusunda, benimseyen siyasi grupların birliği olmalıdır.

DİSK Yönetim Kurulu DİSK'in demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı işlevini yürüten bir konfederasyon olduğu gerçeğini ve yukarıdaki ilke ve görüşleri gözardı etmeden bir siyasi örgütlenme ve birlik oluşturma çalışmalarını yürütmek, bu siyasal birliğin program ve ilkelerini saptamak ve gerektiğinde DİSK yetkili organlarının görüşlerini almak üzere Genel Başkan Abdullah Baştürk başkanlığında bir komisyon oluşturulmasını uygun görmüştür.

DİSK Yönetim Kurulu toplantıda ayrıca hükümeti kurmakla görevlendirilen AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in çeşitli yasa değişikliklerine ilişkin olarak yaptığı açıklamalarla ilgili olarak aşağıdaki değerlendirmeyi yapmıştır:

"Emekçi halkımız, emperyalist-kapitalist sistemin neden olduğu ekonomik, siyasal ve toplumsal bunalımın yüklerini taşıyamaz bir duruma gelirken, bir başbakan adayının zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri daha da kısıtlayıcı çeşitli önlem taslaklarını açıklaması hiç de şaşırtıcı değildir. Bu, başbakan adayının kendi sınıfsal tavrıdır.

"Sıkıyönetimin kitle örgütlerini kapatmasını, yayınları yasaklamasını, hak ve özgürleri kısıtlamasını yeterli bulmayan Demirel, emperyalist-kapitalist sistemin ve işbirlikçilerinin dikensiz gül bahçesi isteğini bugün daha açık bir biçimde ortaya koymaktadır.

"10 yıla yakın süredir ülkede başbakanlık yapan ve bugünkü ekonomik yıkıntının, anarşinin baş sorumlusu, sermaye sınıfının güvendiği Demirel, demokratik kitle örgütlerini kapatmayı, yeniden grev yasaklamalarına ve grev ertelemelerine girişmeyi, anarşik olayları bahane ederek emekçi halkın demokratik hak ve özgürlüklerini kısıtlamayı, ekonomik ve demokratik istemlerine ket vurmayı amaçlamaktadır.

"Ancak işçi sınıfının sendikal haklarını engellemeye kalkışmakla, grevleri ertelemekle demokratik mücadelemiz durdurulamayacaktır.

"Başbakan adayı Demirel geçmişte de sıkıyönetimsiz sıkıyönetim anlamına gelen ve son tahlilde işçi sınıfı ve tüm emekçi halkın sömürü ve baskıya karşı verdiği mücadeleyi ezmeyi amaçlayan önlemlere başvurmaya kalkmıştır. 15-16 Haziran 1970'de sendikal hak ve özgürlüklerimizi kısıtlamak istemiştir. 1976'da bağımsız yargıyı tamamen siyasal iktidarın güdümüne sokan Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasasını geçirtmek istemiştir. Ancak her iki değişiklikte de Türkiye işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK'i karşısında bulmuştur. Bundan böyle de karşısında bulacaktır.

"Türkiye işçi sınıfı emperyalist kapitalist sistemin boyunduruğunda bir avuç parababasının emekçi halkımız üzerindeki sömürüsünü pekiştirmeye yönelik bu tür girişimlerine izin vermeyecektir."

YÜRÜTME KURULU DİSK'İN SINIF VE KİTLE SENDİKACILIĞI İLKELERİNE BAĞLILIĞINI VURGULADI

DİSK Yönetim Kurulu 8-9 Kasım tarihlerinde İstanbul'da olağanüstü toplanarak **14 Ekim ara seçimleri** sonuçlarıyla ülkenin **siyasal** ve **toplumsal** yaşamında ortaya çıkan gelişmeleri değerlendirmiştir. Toplantıda ayrıca sosyalist hareketin karşı karşıya bulunduğu sorunların aşılmasında **DİSK**'in üzerine düşen görevlerin neler olabileceği tartışılmıştır.

DİSK Yönetim Kurulu kararında yer alan birliği sağlamaya yönelik ciddi çabalar parti kurmakla özdeş değildir.

Bu tartışmanın ışığında varılan kararlar **tam metin** halinde basına, TRT'ye ve ilgili tüm örgüt ve kişilere iletilmiştir. Ancak bildiri bazı basın organlarında özellikle başlıklarda **"DİSK Parti Kuruyor"** biçiminde yansımıştır. Oysa bu başlıklar altında yayınlanan değerlendirmenin içeriğinde aşağıdaki görüşler aynen yer almıştır.

"İşçi sınıfı hareketinin siyasal birliğinin sağlanması, sınıfımızın tek devrimci sendikal örgütü **DİSK**'in gündemindeki birinci sorundur. Ancak bu birlik sadece **DİSK**'in çözümleyebileceği bir sorun değildir. Bu sorunun çeşitli **siyasi örgüt**, **eğilim** ve **kişiler** ile birlikte ele alınması gerekli görülmüştür.

"DİSK Yönetim Kurulu DİSK'in demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı işlevini yürüten bir konfederasyon olduğu gerçeğini ve yukarıdaki ilke ve görüşleri gözardı etmeden bir siyasi örgütlenme ve birlik oluşturma çabalarını yürütmek, bu siyasal birliğin program ve ilkelerini saptamak ve gerektiğinde **DİSK** yetkili organlarının görüşlerini almak üzere Genel Başkan **Abdullah Baştürk** başkanlığında bir komisyon oluşturulmasını uygun görmüştür."

DİSK Yönetim Kurulunun sosyalist hareketin birliğine yönelik olarak aldığı kararlar yanlış yorumlara yol açmayacak kadar açıktır.

Ancak Yönetim Kurulunun bildirisindeki **"program"**, **"örgütlenme"** gibi sözcükler belli bir amaca yönelik olarak zorlanmak istenmiştir. Amaçlı yada amaçsız yanlış yorumlamalar **DİSK Yönetim Kurulu kararının** özünü ve amacını hedefinden saptırıcı olarak değerlendirilmelidir. **DİSK**, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerine, **Genel Kurul** kararlarına ve **Anatüzüğüne** bağlı ve bu ilke ve prensipleri titizlikle savunan ve uygulayan bir örgüttür. **DİSK**, aynı zamanda sosyalist hareketin birliğinin sağlanması yolunda üzerine büyük sorumluluklar ve görevler düştüğü bütün demokrat, ilerici kamuoyunca teslim edilen bir örgüttür.

DİSK'in **Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Temel İlkeleri** Broşüründe de belirtildiği gibi **"Politik mücadele sınıf mücadelesinin en yüksek biçimidir. Politik mücadelenin örgütü işçi sınıfı partisidir. Amaçları ve örgütsel yapıları farklı olan işçi sınıfı partisi ile sendikalar arasındaki ayrımları gözardı etmek, işçi sınıfı mücadelesine oldukça büyük zararlar verir. Ekonomik mücadele içinde sendikalar işçi sınıfının gerçek kurtuluşu için bir bilinçlenme merkezi, bir okul gibi çalışmak durumundadırlar. Ancak farklı siyasi görüş dinsel inanç taşıyan işçileri bir araya getiren sendikalara işçi sınıfı partisi görevleri yüklenmek istendiğinde sendika olma özelliklerini yitirirler... İşçi sınıfının mücadelesi bu konudaki tüm sapmaları aşarak gelişmiştir. Sosyalist hareketin birliğinin henüz sağlanamadığı Türkiye'de sendika-parti ilişkilerini doğru değerlendiremeyen sapmalar her zaman ortaya çıkmakta, bu eğilimler sendika yıkıcılığına kadar varmaktadır."**

DİSK Yönetim Kurulu kararında yer alan birliği sağlamaya yönelik ciddi çabalar parti kurmak ile özdeş değildir. Demokratik sınıf ve kitle örgütü olma niteliğini hiçbir zaman gözardı etmeyen **DİSK** yasal olarak da bir siyasi parti kuramaz.

DİSK Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda çeşitli sosyalist siyasi örgüt, eğilim ve kişilerle gerekli temaslar yapılacak ve ulaşılan sonuçlar karar organlarında değerlendirilerek Türkiye'de sosyalistlerin siyasi birliğine yönelik olarak somut adımların atılmasına çalışılacaktır.

YÜRÜTME KURULU: "BAĞIMSIZ VE DEMOKRATİK BİR TÜRKİYE İÇİN MÜCADELE EDEN İŞÇİ VE EMEKÇİ KİTLELERLE AP İKTİDARININ SAFINDA YER TUTAN GERİCİ, FAŞİST GÜÇLERİN HESAPLAŞMASI HIZLA GÜNDEME GELMEKTEDİR"

AP azınlık hükümetinin programı bundan önceki Demirel hükümetlerinin programlarında olduğu gibi Türkiye'yi sözde güllük gülistanlık bir ülke durumuna getirecek sorumsuz vaatlerle doludur. Programın ilk bakışta görülebilen iki özelliği; sermayeye pervasızca at koşturacağı sınırsız bir alan tanıması ve tekellerin egemenliğini pekiştirmesi ile işçi ve emekçi kitlelerin hak ve özgürlüklerini daha da kısıtlayıcı olmasıdır.

AP azınlık hükümeti programında yer alan vaatler **gerçekçi** değildir ve ülkenin karşı karşıya bulunduğu sorunlara çözüm getirmeyi de amaçlamamaktadır.

Bugün siyasi cinayetler ülkeyi kan gölüne çevirmiş durumdadır. **Egemen sınıflar** giderek güçlenen emekçi sınıfların demokratik hak ve özgürlükler mücadelesini zor yoluyla bastırmak istemektedirler. Ülkemizde cinayetlerin ve genel olarak anarşinin baş sorumlusu emperyalizme bağımlı **kapitalist sınıf** ve onun bir ürünü olan **faşist örgüt** ve **cinayet şebekeleridir.** Bu gerçek dünya kamu oyunda artık kesinlikle bilinmektedir. AP Genel Başkanının bundan önceki başbakanlıkları sırasında özel komando kamplarında silahlı eğitim yaptırılan faşist cinayet örgütleri bu amaçla oluşturulmuştur. Bugünkü anarşi bu oluşumun doruğunu teşkil etmektedir.

Bu gerçekler ortadayken, siyasal iktidarın, cinayetlerin ve anarşinin temel nedeni olarak zaten sınırlı olan **demokratik hak ve özgürlükleri** göstermesi iktidarın sınıfsal özünü ve hedefini bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır.

Hükümet programında yer alan **DGM**'lerin kurulması ile ilgili yasa ve **Olağanüstü haller yasası**, bağımsız yargı erkinin yerine işçi ve emekçilere karşı sınıfsal egemenliklerini korumayı amaçlayan bir savunma aracı olarak kullanılacak **güdümlü yargı erkini** egemen kılmayı amaçlamaktadır.

Birçok ülkede silahlı kuvvetler mensuplarının bile **sendikalaşma hakkını** elde ettiği bir dünyada grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklarını talep eden memurların **dernek kurma** hakları da ellerinden alınmak istenmektedir.

Hükümet programında çalışma hayatıyla ilgili olarak yapılması öngörülen uygulamalar **İşveren Sendikaları Konfederasyonunun** açıklamasındaki istemlerin eksiksiz benimsendiğini ortaya koymaktadır. **"Dikensiz gül bahçesi"** isteyenler siyasette uğraşıyorlar demagojisiyle sendikal hak ve özgürlükleri yok etmek istemektedirler. Yasaların işverenler karşısında iş güvenliği açısından hiçbir güvence tanımadığı işçilerin yeni hükümet programıyla bu alandaki tek dayanağı olan **kıdem tazminatlarına** göz dikilmektedir.

Fiyatların bir yılda yüzde yüze yakın arttığı bir ortamda emperyalist-kapitalist sistemin ve onun mali örgütü **IMF**'nin istekleri doğrultusunda **ücretlerin dondurulması** anlamına gelen ekonomik önlemler AP azınlık hükümetinin programında yer almaktadır.

Devletin Anayasa'dan kaynaklanan temel görevi işsizlere iş bulmak iken, yetersiz olan devlet girişimlerini daha da kısıtlayacağını açıklayan bir program Anayasa'yı çiğner durumdadır.

Yurt içindeki emekçi kitlelere gerçekçi hiçbir çözüm getirmeyen AP azınlık hükümeti programında emperyalizme bağımlı çarpık kapitalistleşmenin bir sonucu olarak yurt dışında çalışmak zorunda bırakılan ve kapitalizmin yoğun sömürüsüne terk edilen **göçmen işçilerin** sorunlarına ilişkin tek bir somut çözüm yoktur.

AP hükümeti programında yer alan bu hedefler, renkli televizyon ve benzeri vaatlerle işçi ve emekçi kitlelerin gözünden kaçırılmak is-

tenmektedir. AP azınlık iktidarı renkli televizyon ve benzeri vaatlerle **hayat pahalılığı, yokluk** ve **sefalet** içinde kıvranan emekçilerin gözlerini boyayabileceğini sanmaktadır.

Bütün bu olgular AP azınlık iktidarının, işçi ve emekçi halkımızın hak ve çıkarlarına karşı emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin çıkarlarını çok açık biçimde savunacak bir yönetim olacağını ortaya koymaktadır.

Bağımsız ve **demokratik** bir Türkiye için mücadele eden işçi ve emekçi kitlelerle AP iktidarının safında yer tutan emperyalizme bağımlı gerici, faşist güçlerin hesaplaşması hızla Türkiye toplumunun gündemine gelmektedir.

Böylesi bir ortamda başta işçi sınıfımız olmak üzere demokrasiden yana tüm örgüt ve kuruluşlara çok önemli görevler düşmektedir. Hızla yerleştirilmek istenen daha **baskıcı-yasakçı bir yönetime** karşı faşist ve gerici güçlerin artması olası saldırılarına karşı, bütün güçlerini seferber ederek mücadele vermek her ilerici, devrimci ve demokratın başta gelen görevidir.

DİSK'e bağlı tüm sendika yöneticileri ve üyeleri önümüzdeki günlerde demokratik hak ve özgürlüklerimize yönelik saldırı ve uygulamalara karşı uyanık olacaktır. **DİSK** bütün gücüyle bu saldırı ve uygulamalara karşı her zamankinden fazla **disiplinli** ve **örgütlü** olarak hazır beklemektedir.

Ceza yasasında 141 ve 142. maddeler, **İş Yasasında** 13 ve 17. maddeler dururken işçinin **kıdem tazminatına** göz dikenler; sendikal hak ve özgürlüklerin genişletilmesi gerekirken bu hakkı ortadan kaldırmak isteyenler; faşist cinayet odaklarının üzerine gitmek gerekirken DGM'leri yeniden gündeme getirenler; hayat pahalılığı, kiralar çekilmez haldeyken ve 5 milyona yakın işsiz insan açlık ve sefalet içinde inlerken, renkli televizyon vaatleriyle sömürü ve baskıyı gizlemek isteyenler karşılarında bütün gücüyle işçi sınıfını, onun devrimci sendikal örgütü DİSK'i, tüm emekçileri, tüm demokrasi güçlerini bulacaklardır.

Gün, birlik, mücadele ve zafere doğru yol alma günüdür.

HÜKÜMET PROGRAMINDAKİ BASKI ÖNLEMLERİNİN HEDEFİ İŞÇİ SINIFIDIR

•

Hükümet programının oluşmasında TİSK. TÜSİAD gibi işveren örgütlerinin istem ve önerileri belirleyici bir rol oynamıştır. Yeni baskı önlemleri ile işverenlerin daha çok sömürü istemleri arasında tam bir bütünlük bulunmaktadır.

İşverenler: 1930'ların Faşist Almanyasının özlemi içinde

AP azınlık hükümeti Meclis'den gerekli güvenoyunu alarak resmen siyasal yönetime el koymuştur. Böylece 14 Ekim sonrasındaki gelişmeler, toplumsal sorunların olabildiğince ağırlaştığı dönemde bir azınlık hükümeti deneyiyle noktalanmış olmaktadır.

AP Genel Başkanının hükümeti kurmakla görevlendirilmesi ile azınlık hükümeti programının Meclislerde okunması arasında geçen süre birçok ilginç gelişmeye sahne oldu. AP Genel Başkanının kamuoyuna açıklandığı yüzüyle kayıtsız koşulsuz destek aldığı MHP ve MSP, çeşitli bakanlıklarda, bu kayıtsız koşulsuz desteğin karşılığını bakanlık müşavir kadrolarından odacılara kadar hızla doldurmaya başladılar.

Öte yandan TİSK, TÜSİAD, Türkiye Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği gibi burjuvazinin mesleki örgütleri yeni hükümetin programının oluşturulmasına katkıda bulunmak için peşpeşe görüş ve istemlerini açıkladılar. Bu arada "gelen ağam giden paşam" politikasını kendilerine pusula edinmiş Türk-İş yönetimi de yeni hükümetten istediklerini bir bildiri ile açıkladı. Bütün bu örgütlerin görüş ve istemlerinde hem beraberlik, hem de büyük benzerlikler bulunuyordu.

Özellikle Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun açıkladığı 7 sayfalık rapor hükümet programının iskeletini oluşturacak nitelikteydi. Çalışma yaşamı ile ilgili yasa değişiklikleri yapılması istenen TİSK bildirisinde ayrıca DGM yasası, olağanüstü hal yasası gibi zaten sınırlı olan hak ve özgürlükleri bütünüyle ortadan kaldırmayı amaçlayan istemler de yer almaktaydı. Hükümet programında da yer alan bütün bu istemlerin kamuoyuna açıklanması üzerine Genel Başkan Abdullah Baştürk, İşverenler Konfederasyonunun 1930'ların faşist Almanya'sının özlemini çektiğini belirtti. Baştürk, İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun istemlerini 16 Kasım da yaptığı açıklamasında şöyle değerlendirmiştir:

"İşverenler Konfederasyonu yeni hükümete emir verircesine ülkenin ekonomik ve toplumsal sorunlarını kendi açısından değerlendiren açıklaması ile 1930'ların faşist Almanya'sının özlemi içinde olduğunu bir kez daha, ama daha açık bir biçimde dile getirmiştir.

"İşverenler Konfederasyonu'nun açıklamasında yalnızca iki şey eksik kalmıştır: İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin ve Anayasa'nın tümüyle yerle bir edilmesi ve parlamento yerine kendilerinin ülkeyi yönetmesi.

"İşverenler Konfederasyonu kendi rakamlarına göre geçen yıl içinde gerçekleştirdikleri yüzde 100'e yakın kârları az bularak, sömürüyü ve tahakkümü daha da arttırmak için kanlı bir reçete sunmaktadır.

"İşverenler Konfederasyonu fiyatların bir yıl içinde yüzde yüze yakın arttığı bir ülkede asgari ücretin üç yılda bir artmasını istemektedir. Askeri ücretin belirlenmesi, işverenlerle zaten uyum

içerisinde olan Türk-İş ile birlikte onların ellerine terkedilmiş durumdadır.

"İşverenler Konfederasyonu anarşi önleme sözü altında yeniden DGM'lerin kurulmasını, TCK'nun 141, 142 ve 163. maddelerinin daha etkin bir biçimde işletilmesini, sendikaların, derneklerin birer tabelâ örgütü haline getirilmesini, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanmasını istemektedir.

"Bu talepleri, bir avuç sömürücüye karşı çıkan milyonlarca emekçinin mücadelesinden duydukları korkunun ürünleridir.

"İşverenler Konfederasyonu, burjuvazinin demokrasiden anladığı şeyin,kendi sınıf diktatörlükleri olduğunu gizlemeden ortaya dökmüştür.

"İşsizliğin, hayat pahalılığın hızla arttığı, insanların daha da kötüleşen yaşam koşulları içinde çırpındıkları bir ortamda burjuvazi, işverenler konfederasyonu aracılığıyla işçi sınıfı ve tüm emekçileri açlığa, yokluğa, sefalete, zülme, boyun eğmeye çağırmıştır.

"Cevabımız açıktır: Mücadelemiz keskinleşecektir.

"Burjuvazi 15-16 Haziranı 16 Eylül DGM Direnişini, 20 Martı, 1 Mayısları unutmuş görünmektedir.

"Dikensiz gül bahçesi isteyenler şunu çok açık bir biçimde bilmelidirler ki tüm faşist ve gerici odaklar aracılığıyla gerçekleştirdikleri provokasyonlar, tüm fiziksel ve ideolojik saldırılar emekçileri yıldıramayacaktır. Onların daha fazla kâr daha fazla sömürü yolunda daha baskılı bir biçimde sınıf tahakkümü altına almak istedikleri, her türlü demokratik hak ve özgürlüklerini yok etmek istedikleri işçiler, köylüler, küçük esnaf ve zanaatkârlar, öğretmenler, teknik elemanlar, tüm çalışanlar ve gençler toplumumuzun kaderini bir avuç dışa bağımlı, asalak sömürücünün eline bırakmayacaktır.

"Bu yolda DİSK zengin mücadele deneylerine sahip bilinçli üyeleriyle faşizme, emperyalizme ve şövenizme karşı tüm demokrasi güçlerinin en sağlam güvencesi olmaya devam edecektir."

● BAŞTÜRK: "Dikensiz gül bahçesi isteyenler şunu çok açık bir biçimde bilmelidirler ki faşist ve gerici odaklar aracılığıyla gerçekleştirdikleri provokasyonlar, tüm fiziksel ve ideolojik saldırılar emekçileri yıldıramayacaktır."

Genel Başkan Abdullah Baştürk'ün bu görüşleri henüz hükümet programının açıklanmadığı bir sırada yapılmıştır. Ne varki bu açıklamadan bir kaç gün sonra AP Genel Başkanınca Meclis'lerde okunan Hükümet Programı yeni iktidarın egemen sınıfların temsilcisi olduğunu bütün açıklığıyla ortaya koşmuş ve Baştürk'ün demecini haklı çıkarmıştır.

Hükümet Programının oluşmasında iki ana faktör etken olmuştur. Bunlardan birincisi, Dergimizin Ekim sayısında da vurgulandığı gibi siyasal iktidarların IMF dayatmaları doğrultusunda bir ekonomik politika izlemek zorunda oldukları gerçeğidir. İkincisi ise AP'nin temsil ettiği siyasal görüşün IMF dayatmalarını uygulamaya koymakta izlenecek politikadır. AP bu yolu işçi ve emekçi halkın sömürü ve baskıya karşı mücadelesini zor yoluyla bastırarak aşmak kararındadır. DİSK Genel Başkanının TİSK istem ve önerilerine ilişkin açıklamasında da vurgulandığı gibi işçi sınıfının ve tüm demokrasi güçlerinin mücadelesi yeni baskı yasaları yoluyla bastırılmak istenmektedir.

Hükümet Programının açıklanmasından sonra sermayenin has adamları çeşitli basın organlarında programla ilgili görüşlerini açıklamışlardır. Bu açıklamaların ortak yanı işverenlerin yeni Hükümet Programını içtenlikle benimsemiş olmalarıdır. TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanvekili Ali Koçman, "Hükümet Programını genel hatlarıyla olumlu karşılıyorum" derken MC iktidarlarının TRT Genel Müdü-ü Prof. Nevzat Yalçıntaş, "Programda yer alan önceliklerin isabetli seçildiğini" ileri sürmüştür. İstanbul Ticaret Odası Başkanı Nuh Kuşçulu ise hükümet programını "olumlu bulduğunu" söylemiştir.

Burjuvazinin Hükümet Programını "olumlu" bulmalarına işçilerin ekonomik ve demokratik haklarını savunma iddiasında olan Türk-İş de katılmıştır.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkımız, emperyalizme bağımlı kapitalist sınıfın demokratik hak ve özgürlüklerimize karşı yoğun bir saldırısıyla karşı karşıyadırlar. Yeni siyasal iktidarın oluşumu, programı, kitle iletişim araçlarının tavrı, tek merkezden yönetildiği bilenen organize cinayet, saldırı ve katilleri cezaevlerinden kaçırmalar, egemen sınıfların saldırısına uygun bir dekorun hazırlandığını ve uygulanmak istendiğini kanıtlamaktadır.

AP azınlık hükümetinin ilk uygulaması yetkili sendikanın durum saptamasıyla belirlenmesine ilişkin Çalışma Bakanlığının 6 sayılı

Yeni siyasal iktidarın oluşumu, programı, kitle iletişim araçlarının tavrı, tek merkezden yönetildiği bilinen organize cinayet, saldırı ve katilleri cezaevlerinden kaçırmalar egemen sınıfların saldırısına uygun bir dekorun hazırlandığını ve uygulamak istediğini kanıtlamaktadır.

genelgesini yürürlükten kaldırmak olmuştur.

İşçi sınıfımızın, sendikal tercihin belirlenmesinde tek ve en gerçekçi çözüm yolu olan, gizli oy açık sayıma dayalı "Referandum"un yasallaştırılması için yıllardan beri kararlılıkla verdiği mücadele karşısında, yeni iktidarın sadece bu uygulaması bile AP azınlık iktidarının işçi ve emekçilere karşı sömürücü egemen sınıflardan yana yüzünü bütün açıklığıyla ortaya koymuştur. Referandum yolunda eksik, yetersiz bir adım da olsa Durum Saptamasının uygulamadan kaldırılması üzerine bir açıklama yapan DİSK Genel Başkanvekili ve Toplu Sözleşme Daire Başkanı Rıza Güven "Çalışma Bakanı yetkili sendikanın belirlenmesini, bu kararla daha da çıkmaza sokmuş ve sarı sendikaların işyerlerinde sahtecilikle yetki alma geçidini yeniden açmıştır" demiştir.

Rıza Güven'in açıklamasında şu görüşlere yer verilmiştir:

"CHP ağırlıklı iktidar döneminde demokrasi düşmanı bütün özlemlerin sözcülüğünü sürdüren AP, azınlık hükümetini kurar kurmaz işçi sınıfının kazanılmış haklarını ortadan kaldırmak çabasına girişmiştir.

"Çalışma Bakanlığına getirilen Cahit ERDEMİR, daha bakanlık yetkilileriyle gereken görüşmeleri bile yapmadan, işyerlerindeki yetkili sendikanın belirlenmesinde uygulanan, tek ve kesin çözüm yolu "Referandum"a giden yolda olumlu bir adım olan "Durum Saptaması" genelgesini yürürlükten kaldırmıştır. Çalıma Bakanı yetkili sendikanın belirlenmesini böylece çıkmaza sokmuş ve sarı sendikaların işyerlerinde hiç üyesi bulunmadığı durumlarda bile çeşitli sahteliklerle yetki almaları geçidini yeniden açmıştır. Amaç açıktır; sınıf ve kitle sendikalarının özel ve kamu sektörlerindeki örgütlenmelerini engellemek, her türlü gelişmeleri durdurmak. Böylece önümüzdeki dönemde yüzbinlerce işçiyi kapsayacak olan toplu sözleşmelerin Çalışma Bakanlığında bekleyen yetkilerinin işyerinde hiç üyesi bulunmayan ya da azınlıkta olan işveren yanlısı sarı sendikalara verileceği gün gibi ortaya çıkmıştır.

"Ancak, Çalışma Bakanı iyi bilmelidir ki, işçi sınıfı ve onun devrimci sendikal örgütü DİSK, canı ve kanı pahasına elde ettiği kazanımlardan bir genelge ile vazgeçemeyecektir. Bundan böyle hakkımız olan yetkilere yalnız sendikalarımız değil işyerlerindeki üyelerimizin kendileri de sahip çıkacaktır. Durum Saptamasını kaldıran genelgenin uygulanmasından doğacak olayların sorumlusu sınıf ve kitle sendikaları ile onun devrimci sedikal örgütü DİSK değil, AP azınlık hükümeti olacaktır. Ekonomik-demokratik mücadelenin bu çetin aşamasında burjuvazinin hükümetine rağmen, zafer işçi sınıfının olacaktır. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

R.Güven: "Durum saptamasını kaldıran genelgenin uygulanmasından doğacak olayların sorumlusu sınıf ve kitle sendikaları ile onun devrimci sendikal örgütü DİSK değil, AP azınlık hükümeti olacaktır."

HÜKÜMET PROGRAMI İŞÇİ VE EMEKÇİLERE YÖNELİK BİR SALDIRI PROGRAMIDIR

Ülkedeki sınıf mücadelesi koşullarında köklü değişiklikler olmadıkça, hükümetlerin programlarında halk yararına değişiklikler yapılmasını öngören önlemler aramak boşunadır.

Bütün kapitalist ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de, toplumsal yaşamın ekonomik, sosyal ve politik tüm alanları, egemen sınıf ve tabakaların, açıkcası büyük sanayicilerin, büyük tüccarların ve büyük toprak sahiplerinin çıkar ve gereksinimleri doğrultusunda düzenlenmekte ve yürütülmektedir. Böyle olunca açıktır ki, ülkenin bu kapitalist ekonomik yapısında önemli değişiklikler olmadıkça, buna koşut olarak, işlerin düzenlenmesi ve yönetiminde de aynı biçimde reform sayılabilecek önemli değişiklikler söz konusu olamaz. Nitekim Türkiye-de öteden beri düzenin çeşitli partileri (burjuva partileri) ve onların çeşitli Hükümetleri iktidara gelip gitmelerine karşın, ülke yönetiminde, özellikle işçi ve diğer emekçi sınıflar açısından elle tutulur düzelmeler, değişiklikler olmamıştır, olamamıştır. Olabilen değişiklikler de, ülkenin üretimle ilgili temel alanlarında değil fakat dağıtımla ilgili yüzeysel konularda olmuş ve bunlar da ancak işçi ve emekçi sınıfların zorlamalarıyla gerçekleşebilmiştir.

Demek oluyor ki, ülkedeki sınıf mücadelesi koşullarında köklü değişiklikler olmadıkça, hükümetlerin programlarında, halk yararına değişiklikler yapılmasını öngören önlemler aramak boşunadır. Programlarda çeşitli politik nedenlerle böyle önlemler yer almış olsa bile, bunlar fiilen uygulanmaya konmazlar ya da konmaları engellenir.

CHP ağırlıklı Ecevit Hükümetinin uygulamaları ve sonucu bu gerçeğin en son örneğidir. Anımsanacağı üzere, Ecevit Hükümeti, ya da onun bir kesimi, iş başına gelişlerinin ilk dönemlerinde, fiilen dayandıkları iç ve dış sermaye çevrelerini tedirgin eden, onların çıkarlarına ters düşen bazı girişimlerde bulunmuşlardır. Gerçekten, son Ecevit Hükümeti başlangıçta, demir, çimento, yağ, et gibi bazı temel maddelerin dağıtımını devlet eliyle yapmayı, emekçiler yararına bazı öğeler içeren bir vergi reformu gerçekleştirmeyi ve dışarıya (AET, IMF ve NATO gibi emperyalist kuruluşlara) karşı daha bağımsız bir politika izleyeceğini belirtmişti. Fakat iç ve dış sermaye çevrelerinin direnişi üzerine, çok kısa zamanda, bütün bunlardan vazgeçmiş ve onların dümen suyuna girmiştir. Ne var ki, Ecevit iktidarının sermayenin dümen suyuna girmesi onun bu çevrelerin itimadını kazandırmaktan başka, işçi ve diğer emekçi sınıfları kendisinden uzaklaştırmıştır. CHP'nin son seçimlerde uğradığı hezimetin nedeni sermayenin politikasını, sermayenin destegi olmadan izlemiş olmasıdır.

Özetleyecek olursak diyebiliriz ki, kapitalist ekonomik düzeni ve bu düzenin kendi doğrultusunda geliştirilmesini amaç ve ilke edinen partilerin ve Hükümetlerin programları arasında ciddi farklar bulunamaz. Varsa, farklılıklar ancak düzenin o sıralarda karşı karşıya bulunduğu ve ivedi çözüm bekleyen özel sorunlarda da olabilir.
Yeni kurulmuş olan 6. Demirel Hükümetinin programını da bu çerçeve içinde ele almamız gerekir.

Bugün Türkiye'de kapitalist düzenin, ya da egemen büyük burjuvazinin karşısına dikilmiş ve ivedi çözüm bekleyen başlıca sorunlar şunlardır.

1. Kapitalizmin sarsılmış olan itibarını korumak, bu konuda iç ve dış sermaye çevrelerine güvence vermek ve onları yüreklendirmek.

2. Enflasyonu ve buna bağlı olarak dar gelirli vatandaşların geçim sıkıntılarını azaltmak.

3. İşçi ve diğer emekçi sınıfların sosyalist bilinçlenme ve örgütlenmelerindeki gelişmeyi engellemek.

Hükümet Programının dikkat çekici olan yanları bu 3 sorunun çözümü için getirilmiş olan önlem ve önerilerden oluşmaktadır. Bunları sırası ile ele alalım.

1- Son yıllarda gerek dünyada gerek Türkiye'de kapitalist sitemin içine düşmüş olduğu ağır bunalım, (enflasyon, işsizlik, aşırı kâr vb.) sistemin itibarını büyük ölçüde düşürmüştür.

Diğer taraftan, özellikle son birkaç yıldır IMF'nin, Dünya Bankasının, AET'nin ve benzeri kuruluşların ülke ekonomisi üzerindeki baskı ve müdahalesi, emperyalist-kapitalist sisteme karşı halkın bilinçlenmesini ve öfkesini artırmıştır.

Bu durum burjuvazi bakımından en büyük tehlikedir. Bu nedenle düzenini ideoloji planında savunmak burjuvazi için yaşamsal bir önem taşır. İşte burjuvazinin bu konumu, 6. Demirel Hükümetinin programında yansımış ve kapitalizm bu programda hem iç hem de dışa dönük yönleriyle, bir sistem olarak açıkça savunulmuştur. Örneğin "vatandaşın teşebbüs hakkına son veren ve çalışma alanını daraltan işlerden Devletin çekileceği", birkaç istisna dışında fiyat kontrollerinin kaldırılarak piyasa mekanizmasının serbestçe işlemesine müsaade edileceği, "yabancı sermaye akışını yavaşlatan veya durduran bürokratik engellerin kaldırılacağı", uluslararası mali kuruluşlar ve AET ilişkilerimizin geliştirileceği, dış politikada da taahhütlere (ikili anlaşmalar, NATO vb.) sadık kalınacağı, ayrıca 4. Beşyıllık Kalkınma Planının bu doğrultuda değiştirileceği Hükümet Programının çeşitli yerlerinde belirtilmiştir.

AP'nin burjuvazinin öz partisi olduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle, programında kapitalist düzeni böyle, biraz da kaba bir biçimde, savunmakla hükümet, yineleyelim ki, bir taraftan iç ve dış sermaye çevrelerine güvence vermek, diğer taraftan da temsilcisi olduğu çevreleri yeniden yüreklendirmektedir.

2- Enflasyon son yılların en önem-

li ekonomik olayıdır. Gerçi Türkiye öteden beri devamlı bir enflasyon içindedir. Fakat son 3 yıldır yaşanan enflasyon Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir hız ve boyutta olmuştur. Bunun sonucu olarak emekli, işçi, memur, yoksul köylü, küçük esnaf ve zanaatkârların gelirleri enflasyonu izleyememiş ve büyük sıkıntılara düşmüşlerdir. Programda bu gerçek açıkça kabul edilmekte ve "köylü, memur, emekli, dul, yetim, emekli işçi, esnaf ve küçük zanaatkâr, devletin maaş bağladığı ihtiyar ve gaziler, malullar fevkalâde zor duruma düşmüşlerdir" denmektedir. Ancak, enflasyondan zarar görerek fevkalâde zor duruma düşenler sayılırken, her nedense, işçilerden söz edilmemiş, işçiler atlanmıştır. Hükümet, işveren çevrelerinin iddialarına uygun olarak işçileri enflasyonun sorumlusu olarak gördüğünden, onları enflasyondan zarar görenler arasında saymamıştır.

Hükümet Programında "enflasyondan zarar görerek fevkalâde zor duruma düşenler" sayılırken işçilerden söz edilmemiş, hükümet işveren çevrelerinin iddialarına uygun olarak işçileri enflasyonun sorumlusu olarak gördüğünden onları enflasyondan zarar görenler arasında saymamıştır.

Oysa bu gerçeklere aykırıdır. İşçiler de, son yıllardaki enflasyondan büyük zararlar görmüşlerdir. Gerçek ücretler son 2 yılda düşüş göstermiştir. Buna rağmen, Hükümetin enflasyondan işçi ücretlerinin artışını sorumlu tutması, işçilere ve sendikalara karşı izleyeceği politika konusunda açık bir ipucu vermektedir. Hükümetin işçiler konusundaki olumsuz tutumu, programın başka yerlerine de yansımıştır. Örneğin programda, "Emeğin sermayeye, sermayenin emeğe tahakkümü yerine, hakkaniyet içinde uzlaşması sağlanacaktır," "çalışanların el emeğinin ve alın terinin korunması Devletin Teminatı altındadır," denmektedir. Bu cümleler, açıkça, sınıf mücadelesini, işçilerin ve çalışanların örgütleri (sendikalar) aracılığı ile mücadele etme olanağını reddeden bir zihniyeti yansıtmaktadır.

Hükümet Programında enflasyonu durdurmak için "ekonomik hayatı felce uğratmayacak, büyümeyi durdurmayacak, Devletin bütçesini ve diğer giderlerini sağlam kaynaklardan finanse edecek, doğru iktisadi ve mali politikaları da içine alan bir istikrar programını ciddiyet ve samimiyetle uygulanacağı" söylenmekte, ancak hiç bir somut öneri ya da önlemden edilmemektedir. Açıktır ki, bu konuda, IMF ve diğer uluslararası kuruluşlar ile varılmış ve varılacak anlaşmalar belirleyici olacaktır.

Programda enflasyonla ilgili en somut ekonomik öneri, asgari ücretin vergi dışı bırakılacağı hususudur. Anımsanacağı üzere, bu öneri bütün siyasal partiler tarafından benimsenmiş olmasına rağmen şimdiye kadar bir türlü yasallaşamamıştır. Bu nedenle Demirel Hükümetinin programında yer almış olması doğal, hatta zorunlu olmuştur. Ama bu sefer de yasallaşmasından ciddi olarak kuşku duymak için nedenler vardır. Gerçekten, yapılan hesaplara göre, asgari ücretin vergi dışı bırakılması, bunun kapsamı ve biçimine göre değişmekle beraber, 70-80 milyar liralık gelir kaybına neden olacaktır. Bu kadar önemli bir gelir kaybının, mutlaka karşılanması için de, yüksek gelirli sınıf ve tabakalardan alınacak ek vergilerle mümkün olacaktır. İşte kuşkumuzun nedeni bu noktadadır.

3- Hükümet Programının en açık ve somut önerileri içi ve diğer emekçi sınıfların yükselen sosyalist bilinçlenme ve örgütlenme özlemlerini engellemek için, demokratik hak ve özgürlüklere getirilmek istenen kısıtlamalarla ilgili bölümünde bulunmaktadır. Gerçekten, programda bu konu ile ilgili olarak alınacak fiili önlemler ve özellikle çıkarılacak baskı yasaları teker teker sayılmıştır. Çıkarılması düşünülen bu baskı yasalarını programdan alarak, şöyle sıralayabiliriz:

1. Fevkalâde haller kanunu,
2. Güvenlik Mahkemeleri kanunu,
3- Ceza ve usul kanunlarında özellikle toplu suçlarla ilgili değişiklikler,
4- Sendika ve Dernekler kanunlarında, bu kuruluşların faaliyet alanlarını daraltıcı değişiklikler,
5- İl İdaresi Kanununu, valilerin yetkilerini artırıcı biçimde değişiklikler,
6- Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun yeniden düzenlenmesi,
7- Emniyet Teşkilâtı konusunda, polisler üzerindeki disiplini artırıcı değişiklikler,
8- Polis vazife Selâhiyet Kanununda değişiklikler.

Ayrıca, yürürlükteki anti-demokratik yasaların şiddetli bir biçimde uygulanacağı da programda belirtilmiştir. Bütün bu fiili ve yasal baskı önlemlerinin nasıl bir zihniyetle ve toplumun hangi kesimlerine karşı uygulanacağını programdan aldığımız şu cümle açıkça göstermektedir:

"Tedbir alınırken kanunlarımızın yasakladığı her türlü ideolojinin, her türlü totaliter rejim arzusunun ve özellikle komünizmin ülkemiz için büyük bir tehlike teşkil ettiğinin

BAŞTÜRK: "1980 BÜTÇESİ EMEKÇİ SINIFLARI DAHA DA YOKSULLAŞTIRMAYI AMAÇLAYAN BİR SİYASİ BELGEDİR"

AP Azınlık Hükümetinin 1980 mali yılı için hazırladığı bütçe tasarısı, AP'nin temsil ettiği emperyalizme bağımlı kapitalistleşmeyi geliştirmeyi, buna karşılık işçi ve emekçi sınıfları daha da yoksullaştırmayı amaçlayan bir siyasi belgedir.

Bütçe tasarısı, IMF'nin dayattığı ekonomik önlemlerle, TİSK, TÜSİAD gibi işveren örgütlerinin istemlerine uygun olarak işçi ve emekçi sınıflar üzerinde var olan sömürüyü daha da yoğunlaştırıcı niteliktedir.

14 Ekim seçimleri sonrasında, işveren örgütlerinin ve bizzat Başbakan'ın yaptıkları açıklamalar ile hükümet programının hak ve özgürlükleri kısmayı öngören niteliği bütçe tasarısına da aynen yansımaktadır. Bu yönü ile de açıkça anti-demokratiktir ve anayasa dışı bir görünümü vardır.

Hükümet programı ve ardından açıklanan 1980 mali yılı bütçe tasarısı ülkemizde yaşanmakta olan derin ekonomik, toplumsal bunalımı daha da ağırlaştırıcı olacaktır. Bütçe tasarısı, işverenlerin alkışlarından da anlaşılabileceği gibi, AP'nin işçi ve emekçi düşmanı yüzünü bir kez daha kanıtlamıştır.

Ücretler ve ücretliler ile ilgili olarak tasarıda yer alan önlemler emekçilerin sorunlarına çözüm getirmekten uzaktır. Bütçe genel görünümüyle, tüketimi kısmayı, halkın satın alma gücünü düşürmeyi amaçlamaktadır. Bakanın da belirttiği gibi fiyatların % 70 oranında artması beklenen bir ortamda memur ücretlerinde yapılan artış bu görüşü doğrulamaktadır. 300 büyük firmanın kârlarının % 100 olduğu bir ülkede bütçe gelirlerinin ağırlığını bu firmaların ödediği vergilerin oluşturması gerekirken ücretlilerin sırtına yüklenen vergiler de bütçenin Anayasanın özüne ters görünümü yansıtmaktadır.

Hükümet programında yer alan işçi ve emekçilerin hak ve özgürlüklerini yok edici baskı önlemleri ile birlikte değerlendirildiğinde bütçe tasarısı, işsizlerin 4 milyonu aştığı, fiyatlar karşısında ücretlerin anlamsızlaştığı bir ortamda yeni ve büyük boyutlu toplumsal sorunlar üretmeye adaydır.

Türkiye'de yıllardan beri ısrarla izlenen yanlış ekonomik politikalar, toplumun büyük kesiminin sorunlarını giderek ağırlaştırmıştır. Ülke ve toplum çıkarlarına ters, küçük bir azınlığın zenginliğine zenginlik katmayı amaçlayan, ülkemizi her bakımdan emperyalist sisteme daha da bağımlı kılan bu ekonomik politikalar AP azınlık iktidarınca da izlenecektir. Hızlı bir değişim sürecini yaşayan dünyamızda, Türkiye emekçi sınıfları kendisine dayatılan ağır koşulları ne ekonomik ne siyasal ve ne de sosyal yönden kabullenebilecek durumda değildir.

Emekçi sınıflar ülke çıkarlarına ters bu uygulamalara evet demiyeceklerdir.

hiç bir zaman gözden kaçırılmaması gerektiğine inanıyoruz."

Buradan anlaşılacağı üzere baskı önlemlerinin hedefi işçi sınıfıdır. Zaten buna şaşmamak gerekir. Çünkü sermayenin varlık nedeni işçi sınıfını sömürmek, bunun içinde onu sürekli politik, ideolojik ve fiili baskı altında tutmaktır. Ancak, sermaye (burjuvazi) bunu açık ve yalın bir biçimde değil, örtülü ve gerekçeli bir biçimde yapar. Demirel Hükümetinin bulduğu örtü ve gerekçe de "şiddet olaylarının" önlenmesi ve "can ve mal güvenliğinin" sağlanmasıdır. Gerçekte ise bu gerekçelerle getirilmek istenen anti-demokratik baskı yasaları arasında hiç bir ilişki yoktur. Yürürlükteki yasalar da adam öldürmeyi, banka soymayı yasaklamışlardır. Bu konuda bir boşluk söz konusu değildir.

Demek oluyor ki, halkımızı rahatsız eden ve üzen öldürme olaylarını önlemek, can güvenliğini sağlamak, Hükümet tarafından, burjuvazinin büyük gereksinme duyduğu anti-demokratik baskı yasalarını çıkarmak ve aynı nitelikteki uygulamaları daha da şiddetlendirmek için bir bahane olarak kullanılmaktadır.

Bunların dışında Programda daha pek çok konuya değinilmiştir. Ancak bunlar yuvarlak ifadeli, genel dilek ve vaadlerden ibarettir. Diğer bir deyişle bunlar, programın sayfa sayısını artıran dolgu malzemesi niteliğindedir.

Özetleyecek olursak diyebiliriz ki, Demirel'in azınlık hükümetinin programı, bütün yönleriyle büyük sermayenin programıdır ve ağırlık noktasını da, anti-demokratik yasalar ve aynı yöndeki uygulama önerileri oluşturmaktadır. Bu kimliği ile Hükümet herkesin anti-demokratik bulduğu geniş tabanlı hükümetin ya da bir ara rejimin işlevini yüklenmiş bulunmaktadır. Hükümetin güven oylamasında Mecliste gördüğü destek ve CHP nin yumuşak muhalefeti bunun kanıtlarıdır. Bu durum Türkiye-nin gerçeklerine işçi ve emekçi sınıfların erişmiş oldukları bilinç ve örgütlenme düzeyi ile çelişmektedir. Bugünkü koşullarda sorunları çözmek için demokratik hakları genişletmek gerekirken bunun tersini yapmaya kalkışmak, ülkeyi daha büyük çıkmazlara sürüklemek olacaktır.

Bu durumda işçi ve diğer emekçi sınıflara ve tüm ilerici, demokrat, sosyalist aydınlara, sermayenin ülkeyi böyle karanlıklara sürüklenmesine engel olmak gibi büyük bir görev düşmektedir. İşçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü DİSK, bu görevin her zaman olduğu gibi başta gelen sahibidir.

DİSK: "İŞÇİ SINIFININ YÖNETİME KATILMA TALEBİ YOKTUR."

440 Sayılı Yasa'da yapılmak istenen değişikliklere göre **KİT** lerde yönetime katılma modeli şöyledir:

KİT'lerde yönetim yukarıdan aşağıya

- KİT Yönetim Kurulu
- Teşekkül Çalışanlar Komite si
- Müessese Çalışanlar Komitesi
- İşletme Çalışanlar Komitesi
- İşletme Bölümleri Çalışanlar Komitesi

oluşturularak gerçekleşecektir.

- KİT Yönetim Kurulu; KİT Genel Müdürünün Başkanlığında, Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve KİT'in bağlı bulunduğu Bakanlıktan birer temsilci ile üç çalışanlar temsilcisinden oluşacaktır.
- Teşekkülde çalışan tüm işçi ve memurların çoğunlukları ile orantılı olarak, komitelerde ve Yönetim Kurulunda yer alacak olan çalışanlar temsilcileri çoğunluk kesimden 2/3, azınlık kesimden 1/3 oranındada seçileceklerdir. Seçimlerde çoğunluk sen dikaları da aday gösterebillecektir.
- İşletme Bölümleri Çalışanlar Komiteleri, İşletme Çalışanlar Komitesini ve Müessese Çalışanlar Komitesini, onlar da delegeleri aracılığıyla Teşekkül Çalışanlar Komitesi üyelerini seçeceklerdir.
- Teşekkül Çalışanlar Komitesinin bir üyesi o teşekkülde en çok üye bulunduran sendika ya da üst kuruluşu tarafından seçilecektir.
- KİT çalışanları gördükleri yönetim ve işletme aksaklıklarını ve çözüm önerilerini komitelerine ileteceklerdir. Bütün sorunların ve çözüm önerilerinin toplandığı Teşekkül Çalışanlar Komitesi ise bir danışma, gözetim ve işbirliği organıdır. (!)
- Çalışanlar ya da sendikaları bulundukları kuruluşun sermaye arttırımına ya da yapacağı çeşitli yatırımlara hissedar olarak katılabileceklerdir.

İstanbul Teknik Üniversitesi ve **Türk-Alman Kültür Enstitüsü** tarafından düzenlenen **"İşçilerin yönetime katılması"** semineri **22-24 Ekim** tarihlerinde **İstanbul**'da yapılmış ve seminer tartışmalarına katılan **DİSK** görevlileri de **DİSK**'in konuya ilişkin görüşlerini belirtmişlerdir.

Seminere Almanya Regensburg Üniversitesinden **Prof. Dr.Reinhard Rıchardı**, Erlangen Üniversitesinden **Prof. Dr. Wolwgang Blomeyer**, Türkiyeden ise Çalışma Bakanlığı Müsteşarı **Çetin Ziylan, Prof. Dr. Metin Kutal** ve **Prof. Dr.Münir Ekonomi** konuşmacı olarak katılmışlardır.

Alman bilim adamları konuşmalarında Almanya'da işçilerin yönetime katılmasının tarihçesini, gelişmesini ve bugünkü modelini açıklamışlar ve Türkiye'de gerçekleştirilmek istenen modele ilişkin olarak **"Bakanlık sendikalar açısından iki önemli noktayı, adayların sendikalar tarafından gösterilmesi hakkını ve toplu iş sözleşmesinin öncelik hakkını hiçbir zaman gözardı etmemelidir"** demişlerdir.

Seminerin tartışmalar bölümünde söz alan DİSK temsilcileri:

"Hükümetin KİT'leri kurtarmak amacıyla hazırladığı "Yönetime Katılma" tasarısı, siyasal tercihlere göre yönlendirilen KİT'leri darboğazdan kurtaramayacağı gibi aynı zamanda kamu kesiminde örgütlü olan Türk-İş'in KİT'lerdeki yetkisini korumaya yöneliktir. Türk-İş'e bağlı sendikaların ya da federasyonların örgütlü bulunduğu işyerlerinde "çoğunluk" ilkesi gereğince komitelere Türk-İş dilediği kişileri seçtirebilecek, kamu kesiminde Türk-İş'e karşı hızla örgütlenen DİSK'in ise aday göstermesi bile mümkün olmayacaktır. Böylece yetkili komitelere giren Türk-İş temsil cisinin çalışanların değil, Türk-İş'in çıkarlarını koruyacağı açık tır" diyerek tasarıyı **DİSK**'in desteklemediğini belirtmişlerdir.

Sonuç tartışmaları bölümünde söz alan **DİSK** temsilcileri; işçi sınıfının yönetime katılma gibi bir talebi olmadığını, uygulanmaya kamu kesiminde başlanacak olan bu modelin toplu işten çıkarmaları meşrulaştıracağını, **DİSK**'in bu kesiminde örgütlenmesini engelleyeceğini, sendikaların etkinliğini kıracağını belirtmişler ve işçi sınıfının, ekonomik mücadelesinde en önemli aracın toplu sözleşmeler olduğunu ve yasanın vermediklerinin işçi sınıfının mücadelesiyle alındığını ve geliştirildiğini açıklamışlardır.

EMEKÇİLERE, BİLİM ADAMLARINA, MESLEK ÖRGÜTLERİNE YÖNELİK FAŞİST SALDIRILAR HANGİ AMACA HİZMET EDİYOR?

Bayrampaşa'da işçilerin kurşuna dizilmesini, Talip Öztürk, Prof. Doğanay, Prof. Tütengil gibi eğitim emekçilerinin ve bilim adamlarının öldürülmesi izlemiştir.

Bu arada tek merkezden yönetildiği bilinen faşist cinayet örgütleri bazı sağ eğilimli kişileri de öldürerek baskı yasalarına uygun ortam hazırlama gayreti içinde olmuşlardır.

Türkiye toplumu uzun süredir şiddetinden hiçbir şey yitirmeden süren ekonomik bunalımın yanısıra yaygın bir tedhiş ve sindirme hareketi ile de karşı karşıya bulunmaktadır.

Anayasanın ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin güvence altına aldığı temel hak ve özgürlüklere yönelik baskı ve saldırılar ekonomik bunalımın sömürücü egemen sınıflar lehine aşılmasında kullanılan araçların başında gelmektedir. Emekçi sınıflar işsizlik, pahalılık, yokluk, eğitimsizlik, konutsuzluk vb. sorunların emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı çarpık kapitalistleşmenin ürünleri olduğu bilincine vardıkça, egemen sınıflara ve onların sömürü düzenlerine karşı daha geniş demokratik hak ve özgürlüklerle donanmış bir mücadele vermenin gerekliliğini algılamakta ve bu yolda daha etkili çabalar içine girmektedirler.

Buna karşılık egemen sınıflar emekçi sınıfların mücadelesini her yola başvurarak engellemek, yok etmek istemektedirler.

Türkiye 70'li yılların başından beri giderek sertleşen sınıf mücadelesi yaşamaktadır. 12 Mart ara yönetimi sırasında 1961 Anayasasının özünü oluşturan bazı maddelerin değiştirilmesi, ardından DGM'lerin kurulma girişimi, bu anlamda egemen sınıfların özlemini çektikleri topluma nasıl varmak istediklerinin açık göstergeleri olarak durmaktadır. Aynı yıllarda özel komando kamplarında silahlı eğitim yaptırılan faşist militanları hangi amaçla yetiştirdikleri de günümüzde tartışmaya yer bırakmayacak biçimde kesinlikle açıklığa kavuşmuştur.

Emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı Türkiye 12 Mart ara yönetimini aşan, 1973 ve 1977 genel seçimlerinde eğilimini net bir biçimde ortaya koyan dinamik ve sürekli bir gelişim içinde olan bir topluma sahiptir. İşçi sınıfımızın başını çektiği demokrasi güçleri Türkiye'nin bağımsızlığı ve demokratikleştirilmesi için bir süreç içinde dünyada eşine az rastlanan süreklilikte bir mücadele vermişlerdir. Bu anlamda demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve daha da genişletilmesi ve düzende işçi ve emekçilerden yana bazı önemli reformların yapılmasını savunan CHP'nin iktidar olması önemli bir gelişmeydi.

1. ve 2. MC iktidarları sırasında devlet aygıtının çeşitli kademelerine hızla yerleşme olanağı bulan faşistlerin ancak belirli bir kısmının temizlenmesi, gizli açık faşist örgütlerin ortaya çıkarılarak yargılanması demokrasi güçlerinin CHP iktidarından bekledikleri uygulamanın en önemli yanını oluşturmaktaydı. Ne yazık ki, demokrasi güçlerinin iktidarın böyle bir uygulama içine girmesi için gösterdikleri ısrarlı uyarılar yeterli olmadı ve CHP ağırlıklı iktidar vaatlerinin tam tersi bir uygulama içine girdi. CHP ağırlıklı iktidar tarihe, sosyal demokrasinin ikircikli yapısının en tipik örneklerden biri olarak geçecektir.

● DİSK'in onur üyesi TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve diğer merkez yöneticilerinin tutukluluk hali sürerken TÖB-DER üyelerine ve şubelerine yönelik faşist saldırılar da yo gunluk kazanmıştır.

14 Ekim seçimleri öncesinde IMF ile sürdürülen pazarlıklar sonucunda varılan nokta, bugün emekçi sınıfların karşı karşıya bulunduğu tehditlerin ilk habercisi niteliğindedir. CHP iktidarınca hazırlanan ve demokratik hak ve özgürlükleri daha da kısıtlamayı amaçlayan yasa taslakları, ücretleri dondurma anlamına gelecek ekonomik önlemler IMF istemlerinin, emperyalist-kapitalist sistemin istemlerinin açık göstergeleridir.

14 Ekim sonrasındaki gelişmeler ise bu yolda egemen sınıfların daha somut ve yıkıcı adımlar atmasına olanak veren bir ortam yaratmıştır. Ara seçimlerin hemen ardından toplanan CHP Kurultay'ında CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in vaptığı bir konuşmayı ihbar kabul eden guvenlik kuvvetleri eğitim emekçilerinin örgütü TÖB-Der'in merkez yönetimlerini ve üyelerini tutuklamaya başladı. Toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakları için mücadele veren tüm kamu emekçileri ve eğitim emekçilerinin örgütlerine karşı sağ basında başlatılan gerici kampanya TÖB-DER Yöneticilerinin tutuklanması ile daha üst düzeyde devam ettirilmeye başlanmıştır. Hükümeti kurmakla görevlendirilmesinden sonra yaptığı çeşitli basın toplantılarında AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, sendika ve derneklerin çalışmalarının sınırlandırılacağını söylemiştir. İşveren örgütlerinin alabildiğine ideolojik mücadele içinde oldukları, daha da ötesi ülkenin siyasal yaşamına yön verdikleri bir ortamda, temel hak ve özgürlükleri savunma mücadelesi içinde olan sendika ve derneklere yöneltilen bu saldırılar açıklamaya çalıştığımız emperyalist-kapitalist sistemin dayatmaları doğrultusundaki uygulamaları yansıtmaktadır.

DİSK'in onur üyesi TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve diğer merkez yöneticilerinin yanısıra birçok TÖB-DER üyesinin tutukluluk hali sürerken TÖB-DER üyelerine ve şubelerine yönelik faşist saldırılar da yoğunluk kazanmıştır.

TÖB-DER'in eski İstanbul Şube Başkanı Talip Öztürk faşistlerin planlı ve hedef olarak seçtikleri kişiler arasında yer alan bir eğitim emekçisi olarak sokak ortasında uğradığı silahlı saldırı sonucunda öldürülmüştür. Talip Öztürk'ün öldürülüşü ülkemizde siyasal iktidarı yönlendirmeye çalışan gizli açık faşist örgütlerin uygulamaya soktukları katliamların ne ilk ne de son kurbanıdır.

AP azınlık hükümetinin kurulmasına çalışıldığı bir sırada MHP Genel Sekreter Yardımcısının yaptığı bir açıklama, cinayet ve saldırı

ların doruk noktasına tırmandırılmasının amaçlandığı izlemini vermişti.

MHP Genel Sekreter Yardımcısı, kayıtsız, koşulsuz destekledikleri AP azınlık iktidarının gelecekteki uygulamaları hakkında çok kesin bir dil kullanarak, cezaevlerindeki faşist katillerin serbest bırakılacağı anlamına gelen sözler söylemiştir. Bu açıklama, MHP'nin AP azınlık hükümetini hiç de kayıtsız koşulsuz desteklemediğini gösterdiği gibi, bu örgütün ucu CİA'ya kadar uzanan ve Türkiye'de faşist bir diktatörlük kurulmasını amaçlayan terör olayları ile paralelliğini de ortaya koymaktadır.

Üniversitelerimizin değerli öğretim üyelerinden Prof. Ümit Doğanay'ın 23 kurşunla öldürülmesi bu anlamda faşist örgütlerin amaçlarına ulaşmak için nasıl bir yöntem izlediklerini göstermiştir.

Demokratik kamuoyunun geniş tepkisine neden olan Talip Öztürk ve Ümit Doğanay'ın öldürülmeleri basın yayın organlarında geniş biçimde yer alırken, burjuva basınının gözden kaçırmak istediği diğer bir önemli olaylar zinciri de olanca hızıyla sürmektedir.

Talip Öztürk'ün, Prof. Ümit Doğanay'ın öldürülmeleri, faşist katillerin cezaevlerinden kaçırılmaları sömürücülerin amaçlarına ulaşmak için kullandıkları yöntem ve araçları ortaya koymaktadır.

İşçi ve emekçilere yönelik faşist saldırılar da 14 Ekim sonrasında hızlı bir tırmanış göstermiştir. İstanbul Bayrampaşa'da işçilerin devam ettikleri bir kahveye yapılan baskın, ülkenin dört bir yanında sendikacılara ve işçilere faşistlerin öldürme ile sonuçlanan saldırıları, topluma kitle iletişim araçlarıyla, "olağan" olaylar biçiminde verilmektedir.

Öte yandan son zamanlarda belirginleşen diğer bir faşist taktik de, sendikal hareketin doğrudan ilişkide olduğu bazı işverenlere ve işveren vekillerine yönelik öldürmeyle sonuçlanan saldırılardır. Bir yandan sendika yönetici ve üyeleri silahlı saldırılara uğrarken, diğer yandan da sendikal sorunları olan bazı işyerlerinde yönetici konumundaki kişiler birbiri peşisıra öldürülmüştür. Bu olaylar, bazı kitle iletişim araçlarında sendikal harekete karşı kamuoyu oluşturmayı amaçlayan bir biçimde verilmiştir.

27 Ekim gecesi Bayrampaşa'da işçilerin devam ettiği bir kahve silahlı beş kişi tarafından basılmış, faşist saldırganlar kahvede bulunanları duvar dibine dizerek kurşunlamışlardır. Olayda 7 kişi ölmüş, 6 kişide yaralanmıştır. DİSK Genel Başkanvekili Kemal Nebioğlu bu olay üzerine yaptığı açıklamada "bunalımın ağırlaştırılmasını kendilerine yol olarak seçen politikacılarla, cezaevlerindeki faşist katillerin affedilmesi için çaba harcayan ve cinayet örgütlerini yeniden yüreklendirmeye başlayan faşist parti, bu tutumları ile faşist katillerin harekete geçmesine uygun bir ortam yaratmaktadırlar" demiştir.

14 Ekim sonrasında meydana gelen ilk kanlı olay olan Bayrampaşa katliamı ile ilgili olarak Kemal Nebioğlu açıklamasında, bu olayın tüm demokrasiden yana örgüt ve kişilere acı bir uyarı olmasını gerektiğini de vurgulamıştır.

Diğer yandan bu dönem içinde ülkenin dört bir yanında meydana gelen saldırı olaylarında birçok ilerici, devrimci öldürülmüş, demokratik örgüt binaları bombalanmış ve ilerici bir gazeteyi okuyan bir yolcu pervasızca denize

atılmış, güçlükle ölümden kurtarılmıştır.

Bu kargaşa ortamında AP lideri hükümet programına da aldığı ve demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamayı amaçlayan önlemleri gerekçeleyebilecek bir ortamı da yanında bulmaktadır.

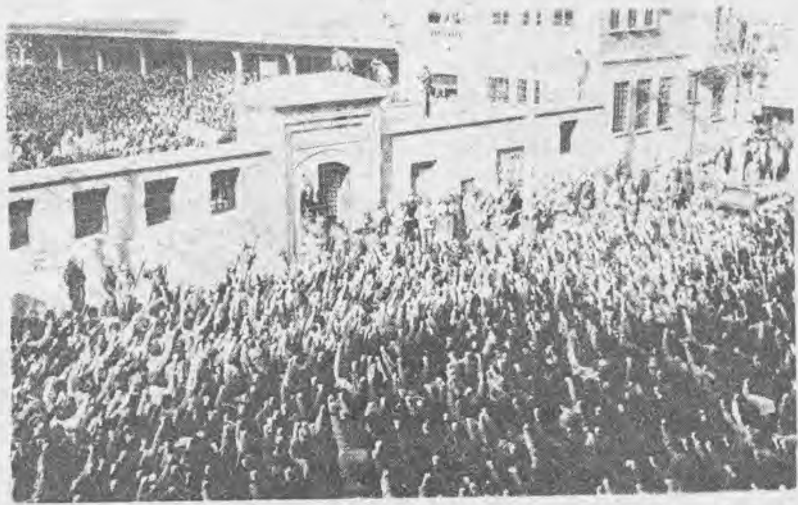
14 Ekim sonrasında hızlı bir tırmanış gösteren saldırı ve cinayetler AP hükümet programında yer alan DGM, Olağanüstü Haller, Polis Hak ve Selâhiyetleri, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Sendikalar, Dernekler Yasalarının çıkartılması ve değiştirilmesi, hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı önlemlerin alınmasını haklı (!) kılacak bir ortamın yaratılmasını amaçlayan ve tek merkezden yönetilen saldırılardır.

Türkiye emekçi sınıfları varlıklarına yönelik ciddi bir tehdit karşısında bulunmaktadırlar.

Milliyet Gazetesi Yayın Müdürü Apdi İpekçi'nin katili olarak tutuklanan M.Ali Ağca'nın, AP azınlık hükümetinin güvenoyu aldığı gün tutuklu bulunduğu Maltepe Askeri tutukevinden kaçırılışı, Türkiye'de faşist bir diktatörlük kurmayı amaçlayan faşist örgütlerin bir güç gösterisi olarak anlaşılmalıdır.

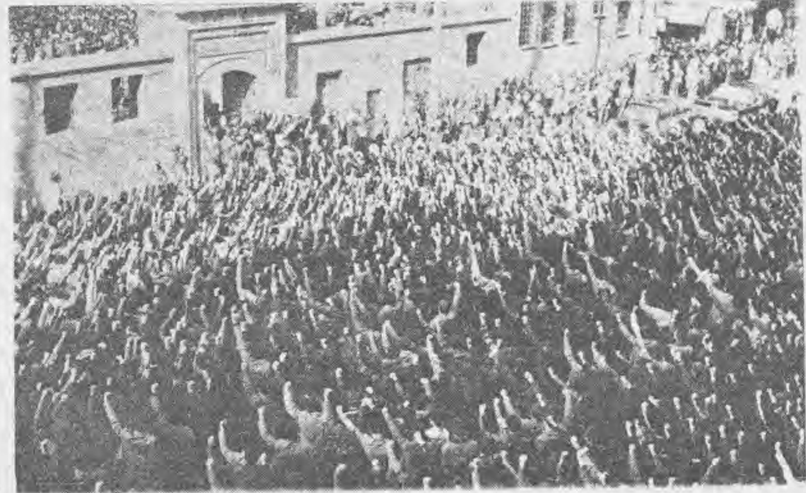
Daha önce avukatının istemi üzerine müşahade altına alındığı

Adli Tıptan kaçma girişiminde bulunan M.Ali Ağca'nın isteğine uyularak Selimiye Kışlasından alınarak konulduğu Maltepe Tutukevinden kaçırılışı faşist örgütlerin devlet içindeki örgütlenmeleri açısından da düşündürücüdür.

Türkiye'de işlenen siyasal cinayetlerin ortaya çıkartılmasında, örgütsel bağlantılar açısından çok önemli bir yeri olan Apdi İpekçinin katil zanlısına karşı yapılan uygulamalar, aylardan beri tutukluğu devam eden bu kişinin örgütsel bağlarının ortaya çıkartılması yolundaki uğraşların adeta durdurulmuş olması kaçınılmaz olarak M.Ali Ağca'yı kaçıran örgütün etki alanını bir kez daha düşünmeye zorlayıcı olmaktadır.

Diğer yandan Bayrampaşa katliamında kullanılan silahlardan birinin M.Ali Ağca'nın kullandığı silahla aynı olduğunun balistik incelemeler sonucunda ortaya çıkırtılmış olması gibi somut kanıtlar, nedeni anlaşılmaz (!) bir biçimde değerlendirilmemektedir.

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmesinden sonra Adana ve yöresinde yeniden azgınlaşma olanağını ele geçiren faşist cinayet şebekeleri, yukarıda sayılan olgular tüm demokrasi güçleri tarafından gereğince değerlendirilmesi gereken somut olaylardır.

Türkiye coğrafi konumu nedeniyle emperyalist-kapitalist sistem açısından hayati bir öneme sahiptir. İran olayları, Filistin ve Kıbrıs sorunları, bazı Arap ülkelerinin petrol ürünlerine sahip çıkma yolunda giderek radikal bir tavır içine girmeleri emperyalist-kapitalist sistemin bölgedeki varlığını ciddi olarak tehdit etmektedir. Türkiye emekçi sınıflarının bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, emperyalistlerin bölgedeki sömürü ve baskısını bütünüyle yok edecek ve yepyeni bir dünya dengesine yol açabilecek gelişmelerin başlatıcısı olmaya adaydır.

Ülkemizde süregelen faşistlerin cinayet ve saldırılarını, siyasal iktidarların demokratik hak ve özgürlükleri daha da kısıtlamaya yönelik uygulamalarını bu bakış açısından değerlendirmek başta sosyalistler olmak üzere tüm demokrasiden yana olanların önde gelen görevidir.

Prof. Tütengil (oklu işaretli) Prof. Doğanay'ın cenaze töreninden 1 hafta sonra, kendi cenazesi arkasından yürümek isteyen meklektaşları dipçiklenecek.

Siyasal iktidarın Prof. Tütengil'in öldürülüşüne, olayı kınayan İstanbul Üniversitesi Rektörü Haluk Alp'ın konuşmasına gösterdiği tepki, cenaze törenindeki uygulamalar siyasal iktidarın can güvenliği, kişi hak ve özgürlükleri gibi kavramlardan ne anladığını ortaya koymaktadır.

Planlı ve tek merkezden yönetilen faşist cinayetlere geçtiğimiz hafta bir yenisi eklenmiştir. Prof. Ümit Doğanay'ın acısı yüreklerden dinmeden, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Profesörlerinden değerli bilim adamı Profesör Cavit Orhan Tütengil evinden çıkıp okula giderken silahlı kişilerin açtığı yaylım ateşi sonucunda öldürülmüştür. Tütengil'i öldürenler kamuoyunu yanıltmak ve emekçi halka yönelik baskıları şiddetlendirmek amacıyla olay yerinde bir pusula bırakmışlardır. Faşistler böylelikle kamuoyunda yaratmak istedikleri sağ-sol çatışması görünümüne uygun bir taktik izlemişlerdir. Prof. Tütengil'in öldürülmesi üzerine DİSK bir açıklama yaparak olayı kınamıştır. Tüm demokrasi güçleri Tütengil'in öldürülmesi olayı karşısında tepkilerini dile getirirken sağ basın olayı büyük ölçüde tahrif ederek verme çabasına girişmiştir.

Tütengil'in cenaze töreni ise AP azınlık iktidarının demokratik hak ve özgürlükleri yok etme amacına uygun bir ortamda geçmiştir. Tören AP'nin can güvenliği ve asayişi sağlamaktan ne anladığını açık olarak gözler önüne sermiştir. Cenaze töreninde meydana gelen olaylarla ilgili olarak DİSK Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

"Geçtiğimiz pazar günü faşist çetelerin silahlı saldırısı sonucu öldürülen Prof. Cavit Orhan Tütengil'in cenaze törenine katılarak, yoğunlaşan faşist şiddet karşısında tepkilerini dile getirmek ve yılmayacaklarını göstermek isteyen işçi, öğrenci ve emekçi kitleler güvenlik güçlerinin engellemeleri ile karşılaşarak alıkonulmuşlardır. İnsani görevlerini yapmak için cenaze ile birlikte mezarlığa yürümek isteyen, cenaze törenine katılma

imkânı bulmuş Tütengil'in yakınları, dostları ve üniversite öğretim üyeleri dipçiklenerek dağıtılmışlardır. Güvenlik güçlerinin bu tutumu sonunda çıkan olaylarda aralarında görevlerini yapan basın mensupları da olmak üzere onlarca kişi yaralanmış, bir işçi ölmüştür.

"Güvenlik güçlerinin toplumumuzun cenazeye saygı geleneklerini, demkorat bir bilim adamının alçakça öldürülmesinin yarattığı haklı tepki ve duyarlılığı hiçe sayarak, olağanüstü yasaklayıcı önlemler alması, "yıldırma harekatı" provalarına girişmesi, demokratik hak ve özgürlükleri savunan tüm toplum kesimleri ve demokratik güçler açısından önemli bir uyarıdır. Herşeyin, kişilerin yasal haklarını ve can güvenliklerini korumakla yükümlü üst düzeydeki kamu görevlilerinin ve sıkıyönetim yetkililerinin gözleri önünde olması olayın boyutlarını daha büyütmektedir.

"Siyasal iktidar faşist saldırı ve terörün odağa bir parti yöneticisinin Ankara'da sıkıyönetim koşullarında yapılan cenaze töreninin siyasal bir gösteriye dönüştürülmesine, kent içinde faşist terör estirilmesine gözyummuş, devlet araçlarını ve olanaklarını bu işe tahsis etmiştir. İki gün İstanbul'da sıkıyönetim koşullarında faşist bir cinayeti kınamak ve duyarlılıklarını göstermeyi amaçlayan demokratik güçlerin, işçilerin öğrencilerin, aydınların, emekçilerin engellenmesi, siyasal iktidarın "anarşi ile mücadele" den ne anladığının açık kanıtı olmuştur.

"Siyasal iktidar, ardarda öldürülen demokrat bilim adamlarının faşist katillerini özendirerek, toplumda can güvenliğinin faşist saldırılarla yokedilmesine göz yumarak "anarşi" nin kaynağını demokratik kitle örgütleri ve sendikalarda gösterip işçi ve emekçilerin ekonomik-demokratik örgütlülüklerini dağıtmayı umarak bir "polis devleti" oluşturmayı hedeflemektedir. İşçi ve emekçiler, demokratik güç ve örgütler buna izin veremezler. Tüm demokrasi güçleri dayanışmalarını pekiştirerek, eylem birlikteliklerini sağlayarak bu oyunu bozacaklardır."

DİSK'in çağrısı üzerine bir araya gelen TÜMÖD, TÜMAS, İstanbul Barosu, Türk Tabipler Birliği, TÖB-DER, TMMOB, TÜM-DER, TÜS-DER ve TÜTED ortak bir basın toplantısı düzenleyerek, Prof. Tütengil'in cenaze töreninde meydana gelen olaylardan dolayı siyasal iktidarı suçlamışlardır.

DİSK, Tütengil'in cenaze töreninde meydana gelen olaylarla ilgili olarak bazı meslek örgütlerine bir çağrı yaparak ortak tavır alınması önerisinde bulunmuştur. TÜMÖD, TÜMAS, İstanbul Barosu, Türk Tabibler Birliği, TMMOB TÖB-DER, TÜM-DER, TÜS-DER ve TÜTED ortak bir basın toplantısı yaparak olayı kınamışlar olaydan dolayı siyasal iktidarı suçlamışlardır. Yapılan ortak bildiri şöyledir:

"Prof. Tütengil'in cenaze töreninde meydana gelen olaylar Türkiye'de demokrasi güçlerinin karşı karşıya bulunduğu saldırının boyutları hakkında somut bir kanıt olmuştur.

"Faşist cinayet örgütlerinin bilim adamlarına, işçilere, gençlere yönelik saldırıları önlenemez, yakalanan faşist katiller tutuk- evlerinden ellerini kollarını sallayarak çıkabilirken, Prof. Tütengil'in cenaze törenine katılarak kendisine karşı son görevlerini yapmaktan ve bu olaya duydukları tepkiyi sessizlik için de ifade etmekten başka bir amaçları olmayan, yakınları, dostları, meslektaşları, öğrencileri ve yurttaşlarına karşı girişilen silâhlı saldırı siyasal iktidarın anarşiden ve anarşiyle mücadeleden neyi amaçladığını ortaya koymuştur.

"AP Genel Başkanı hükümeti kurmakla görevlendirildiğinden beri çeşitli vesilelerle yaptığı açıklamalarda zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanacağını açıklamıştır. Başbakan'ın geçtiğimiz hafta sıkıyönetim komutanları ile yaptığı toplantıdan sonra Prof. Tütengil'in cenaze

Prof. Tütengil'in cenaze töreni için alınan güvenlik önlemleri ancak savaş ortamında alınacak boyut ve nitelikte olmuştur.

töreniyle alınan önlemler, Sıkıyönetim uygulamalarının tek sorumlusu olan siyasal iktidarın can güvenliğini sağlamaktan işçileri, emekçileri, ilericileri, demokratları sindirmeyi, bilim adamlarını dipçiklemeyi, toplumu suskunluğa itmeyi anladığını göstermektedir.

"Siyasal iktidar ve temsil ettiği egemen sınıf ve çevreler aydınların, bilim adamlarının işçilerle öğrencilerle emekçi halkımızla kaynaşmasından bütünleşmesinden korkmaktadırlar.

'Prof. Tütengil'in cenaze töreni için alınan güvenlik önlemleri ancak savaş ortamında alınacak boyut ve nitelikte olmuştur. Üç dört askeri barikattan kimlik göstererek ve üzerleri aranarak camiye ulaşabilen bilim adamları ve Tütengil'in yakınlarından oluşan 100-150 kişilik kalabalık camide tüm toplumdan ve yaşamdan tecrit edilmişlerdir. Şişli'den Mecidiyeköy'e kadar yaklaşık 500 bin kişinin yaşadığı bölgede kısmi sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır.

"Bütün bu önlemler yetmiyormuş gibi Prof. Tütengil'in eşi ve meslektaşlarından oluşan topluluğun cenazenin arkasından yürüme isteklerine karşı dipçiklerle cevap verilmesi bırakılsın demokrasi asgari insanlık ölçüleriyle bile bağdaşmayacak bir davranıştır.

"Cenazeye katılmak için toplanan binlerce kişilik işçi, öğrenci ve emekçiden oluşan kitleye karşı güvenlik kuvvetleri aynı saldırganlık içinde olmuşlar ve adeta olay çıkmasını zorlamışlardır. Sonuç olarak 1 kişinin ölmesi, çok sayıda kişinin yaralanması, İstanbul'da resmi terörün alabildiğince yaygınlaştırılması siyasal iktidarın önümüzdeki gün lerde izlemeyi pogramladığı baskıcı politikanın somut göstergeleri olarak kabul edilmelidir. Bu tek amaçları Tütengil'in cenazesine katılmak olduğu halde topluluğun dağılması sırasında rastgele gözaltına alınanların derhal serbest bırakılmaları gerekmektedir.

"Planlı olarak Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılması yolunda kurban olarak seçilen bilim adamlarının karşı karşıya bulundukları saldırının kaynağı ortadadır. Karafakioğlu'nu, Bedrettin Cömert'i, Necdet Bulut'u, Orhan Yavuz'u Prof. Ünsal'ı, Doğanay'ı ve Tütengil'i öldüren namlu aynı namludur. Bu namluyu tutan elin arkasında ucu CIA'ya uzanan ve Türkiye'yi 1930'ların Faşist Almanyasına benzer bir topluma dönüştürmeyi amaçlayan gizli açık faşist örgütler bulunmaktadır.

"Bilim adamlarını, avukatları, doktorları, teknik elemanları, işçileri, memurları, öğretmenleri, öğrencileri, demokrasiden yana tüm örgüt ve kişileri, egemen sınıfların ve emperyalizmin emekçi halkımızı daha yoğun bir sömürü ve baskı altına almakta araç olarak kullandıkları faşist cinayet ve tertiplere karşı gerici, ırkçı, şöven baskı ve saldırılara karşı birlik içinde etkin, özverili ve yılmadan mücadele etmeye çağırıyoruz.

"Türkiye'nin aydınlık geleceğine giden yolları tıkamak isteyen egemen sınıflar bu amaçlarına ulaşamayacaklar, bağımsızlık ve demokrasiden yana güçler mutlaka zafere ulaşacaklardır."

DEMOKRATİK HAKLARIMIZI ÇİĞNETMEYECEĞİZ

İŞÇİLER, EMEKÇİLER HAZIR OLUN

DGM NEDİR?

- DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ, OLAĞANÜSTÜ HALLER YASASI İŞÇİLERİ EMEKÇİLERİ DAHA ÇOK SÖMÜRMEK İÇİN PATRONLARIN İSTEDİĞİ HEPLARIN FAŞİST ALMANYASINA BENZER BİR TOPLUM YARATMANIN ARAÇLARIDIR.
- DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ, İŞSİZLİĞİN, HAYAT PAHALILIĞININ HIZLA ARTTIĞI, TÜM EMEKÇİLERİN YAŞAM KOŞULLARININ DAHA DA KÖTÜLEŞTİĞİ BİR ORTAMDA İŞÇİLERİ VE TÜM EMEKÇİLERİ AÇLIĞA, YOKLUĞA, SEFALETE, ZULME BOYUN EĞDİRMENİN ARAÇLARIDIR.
- DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ, BAĞIMSIZ MAHKEMELERİN YERİNE İŞÇİLERİ, EMEKÇİLERİ SİYASAL İKTİDARIN SEÇECEĞİ YARGIÇLAR ÖNÜNDE YARGILAYACAK, İŞÇİLERİN VE EMEKÇİLERİN ANAYASADAN DOĞAN TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİ ORTADAN KALDIRACAK EGEMEN SINIFLARIN KIYIM MAKİNALARIDIR.
- DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ, GREVLERİ, DİRENİŞLERİ, HER TÜRLÜ İŞÇİ EYLEMİNİ MAHKUM EDECEK, PATRONLARIN DAHA ÇOK SÖMÜRÜ, DAHA ÇOK BASKI İSTEMLERİNE MEYDANI BIRAKACAK SINIF MAHKEMELERİDİR.
- AP AZINLIK İKTİDARININ GÜNDEME GETİRDİĞİ YENİ BASKI YASALARI BİR BÜTÜN OLARAK İŞÇİLERİ "ANGARYA"YA MAHKUM ETMENİN ARAÇLARIDIR.
- PATRONLAR SİYASAL İKTİDARLARI ARACILIĞIYLA İŞÇİLERİ EMEKÇİLERİ ZİNCİRE VURMAK İSTİYORLAR. SÖMÜRÜYE KARŞI, BASKIYA KARŞI GÜÇLENEN DEMOKRASİ MÜCADELESİNİ EZMEK İSTİYORLAR.

FAŞİST SALDIRILARIN AMACI:

HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ YOK ETMEYİ AMAÇLAYAN BASKI YASALARININ ÇIKARTILMASINA UYGUN BİR ORTAM YARATMAK;

İŞÇİLERİN, EMEKÇİLERİN SÖMÜRÜ VE BASKIYA KARŞI YÜKSELEN MÜCADELESİNİ DURDURMAKTIR.

BUNLAR ULUSLARARASI TEKELLERİN, ONLARIN YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİNİN KANLI ELLERİDİR. CIA'DIR, MHP'DİR, ÜGD'DİR... FAŞİSTLERDİR

İŞÇİLERE, KÖYLÜLERE, BİLİM ADAMLARINA, ÖĞRETMENLERE, MÜHENDİSLERE, AVUKATLARA, GENÇLERE, YAVRULARIMIZA VE TÜM EMEKÇİ HALKIMIZA YÖNELİK SALDIRI VE CİNAYETLERİN KAYNAĞI BELLİDİR.

ZATEN SINIRLI OLAN DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİMİZİ DAHA DA BUDAMAK İSTEYENLER, FAŞİST CİNAYET VE SALDIRILARIN KAYNAĞI BELLİ İKEN CİNAYETLERİN ANARŞİNİN NEDENİ OLARAK İŞÇİ SINIFIMIZI VE EMEKÇİ HALKIMIZI GÖSTERİP, OLAĞANÜSTÜ HAL YASALARINI, DGM'LERİ YENİDEN GÜNDEME GETİRENLER;

"ANARŞİYE MEYDAN OKUYORUM" DİYEREK İŞÇİ VE EMEKÇİLERE SALDIRMAYA HAZIRLANANLAR;

CEZA YASASINDA 141 ve 142. MADDELER, İŞ YASASINDA 13. VE 17. MADDELER DURURKEN İŞÇİNİN KIDEM TAZMİNATINA GÖZ DİKENLER;

FİYAT ARTIŞLARI YÜZDE YÜZE ULAŞIRKEN ÜCRETLERİ DONDURMAK İSTEYENLER;

KÂRLARI YÜZDE YÜZ ARTMASINA RAĞMEN BUNUNLA YETİNMEYİP DAHA FAZLA KÂR İÇİN İŞÇİ VE EMEKÇİLERE SALDIRANLAR;

HAYAT PAHALILIĞI KİRALAR ÇEKİLMEZ HALDEYKEN, İŞSİZLERİN SAYISI 5 MİLYONA ULAŞIRKEN, RENKLİ TELEVİZYON VAATLERİYLE SÖMÜRÜ VE BASKIYI GİZLEMEK İSTEYENLER;

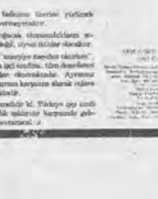
KARŞILARINDA BÜTÜN GÜCÜYLE İŞÇİ SINIFINI; ONUN DEVRİMCİ SENDİKAL ÖRGÜTÜ DİSK'İ, TÜM EMEKÇİLERİ VE DEMOKRASİ GÜÇLERİNİ BULACAKLARDIR.

DEMİREL KİMDİR?

BÖLGE TEMSİLCİLER MECLİSİ TOPLANIYOR

Baskı yasalarına karşı mücadele yontemleri tabanın görüş ve önerileri doğrultusunda belirleniyor.

DİSK Bölge Temsilciler Meclisleri 15, 16, 22, 23, Aralık tarihlerinde toplanıyor. Son siyasal gelişmeler, sendikalar ve Dernekler Yasası ile çalışma hayatını belirleyen diğer yasalarda yapılmak istenen değişiklikler, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasını amaçlayan baskı yasa tasarılarının yeniden gündeme getirilmesi üzerine başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımıza büyük ve tarihsel görevler düşmektedir. Tabanın söz ve karar sahibi ilkesine uygun olarak burjuvazinin çok yönlü saldırısına karşı örgütümüzün mücadele yöntemlerinin belirlenmesi ivedi bir zorunluluk haline gelmiştir. DİSK Yürütme Kurulu toplantıya çağrı-

lan DİSK Bölge Temsilciler Meclislerine katılacak yönetici ve temsilcilere bir **duyuru** yayınlamıştır. Duyuru da şu görüşlere yer verilmiştir:

"Ekonomik ve toplumsal bunalımın giderek derinleştiği günümüzde egemen sınıflar başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçilere karşı her alanda yeni bir saldırı başlatmanın hazırlığı içindedirler.

"11 yıla yakın bir süre ülkenin siyasal yönetiminde tek başına söz sahibi olan AP, eski MC ortaklarının desteğinde azınlık hükümeti biçiminde yeniden iktidar olmuştur. 14 Ekim seçimlerinden AP azınlık iktidarının kuruluşuna kadar geçen süre içinde ortaya çıkan siyasal gelişmeler kişi hak ve özgürlüklerine, temel özgürlüklere yönelik saldırının boyutlarını ortaya koymuştur. AP azınlık iktidarının programı işçi ve emekçilere yönelik saldırının çerçevesini net bir biçimde çizmektedir. AP azınlık hükümeti, işçilere emekçilere daha çok yokluk, daha çok baskı, işverenlere, patronlara ise daha çok kâr, daha çok sömürü vaad etmektedir.

"AP azınlık iktidarının kurulmasından önce Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türkiye Sanayi ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), sanayi ve ticaret burjuvazisinin diğer örgüt ve bireyleri kısa ve uzun vadeli istemlerini açıklamışlardır. İşverenler bu açıklamalarında zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanmasını, ücretlerin dondurulmasını, çalışma hayatı ile ilgili yasaların yeniden düzenlenmesini, sendikal hakların yok edilmesini istemişlerdir. İşverenlerin tüm bu istemleri AP azınlık hükümeti programının özünü oluşturmuştur.

"AP azınlık hükümetinin programında: Dernekler Yasası, Sendikalar Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası, Devlet Memurları Yasası gibi yasalarda hak ve özgürlükleri daha da kısıtlayıcı yönde değişiklik yapılması yer almıştır. Ayrıca bağımsız yargı ilkesini yok edici Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasa taslağı parlamento gündemine getirilmiştir. Olağanüstü Haller Yasası adı altında hazırlanan "Polis devleti rejimi" getirmeyi amaçlayan tasarı da yasalaştırılmak istenmektedir. Böylelikle emperyalizme bağımlı kapitalist sistem içine girdiği açmazlardan kurtulmak için Anayasaya, Demokratik Hukuk devleti ilkelerine ve insan Hakları Evrensel Beyannamesine aykırı, zorba, bir polis devleti yönetimi oluşturmaya hazırlanmaktadır.

"Hükümet programında ayrıca, çalışma yaşamında zaten işverenlerden yana olan maddelerin daha da anti-demokratikleştirilmesi, kıdem tazminatına kesin bir sınırlama getirilmesi gibi işçi ve emekçiler aleyhine birçok önlem yer almaktadır.

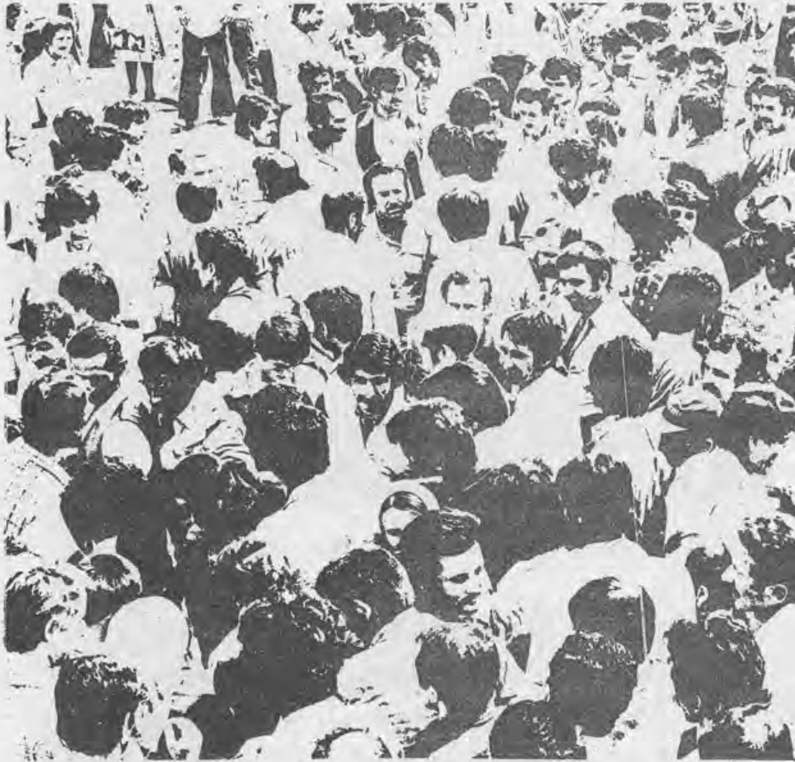
"Diğer yandan emperyalizm ve işbirlikçilerince desteklendiği ve himaye gördüğü artık iyice bilinen faşist odakların saldırı ve cinayetleri giderek artmakta, yaygınlaşmaktadır. Bireysel ve toplu öldürmeler ayırım yapmadan toplumun demokrasiden yana tüm güçlerine artan bir hızla yönelmektedir. Görünen odur ki, tek merkezden yönetildiği anlaşılan bu tür saldırı ve cinayetler demokratik hak ve özgürlüklerin hükümet programında öngörülen biçimde tırpanlanabilmesine uygun bir ortam yaratmayı amaçlamaktadır.

"Hükümet programından ve hükümet üyelerinin açıklamalarından sömürü ve baskıyı artıracak tüm yöntemlerin hızla uygulamaya konulacağı, bu uygulamalar için gerekli yasal değişikliklerin yapılacağı anlaşılmaktadır. Hükümet ilk iş olarak devletin çeşitli kademelerinde çalışan memurlar arasında büyük bir kıyım başlat-

DİSK Yürütme Kurulu toplantıya çağrılan DİSK Bölge Temsilciler Meclislerine katılacak yönetici ve temsilcilere bir duyuru yayınlamıştır.

Duyuruda işçi ve emekçi sınıfların karşı karşıya bulunduğu saldırının boyutları ayrıntılı olarak ortaya konmuştur.

mış, 67 ilin valisini değiştirmiş, kamu kuruluşlarının yönetim kadrolarına kendi yandaşı ve faşist eğilimli kişileri atamaya başlamıştır. KİT'lerde ve Tarım Satış Kooperatiflerinde işçi ve yönetici düzeyinde büyük bir tasfiyenin hazırlıkları yapılmaktadır.

"AP azınlık hükümetince hazırlanan 1980 mali yılı bütçe tasarısı hükümet programına ve işveren örgütlerinin istemlerine uygun olarak işçi ve emekçilerin sırtına yaşanmakta olan bunalımın yüklerini daha da fazla bindirici niteliktedir. Maliye Bakanının da açıkladığı gibi fiyat artışlarının % 70'i bulması beklenmektedir. Bu 5 bin lira aylık alan bir işçinin satın alma gücünün 1500 liraya düşeceği anlamına gelmektedir. Bütçe tasarısı ile memur maaşlarına yapılması öngörülen artış, bu durum karşısında bir artışı değil düşüşü ifade etmektedir.

"Böyle bir ortamda işçi sınıfımızın demokratik sınıf ve kitle sendikaları ilk hedef olarak seçilmiştir. Sınıf sendikacılığını yok etmek için "Sendikalar siyaset yapıyor" biçimindeki demagojilerle sendikal

"DİSK uğruna şehitler verdiğimiz hak ve özgürlüklerimizden ödün vermemek kararındadır"

hak ve özgürlükleri kısıtlamaya girişeceklerdir. Yetkili sendikanın belirlenmesinde referandum yerine sarı sendikacılığı teşvik eden her türlü yöntem geliştirilecek, AP, MHP, güdümlü sözde sendikalara taban oluşturulacak, grev hakkı sınırlanacak, işyeri sözleşmelerinin yerine tek tip işkolu sözleşmesi getirilmek istenecek, sözleşme kapsamları iyice daraltılacaktır. Asgari ücretin daha uzun süreli saptanması, kıdem tazminatına kesin sınırlar getirilmesi, işçilerin kazanılmış çeşitli haklarının yok edilmesi saptadıkları ilk hedeflerdir.

"Özetlemek gerekirse, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız egemen sınıfların çok yönlü ve çok şiddetli bir saldırısı ile karşı karşıya bulunmaktadır.

"Böyle bir saldırının püskürtülebilmesi, hak ve özgürlüklerin korunabilmesi tüm demokrasiden yana örgüt kişi ve eğilimlerin başta gelen görevidir. Ancak, ülkemizde demokrasi güçleri ve sosyalist hareket dağınıklık içindedir. İşçi sınıfı adına hareket ettiğini iddia eden çok sayıda parti, örgüt ve eğilim bulunmaktadır. Bunlar arasında süregelen tartışma giderek kısırlaşmakta, işçi ve emekçilerin karşı karşıya bulunduğu büyük tehlikelere rağmen bu olumsuzluk aşılamamaktadır.

"İşte böylesine ağır ve çok yönlü sorunların işçi ve emekçiler yararına çözümlenmesinde örgütümüz DİSK'e büyük ve tarihi görevler düşmektedir. DİSK, uğruna nice şehitler verdiğimiz hak ve özgürlüklerimizden ödün vermemek kararındadır. Örgütümüzü ve tüm demokrasi güçlerini hedef alan egemen sınıfların saldırısı karşısında izlenecek mücadele yöntemlerinin belirlenmesi, bu konuda bilinçli temsilcilerimizin görüş ve önerilerinin alınması için DİSK Bölge Temsilciler Meclislerinin toplanması uygun görülmüştür.

"DİSK içinde birliği ve örgüt içi disiplini daha yaratıcı bir biçimde pekiştirmek, tüm anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şövenist güçlerin sürekli ve kalıcı eylem birliğini ve giderek işçi sınıfının siyasal hareketinin birliğinin sağlanması yolunda Bölge Temsilciler Meclisleri önemli bir adım olarak değerlendirilmeli ve bu değerlendirme içinde hazırlanılmalıdır.

"Azgınlaşan faşist teröre, baskıcı yasa değişikliklerine karşı zafer işçi sınıfı ve emekçi halkımızın olacaktır."

DİSK Bölge Temsilciler Meclisleri Yürütme Kurulunun bu duyurusu doğrultusunda demokrasi güçlerinin dirençli mücadele birliğini sağlamaya yönelik önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir.

Filistin ile Dayanışma

ZAFER FİLİSTİN HALKININ OLACAKTIR

Arap Halkı ve Temel Davası Filistin ile Dünya Dayanışma Konferansı 2-6 Kasım 1979 tarihleri arasında Portekiz'in Başkenti Lizbon'da yapıldı. Konferans'a DİSK'i temsilen Genel Sekreter Fehmi Işıklar katıldı.

Filistin ile Dünya Dayanışma Konferansının açılışında FKÖ Lideri Yaser Arafat'a çoşkun sevgi gösterisinde bulunuldu.

Arap Halkı ve Temel Davası Filistin ile Dünya Dayanışma Konferansı 2-6 Kasım 1979 tarihleri arasında **Lizbon**'da yapıldı.

Arap Halkı ve Temel Davası Filistin ile Dünya Dayanışma Konferansı 2-6 Kasım 1979 tarihleri arasında Portekiz'in başkenti Lizbon'da yapılmıştır. Konferansa **DİSK'i** temsilen Genel Sekreter **Fehmi Işıklar** ve Eğitim Dairesi Müdürü Faruk Pekin katılmıştır.

100'e yakın ülkeden 650 dolayında devlet temsilcisi, parlamenter, sendika lideri, siyasi parti, demokratik örgüt, barış ve dayanışma komiteleri temsilcisi ve 150'ye yakın gazetecinin katıldığı dünya konferansı uluslararası çapta büyük bir ilgi görmüştür.

Konferansa değişik örgütleri temsilen şu ülkelerden temsilciler katılmıştır:

Afganistan, Cezayir, Angola, Arjantin, Avusturalya, Avusturya, Bahreyn, Bangladeş, Belçika, Benin, Bolivya, Brezilya, Bulgaristan, Kanada, Şili, Kolombiya, Kongo, Kosta Rika, Küba, Kıbrıs, Çekoslovakya, Danimarka, Mısır, İngiltere, Etyopya, Ekvator, Federal Almanya, Finlandiya, Fransa, Gambiya, Demokratik Almanya, Gana, Yunanistan, Gine, Güyana, Hindistan, Hollanda, Haiti, Irak, İran, İtalya, İrlanda, Libya Arap Cemahiriyesi, Japonya, Ürdün, Kuveyt, Lübnan, Liberya, Malezya, Madagaskar, Mali, Malta, Mauritius, Meksika, Moğolistan, Fas, Mozambik, Nikaragua, Nijerya, Norveç, Umman, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Polonya, Batı Sahra, Peru, Portekiz, Romanya, San Domingo, San Salvador, Senegal, Güney Afrika, Sovyetler Birliği, İspanya, Sri Lanka, Suriye, İsveç, İsviçre, Togo, Tunus, Türkiye, Yukarı Volta, ABD, Venezuela, Vietnam, Yemen, Yugoslavya, Zambiya,

Yukarıda adı geçen ülkelerdeki değişik örgüt temsilcilerine ek olarak şu uluslararası örgütlerden de temsilciler Konferansda yer almıştır.

Konferansta 4 temel gündem maddesi ayrıntılarıyla ele alınmıştır.

Birleşmiş Milletler, Arap Birliği, Afrika-Asya Halkları Dayanışma Örgütü, Arap Halkı Kongresi Daimi Sekreterliği, Dünya Sendikalar Federasyonu, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, Uluslararası Gençlik Birliği, Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu, Dünya Barış Konseyi, Uluslararası Arap Sendikaları Konfederasyonu, Uluslararası Gazeteciler Örgütü, Uluslararası Demokratik Avukatlar Örgütü, Arap Kadınları Federasyonu, Panafrika Kadın Örgütü.

ulusların temel çıkarlarına ve dünya çapında barış ve özgürlük sorunlarına getirdiği tehlikeler,

- Arap topraklarındaki **siyonist** ve **sömürgeci** işgalin biçimleri,
- Arap halkı ve özellikle **Filistin Kurtuluş Örgütü**'nün önderliğinde mücadele eden Filistin Halkı için eylem programı.

Konferansın açılış töreni 2 Kasım Cuma günü **Lizbon Üniversitesi** toplantı salonunda yapılmıştır. Açılış töreninde ilk konuşmayı 1974 Portekiz Devriminin en önde gelen kişilerinden olan eski Portekiz Devlet Başkanı ve Portekiz Barış ve İşbirliği Konseyi Başkanı General **Costa Gomes** yapmıştır.

Costa Gomes'den sonra söz alan Uluslararası Hazırlık Sekreterliği Başkanı **Ömer El-Hamidi** Konferansın hazırlık çalışmalarını anlatmış ve Konferansın Lizbon'da gerçekleşmesine yardımcı olan Portekiz halkına ve Portekiz ilerici ve devrimci güçlerine teşekkür etmiştir.

Portekiz Devrim Konseyi üyelerinden Binbaşı **Melo Antunes**'den sonra açılışın ilk yarısında son konuşmayı **FKÖ Başkanı Yaser Arafat** yapmıştır.

Konferans delegelerinin ve dinleyicilerin coşkulu alkışları arasında konuşma yapan ve konuşması sık sık ayakta alkışlarla kesilen **Arafat** Emperyalizmi ve Siyonizmi sert bir biçimde suçlamıştır.

ABD Emperyalizminin güç yitirdiğini ve genel bir krize doğru gittiğini belirten **Arafat**, baskı ve zulme karşı mücadele eden güçlerin bu krizi derinleştirdiğini söylemiştir.

Emperyalizmin Arap topraklarındaki zenginliğe daha 19. yüzyıl sonunda göz diktiğini ve bu amaçla çok sayıda savaşın çıkarıldığını, Emperyalist-Siyonist sömürgeci planların hep Emperyalizmin çıkarlarını savunmaya yönelik olduğunu dile getiren **Arafat**, **İran**'daki halk ayaklanmasından sonra **CENTO**'nun çökmesi üzerine **ABD'nin Mısır-İsrail ittifakını** gerçekleştirdiğini belirtmiştir.

Konferans çok uzun ve yorucu çalışmalar sonunda gerçekleştirilmiştir. Şubat 1979'da 68 ulusal ve uluslararası düzeyde örgütün katılması ile **Roma**'da yapılan ilk toplantıda Filistin halkı ile dünya çapında bir dayanışma konferansı toplanması görüşü kabul edilmiş ve bu amaçla bir uluslararası hazırlık komitesi kurulmuştur.

Uluslararası Hazırlık Sekreterliği ilk toplantısını Haziran 1979'da **Helsinki**'de yaparak Dünya Konferansının 4. gündem maddesi olan **Arap Halkı ve Filistin ile Dayanışma Eylem Programını** ele alarak taslak bir metin hazırlamıştır.

İkinci toplantı ise 7-8 Temmuz 1979 tarihlerinde **Paris**de yapılmış ve dünya konferansı için gerekli taslak belgeler hazırlanmıştır.

Konferansın Hazırlık Sekreterliğinde ise şu ülke ve örgütler yer almıştır:

Angola, Hindistan, İtalya, Küba, Portekiz, Sovyetler Birliği, Yunanistan, Dünya Sendikalar Federasyonu, Dünya Barış Konseyi, Uluslararası Öğrenciler Birliği, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu, Afrika Ulusal Kongresi-Güney Afrika, Arap Halkı Kongresi Daimi Sekreterliği.

Çok sayıda devlet başkanının telgraf göndererek başarı dilediği 5 gün süren Konferansda şu dört temel konu, dört temel gündem maddesi ayrıntılarıyla ele alınarak tartışılmış ve karara bağlanmıştır:

- Arap halkının **emperyalist**, **siyonist** ve **gerici** planlara karşı mücadele hakkı,
- Başta **Camp David** ve **Washington anlaşmaları** olmak üzere emperyalist siyonist ve gerici planların Arap halkına ve tüm

Camp David ve Washington Anlaşmalarının ne anlamda geldiğini ve İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarındaki baskı, işkence ve zulmünü anlatan Arafat, konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

"Arkadaşlar,
Yoldaşlar,

"Kısa süre önce, uluslararası geniş destek gören Bağlantısızlar Zirvesi, Havana'da toplanmış ve Filistin halkının, öz yurtlarına dönme, kendi kaderini tayin etme ve kendi yurtlarında bağımsız devlet kurma hakları dahil olmak üzere tüm vazgeçilmez hakları tanınmadan Orta Doğu'da barışın gerçekleşmesinin mümkün olmayacağını tekrarlamıştır.

"Burada, Filistin halkı ve Filistin devrimcileri adına, Orta Doğu'da Filistin halkı olmaksızın ve Filistin halkının yurtlarına dönme, kendi kaderini tayin etme ve anayurtlarında kendi bağımsız devletlerini kurma hakkı dahil olmak üzere tüm hakları tanınmadan, barışın dengenin ve anlaşmaların sağlanamayacağını bir kez daha açıklıyorum.

"Arkadaşlar,Yoldaşlar,

"Filistin Halkının devrimi uzun vadeli halk savaşının 16. yılına girmek üzeredir. Emperyalizme, ırkçılığa, siyonist terör ve faşizme karşı savaş, halkımızın ve ulusumuzun sürdürdüğü uygarlık savaşı ve kahramanlığıdır. Bu mücadele, insanlığı Afrika'da, Latin Amerika'da, Asya'da ve başka yerlerdeki ırkçı rejimler, güçler ve devletlerin dostu ırkçılık ve siyonizmden kurtarma mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bildiğiniz gibi İsrail, Güney Afrika, Namibya ve Zimbabwe'deki ırkçı rejimlerle ittifak içindedir. İsrail, Somoza rejiminin, İran Şahı'nın ve Haile Selasiye'nin dostu idi ve halen Pinochet'nin dostudur.

Bu Konferans'ta, ırkçılığı, sömürgeciliği, genişleme, işgal, saldırı politikalarını ve emperyalist sömürüyü yenilgiye uğratmak için verdiğimiz haklı ve yasal mücadelemizi destekleme biçimlerini ve yollarını geliştirerek, kararlılığımızın güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Çünkü, saldırı politikasını yenilgiye uğratmadan, Orta-Doğu'da barış olamaz; ve ırkçı, genişleyici, siyonist terörcülüğü yenilgiye uğratmadan Orta Doğu'da denge ve barış olamaz. Bu saldırı ve ırkçılık kaynağını edilgin biçimde kabullenmek, dünya barışını ve halklar arasında barış içinde birarada yaşamayı tehdit etmektedir.

"Orta Doğu bugün, patlamak üzere olan bir barut fıçısıdır. Çünkü,30 yıllık işgal ve savaş döneminden sonra ülkelerimizde emperyalist ve siyonist komplolara karşı bir hiddet dalgası yükselmektedir. Eğer uluslararası topluluk, zamanında eyleme geçmezse kuşkusuz patlama olacaktır. Bu nedenle, uluslararası politikalardaki özel konumları ve Orta Doğu ile olan hayati ilişkileri nedeniyle Batı Avrupa ülkelerinin derhal insiyatifi ele almaları ve birçok uluslararası gurupların yaptıkları gibi, uluslararası sorumluluklarını yüklenmeleri gerektiğine inanıyoruz. Avrupa ülkelerine karşı tutumumuz açık ve pratiktir ve Arap, İslam, Afrika ve bağlantısızlar zirvelerinin ve Sosyalist blokun tavırları ile uyum içindedir.

"Biz, dünyanın baskı, sömürgeci-

lik, esaret ve ırkçılığın varolduğu tüm ülkelerdeki halklarla beraberiz.

"Biz, özgürlük, onur ve insanlık bayrağının yükseleceği ve herkesin eşitlik, adalet ve kardeşlik içinde yaşacağı bir gelecek için çalışan militanlarla beraberiz.

"Biz, dünyanın bütün halklarına adalet, özgürlük ve bağımsızlık için sosyal gelişme, refah ve istikrardan yanayız.

"Yaşasın Siyonizme, ırkçılığa, emperyalizme, sömürü ve tekellere karşı halkların birliği,
"Yaşasın özgürlük ve bağımsızlıklarını kazanmak için savaşan halklar arasındaki dayanışma,
"Yaşasın Arap Halkı ve Temel davası Filistin ile Dünya Dayanışma Konferansı!"

Uluslararası Hazırlık Sekreterliği'nde görev alan bazı üyelerin konuşmasından sonra açılış töreni sona ermiştir.

DİSK Genel Sekreteri **Fehmi IŞIKLAR** 3 Kasım sabahı **Eylem Programı Komisyonunda DİSK**'in görüşlerini şöyle dile getirmiştir:

F. Işıklar: "Arap halkının mücadelesi emperyalizme karşı halkların verdiği ortak mücadelenin bir parçasıdır"

"Sömürü ve baskının ortadan kaldırılması için verilen mücadelenin hızla geliştiği bir dünyada yaşıyoruz. Sosyalist ülkeler, kapitalist ülke işçi sınıfları ve ulusal kurtuluş mücadelesi veren halklar yeni zaferler kazanırken, emperyalizmin krizi her geçen gün biraz daha artmaktadır.

"Emperyalizm son yıllarda, **Vietnam, Laos, Kamboçya, Angola, Mozambik, Gineau Bissau, Nikaragua**'daki zaferler ve bazı ülkelerde faşist rejimlerin alaşağı edilmesi sonucu önemli darbeler yemiştir. Özellikle **Afganistan, İran** ve **Etyopya**'da önemli kayıplar vermiştir. **İran**'daki halk ayaklanmasından sonra **Türkiye, İran** ve **Pakistan**'ın üye olduğu **CENTO** çökmüştür:

"Bu gelişmelerin sonucunda emperyalizm bugün çaresizce saldırganlaşmakta, ekonomik, politik, askeri ve ideolojik, tüm alanlarda savaş sürdürmekte ve çaresizce yeni ittifaklar aramaktadır.

"Arap halklarına ihanet eden **Sedat** ile **Begin** arasında imzalanan **Washington Anlaşması**, Ortadoğu'da bir emperyalist ittifakın oluşturulmasına yönelik somut bir adımdır.

"**Camp David** ve **Washington Anlaşmaları** Ortadoğu'ya barış değil, bölgedeki gerginliğin artmasını getirecektir.

"Bu emperyalist-siyonist- gerici planlar, bölgedeki emperyalist tekellerin durumlarını kuvvetlendirmeyi, emperyalist sistemin dünya çapındaki stratejisini güçlendirmeyi, **Ortadoğu, Akdeniz** ve **Hint Okyanusunda** silah yarışını körüklemeyi amaçlamaktadır. Bunlar aynı zamanda **Suriye, Demokratik Yemen, Etyopya, Libya** ve diğer anti-emperyalist rejimlerin direnişini kırmaya, tüm bölgedeki ulusal kurtuluş hareketlerini, özellikle **Filistin halkının mücadelesi** ile **Lübnan yurtsever hareketinin** temellerini sarsmaya yöneliktir.

"**Filistin** sorununun çözümü Ortadoğu'daki **Arap halklarının** karşılaştığı tüm sorunların anahtarıdır. Ve **Filistin sorunu çözümlenmeden** adil ve kalıcı bir dünya barışı sağlanamaz.

"Ortadoğu sorununa **Birleşmiş Milletler** dışında, Filistin halkının tek gerçek temsilcisi olan **Filistin Kurtuluş Örgütü**'nü dışlayarak, Filistin halkının vazgeçilmez ulusal haklarını gözönüne almayarak çözüm arayan tüm anlaşmalar ancak bölgede ABD'nin emperyalist varlığını güçlendirecek ve **ABD**'nin çıkarlarını koruyacaktır.

"Türkiye işçi sınıfının tek sınıf ve kitle sendikal merkezi olan **DİSK**, tüm Arap halklarının reddettiği bu anlaşmaları şiddetle lanetler. **DİSK** ayrıca bu anlaşmaları reddeden Arap halklarını sonuna kadar destekleyeceğini bir kez daha açıklar.

"Türkiye'nin ilerici güçlerinin yoğun kampanyası sonunda **FKÖ**, Türkiye resmi makamlarınca nihayet Filistin halkının tek gerçek temsilcisi olarak tanınmış ve geçen ay içinde **Ankara**'da **FKÖ** nün **Türkiye Temsilciliği** açılmıştır.

"Filistin halkının kan ve gözyaşı pahasına yılmadan verdiği mücadele sonucu Filistin halkının haklı davası bugün artık dünya çapında geniş bir destek bulmakta ve **FKÖ**'yü tanıyan ülkelerin sayısı her geçen gün artmaktadır.

"Geçen ay Türkiye'ye resmi bir ziyaret yapan **FKÖ Lideri Yaser Arafat**'ın da dediği gibi **Türkiye halkı** ile **Filistin halkı** arasındaki ortak tarihsel ve kültürel ilişkiler bu halkları ortak düşmana karşı mücadelede daha da yakınlaştırmaktadır.

"Emperayalist planlar ayrıca **Akdeniz Bölgesinde** de barışı tehdit etmektedir. Emperyalist **ABD, Yunanistan, Kıbrıs**, ve **Türkiye halklarını** tehlikeli bir biçimde karşı karşıya getirmeye çalışmakta, Ortadoğu'nun diğer önemli bir sorunu olan **Kıbrıs** sorunun kendi çıkarları doğrultusunda çözümü için büyük çaba harcamaktadır.

"Ancak emperyalizmin tüm planları halklarımızın ortak mücadelesi sonunda paramparça edilecektir. Emperyalizmin barut fıçısı haline getirmek istediği bölgemiz, Akdeniz barış gölü haline getirilecektir.

"**Arap halklarının** ve **Filistin halkının** mücadelesi emperyalizme karşı halkların verdiği ortak mücadelenin bir parçasıdır.

"Dünyanın tüm demokratik ve ilerici güçleri Filistin halkını desteklemekte ve Filistin halkının yanında mücadele vermektedir.

"Yaşasın faşizme, emperyalizme, yeni-sömürgeciliğe, şövenizme, ırk ayrımına ve siyonizme karşı mücadele eden halklar.

"Yaşasın yiğit Filistin Halkı.

"Yaşasın uluslararası dayanışmamız."

Çalışmalar sırasında 4 numaralı Eylem Programı Komisyonunun ikinci tur çalışmalarında Komisyon Başkanlığı (Prezidyum) üyeliğine **DİSK** delegesi de seçilmiştir.

Konferans sırasında **Lizbon**'un çeşitli tiyatro salonlarında Arap kültüründen örnekler sergilenmiş, **Filistin** ve **Libya halk oyunları** gösterileri gerçekleştirilmiştir.

3 Kasım Cumartesi günü **Lizbon Spor Sarayında** tüm delegelerin ve binlerce Portekizlilin katıldığı bir gece yapılmış, gecede General **Costa Gomes** ve Portekizli Parlamenterlerin ve Hazırlık Sekreterliği Üyelerinin yanısıra Küba Devlet Konseyi Üyesi **J.P.Yezcano**, Frelimo (Mozembik Merkez Komitesi Üyesi) **Armando Ranguene** ve FKÖ Başkanı **Yaser Arafat** konuşma yapmıştır.

Binlerce Portekizlilin Filistin halkı için coşkun sevgi gösterilerinde bulunduğu gece, Filistin halkının haklı davasının Uluslararası çapta kazandığı geniş desteği bir kez daha gözler önüne seriyordu.

Konferans Komisyon raporlarının görüşülüp karara bağlanmasından sonra 6 Kasım Salı günü büyük bir törenle sona ermiştir.

ARAP ULUSU VE DÜNYA HALKLARININ MÜCADELESİNİN BİRLİĞİ İLE İLGİLİ KARAR

1 2-6 Kasım 1979 tarihleri arasında Lizbon'da yapılan, **Arap Halkı ve Temel Davası Filistin ile Dünya Dayanışma Konferansı**, ulusiararası dayanışma hareketinin, **Orta Doğu** ve **Arap ülkelerindeki** emperyalist, siyonist ve gerici plânlara karşı mücadelenin başarısı için belirleyici bir etken olduğunu belirtir.

Ayrıca bu mücadelenin başarısının **dünya barışı** için hayati önem taşıdığını açıklar.

Konferans, **Camp David** ve **Washington anlaşmaları** temelinde askeri bir ittifak yaratmak isteyen **ABD** planlarını lanetler.

Konferans, ABD'nin Arap ülkelerine askeri müdahale yapacağı yolundaki resmi tehditlerini şiddetle reddeder.

Orta Doğu ve **Arap Körfezinde** ABD'nin askeri varlığının güçlenmesi, çokuluslu şirketlerin çıkarlarının korunması ve Arap petrol kaynakları üzerinde **ABD** denetiminin yeniden düzenlenmesi, tüm halkların temel çıkarlarını tehdit eden dünya emperyalizminin evrensel stratejisine hizmet için düzenlenmiş planlardır.

Dünya Konferansı, bu planlara ve **Camp David** anlaşmalarına karşı sürekli mücadelenin **İsrail** tarafından işgal edilen Arap topraklarının tam ve gerçek kurtuluşu için, **Lübnan** ve diğer **Arap ülkelerine** karşı **İsrail**'in baskısını sona erdirmek ve **Filistin halkının** kendi topraklarına dönme, kendi kaderini tayin etme ve hiçbir dış müdahale olmadan kendi bağımsız devletlerini kurma gibi vazgeçilmez haklarının kabul edilmesi için hayati önem taşıdığını vurgular.

Bu nedenle Konferans, **Arap ulusunun** ve **Filistin halkının** mücadelesinin Afrika, Asya, Avrupa ve Güney Amerika halklarının mücadelesine ayrılmaz biçimde bağlı olduğunu belirtir.

2 Dünya Konferansı, gerici guruplaşmanın ve askeri ittifakların kurulması karşısında **Arap** ve **Afrika halklarının** birleşik mücadelesinin önemini vurgular. **Orta Doğu**'daki yeni askeri ittifak, **Kızıl Deniz** ve **Afrika Boynuzu** için hazırlanan bir **"güvenlik"** sistemi ile yani **Güney Afrika** ve **Güney Atlantik Anlaşmasındaki (SATO)**ırkçı ve gerici rejimleri birleştiren bir askeri ittifakla birieştirilmek istendiğini belirtir.

Konferans ayrıca, atom silâhlarının üretiminde **Güney Afrika'daki** ırkçı rejimle **İsrail**'in işbirliğinin ve Mısır yönetimine son zamanlarda verilen emperyalizm yanlısı görevin tehlikeli sonuçlarını vurgular.

Namibya'da SWAPO, Zimbabwede Yurtsever Cephe ve **Güney Afrika'nın Ulusal Kongresinin** liderliğinde yeni-sömürgeciliği olduğu kadar, ırkçı rejimleri ve sömürgeciliği tasfiye etmek için **Namibya, Zimbabwe** ve **Güney Afrika** halklarının mücadelesinin kararlılıkla desteklenmesi, tüm **Afrika kıtası** ve **Orta Doğu**'daki emperyalist plânları teşhir etme mücadelesinde hayati önem taşır.

Konferans, **Angola**, **Botswana**, **Mozambik** ve **Zambiya** devletlerine karşı askeri saldırıları şiddetle lanetler.

Konferans, **Arap** ve **Afrika** halkları arasındaki işbirliğinin, saldırılara, sömürgeciliğe, emperyalizme ve her çeşit ırkçılığa karşı uluslararası dayanışma hareketinin güçlendirilmesinde çok önemli bir yer tuttuğunu açıklar.

3 Dünya Konferansı, **Orta Doğu**'da **ABD** plânlarının uygulanmasının, **Hint Okyanusunda** ABD askeri varlığının artmasıyla ve **Arap Körfezinde** bir emperyalist yanlısı **"güvenlik"** sistemi kurma çabalarının genişlemesiyle birlikte geliştiğini belirtir.

Son zamanlarda yeni bir ABD 5. deniz filosu oluşturma girişimleri, **Arap Körfezi** ve **Hint Okyanusu** bölgesindeki yurtsever ve ilerici yönetimleri doğrudan hedef almaktadır.

Bu nedenle Konferans, Hint Okyanusu'nun bir **"Barış bölgesi"** haline gelmesini, nükleer silâhlardan ve yabancı askeri üslerden arınmasını isteyen **Bağlantısızlar Konferansının** ve **BM Genel Kurulunun kararlarını tümüyle destekler.**

4 Dünya Konferansı, ABD nin Arap ulusuna karşı plânlarının aynı zamanda **Akdeniz** bölgesindeki barışı tehdit ettiğini açıklar. **Kıbrıs**'ı bir **ABD** ve **NATO** askeri üssü haline getirme girişimlerinin, **NATO**'nun Güney kanadını güçlendirmek için **Türkiye** ve **Yunanistan**'daki askeri üslerle ve **Orta Doğu**'daki yeni müttefiklerle bağımlı olduğunu açıklar.

Konferans, **Kıbrıs**'ın bağımsızlık, güvenlik, toprak bütünlüğü, bağlantısızlık ve askerlerden arındırılması temeli üzerinde Kıbrıs sorununun adil ve barışçıl çözüme kavuşturulmasını destekler.

Konferans, bölgedeki tüm ülkeleri, tüm yabancı üsleri arındırmaya ve ABD'nin Arap ülkelerine karşı birer saldırı üsleri olarak bu ülkeler topraklarını, denizlerini ve havalimanlarını kullanma girişimlerine karşı direnç göstermeye çağırır.

5 Dünya Konferansı, Arap halkına yönelik ABD plânlarının başarısızlığa uğratılmasının ve Akdeniz'in bir barış bölgesi haline getirilmesinin Avrupa'da barış, yumuşama ve güvenlik sürecini güçlendireceğini vurgular.

6 Dünya Konferansı, **Şili**'deki askeri **Pinochet Cuntasına** ve **Güney Amerika**'daki diğer faşist rejimlere **İsrail**'in yaptığı askeri yardımları şiddetle reddeder.

Son zamanlarda **Başkan Carter**'ın açıkladığı ABD'nin **Karayib** ülkelerindeki askeri müdahale plânlarını mahkum eder. **Porto Riko** ve **Guantanamo**'daki askeri üslerin dağıtılmasını talep ederken, ABD nin **Küba**'ya uyguladığı ablukayı lanetler.

Konferans, **Nikaragua** halklarının devrimci zaferini yürekten kutlar.

7 **Arap Halkıyla Dünya Dayanışma Konferansı**, sosyalist ülkelerle birlikte, tüm dünyadaki yurtsever, demokratik ve ilerici güçlerin birliğinin emperyalist, siyonist, gerici ve ırkçı politikalara karşı mücadelenin başarısı için tek güvence olduğunu açıklar.

Konferans, tüm barışseverleri, bu birliği sürdürmeye ve güçlendirilmeye çağırır. Bu, **Arap ulusuna** ve **Filistin halkına** karşı emperyalist plânların tasfiye edilmesinin gerçek temelidir.

DÜNYA DAYANIŞMA KONFERANSI FİLİSTİN DAVASI İLE İLGİLİ EYLEM PROGRAMINI ONAYLADI

EYLEM PROGRAMI

1. Camp David ve Washington anlaşmalarının imzalanmasıyla ortaya çıkan sonuçların Arap halkıyla özel olarak da Filistin halkıyla dünya dayanışma hareketinin önemini daha da artırdığını benimser.

Bu anlaşmalardan hayati önem taşıyan şu sonuçlar çıkmıştır:

- Mısır devletinin egemenliğini garanti eden koşullar ortadan kaldırıldı ve Mısır tüm Arap dünyasından tecrit edildi. Orta Doğu'da adil ve tam bir barışın sağlanması için gösterilen içten uluslararası çabalar anlamsız hâle getirildi ve Filistin sorunuyla ilgili olan tüm geçerli BM kararları etkisiz hale getirildi.
- Arap topraklarındaki İsrail işgali yasallaştırıldı, sürekli kılındı ve bu topraklardaki siyonist sömürgecilik kışkırtıldı.
- Orta Doğu'daki ABD'nin emperyalist varlığına ve ABD, İsrail ve Mısır rejimi arasındaki ittifaka eşi görülmemiş bir güç verildi,yabancı tekellerin ve çokuluslu şirketlerin çıkarları korundu ve Mısır, Dünya Kurtuluş Hareketinden, Batı ülkelerindeki demokratik güçlerden ve sosyalist ülkelerden ayrıldı.

Orta Doğu'da durum değişti. Filistinlilerin ulusal haklarının tanınması ve işgal altındaki toprakların tam ve gerçek kurtuluşu,ABD,İsrail ve Mısır rejimi tarafından hazırlanan ve ileri sürülen bu plânlara karşı mücadelenin başarısına bağlıdır.

2. Orta Doğu'daki ABD plânları, dünya emperyalizminin evrensel plânlarının parçasıdır. Bu plânlar, Arap Körfezi bölgesindeki petrol kaynakları ve Afrika boynuzu ile Güney Afrika denizyollarına egemen olmak isteyen emperyalist amaçlarla ve Akdeniz, Hint Okyanusu, Güney Afrika ve diğer bölge ve kıtalardaki siyasal, ekonomik ve askeri emperyalist plânlarla yakından ilişkilidir.

İsrail'deki siyonist rejim, Güney Afrika'daki ırkçı rejimle ve Güney Amerika'daki en gerici rejimlerle sıkı ilişki içindedir. Filistin halkıyla ve tüm Arap ulusuyla dayanışma eylemleri, bağlantısızlar hareketinin güçlenmesine, yeni uluslararası ekonomik düzenin kurulmasına ve uluslararası ilişkilerin demokratikleştirilmesine katkıda bulanacaktır.

Arap halkıyla dayanışma eylemlerinde bu gerçeklerin önemi vurgulanmalıdır.

Bu görüşler ışığında, Arap Halkı ve Temel Davası Filistin İle Dünya Dayanışma Konferansı aşağıdaki kararları kabul etmiştir:

FİLİSTİN HALKIYLA DAYANIŞMA

1. Filistin halkının topraklarına dönme ve herhangi dış müdahale olmadan bağımsız devletlerinin kurulması biçiminde kendi kaderlerini tayin hakkının desteklenmesi için, ulusal ve uluslararası düzeylerde Filistin Kurtuluş Örgütüyle işbirliği içinde seminer, konferans ve toplantılar yapmak. Bu konuda dünya kamuoyuna özel enformasyon projeleri hazırlamak.

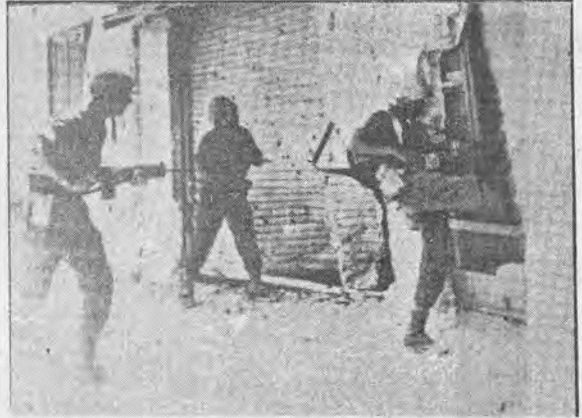
- Kendi kendini yönetme projesinin uygulanmasıyla Filistin halkının devredilmez doğal haklarını tümüyle inkâr eden Camp David ve Washington anlaşmalarına karşı kampanyalar başlatmak.

- **BM Genel Konseyinin** Filistin Sorunuyla ilgili özellikle 3236 No.lu kararının uygulanmasını sağlamak için ulusal ve uluslararası düzeylerde kampanyalar örgütlemek.
- FKÖ'nün öncülüğündeki Filistin direniş hareketinin işgal altındaki Arap toprakları ile sınırı olan ülkelerde ve diğer tüm Arap ülkelerinde işlevlerini özgürce yerine getirebilme hakkını tümüyle desteklemek.
- Emperyalist ve siyonist plâna karşı Filistin devrimini, Lübnan ulusal hareketini tümüyle desteklemek ve İsrail'in Filistin ve Lübnan halklarını tecrit etmeyi ve Lübnan'ın bölünmesini amaçlayan güçlerle ittifakını mahkum etmek.
- FKÖ'yü Filistin halkının tek temsilcisi olarak resmen tanımaktan kaçınan hükümetlerin ülkelerinde FKÖ'nün tam olarak tanıması için ulusal kampanyalar başlatmak.
- BM'nin Filistin Halkının Devredilmez Haklarının Kullanılması komitesiyle yakın işbirliği yapmak.
- Birleşmiş Milletler tarafından açıklandığı gibi 29 Kasım'ı Filistin halkıyla uluslararası dayanışma günü olarak kutlamak.

2. İsrail'in işgalinin devamına, sömürgeci yerleşimin kurulmasına ve kendi kendini yönetme denilen projenin uygulanmasına karşı işgal altındaki topraklardaki Filistinli yığınların mücadelesiyle dayanışmada FKÖ'nün temsilcileriyle ilişki için ulusal faaliyetleri yürütmek.

- Ekonomik sömürü, ayrımcılık, kültürel ve sosyal baskıya karşı bu yığınların mücadelesini desteklemek.
- İşgal altındaki topraklardaki Filistin halkının kültürel hayatının yükseltilmesi ve bunlar için ulusal ve demokratik eğitimin sağlanması amacıyla maddi yardımları yaygınlaştırmak.
- Filistin halkının kültürel mirasını ve Arap ulusu olma kimliğini yok etmeye yönelik İsrail plânlarını lânetlemek.
- İsrail'in sömürgeci yerleşimi kurma ve Filistin Halkının kökünü kazıma politikasını teşhir etmek için dünya kamuoyuna özel bir enformasyon projesini hazırlamada FKÖ'ye yardım etmek.
- İsrail'de savaş tutsakları olarak bulunan Filistinli özgürlük savaşçılarına yapılan uygulamalarda 1949'daki Dördüncü Cenevre Kararı şartlarının uygulanmasını istemek.

- Filistinli tutsakların ve rehinelerin serbest bırakılması için kampanya başlatmak.

- İşgal altındaki topraklardaki faaliyetlerini yoğunlaştırmak için insan haklarının çiğnenmesini araştıracak uluslararası resmi olmayan organları zorlamak ve bu çalışmalarının sonuçları için en geniş kamuoyunun yaratılmasını sağlamak.

- BM İnsan Hakları Komisyonu ve İşgal Altındaki Arap Topraklarındaki İsrail uygulamaları ile ilgili BM Komitesiyle yakın işbirliği içinde çalışmak.

- 30 Mart'ı, topraklarındaki İsrail sömürgeciliğine karşı Filistin halkının mücadelesiyle bir Uluslararası Dayanışma Günü olan Toprak günü olarak kutlamak.

3. Bu kampanyaların ve eylemlerin başarıya ulaşması için şunlar önerilir:

- Çeşitli ülkelerde, sözü edilen güçlere Filistin mesajını iletmek için Filistin delegasyonları örgütlemek.

- Filistin halkının haklı mücadelesinin propagandasında FKÖ ile işbirliği yaparak enformasyon materyalleri hazırlamak:

  a- Çeşitli ülkelerde gösterilecek bu mücadele ile ilgili bir uluslararası sergi hazırlamak.
  b- Bu konuyla ilgili varolan filmleri ve diğer görüntü araçlarını ulusal örgütlere ve siyasal partilere vermek.
  c- Radyo'da kullanmak için işgal altındaki topraklardaki liderlerle görüşmeler hazırlamak.
  d- Bu mücadele ile ilgili gerçekleri ve sayıları ulusal güçlere ve yayın araçlarına ulaştırmak.

- BM Filistin Özel Bölümü ile ilişki kurmak ve yayınlarını geniş olarak yaymak.

ARAP YURTSEVER VE İLERİCİ GÜÇLERİNİN DESTEKLENMESİ

1. İsrail tarafından işgal edilen toprakların kurtarılması için Arap ulusunun mücadelesini desteklemek.

- Camp David ve Washington anlaşmalarına ve bunların sonucu olarak ortaya çıkan emperyalist, İsrail yanlısı ve gerici ittifaka karşı kampanya başlatmak.

- Ülkelerinin toprak bütünlüğünü bozmak, birliği dağıtmak ve Orta Doğu'da kurulan yeni ittifaka Lübnan'ı da katmak için ABD, İsrail ve faşist güçler tarafından hazırlanan plânlara karşı Lübnan yurtsever hareketinin mücadelesini desteklemek. Lübnan halkıyla dayanışmayı dile getirmek için Lübnan'a delegasyonlar yollamak.

- Lübnan'a karşı saldırılarına son vermek, Filistin kamplarına ve Lübnan kasabalarına ve köylerine karşı vahşi talanlarını durdurmak ve faşist militanların desteğiyle iç savaşa ve nüfus bölünmesine yol açacak olan Lübnan'ın iç işlerine karışmaya son vermek amacıyla saldırgan İsrail yöneticilerine baskı yapmak için hükümetleri zorlamak.

- İsrail'in sürekli baskınları sonucunda kasabalarından, köylerinden ve kamplarından ayrılan Lübnanlı ve Filistinli yığınlara daha geniş maddi yardımda bulunmak.

- Washington anlaşmasıyla zedelenen ülkelerinin egemenliğini korumak ve bu anlaşmayla kurulan emperyalist ittifakı bozmak için Mısır halkının mücadelesini desteklemek.

- Ülkelerinin ekonomik bağımsızlığı, tüm Arap halklarıyla eylem birliği ve Filistin halkının devredilmez ulusal hakları için mücadele eden Mısırlı yurtsever ve ilerici güçlere karşı baskıları mahkum etmek.

2. Orta Doğu'daki emperyalist plânlara karşı Suriye halkının mücadelesini desteklemek. Suriye'ye dayanışma delegasyonları göndermek ve Suriye halkıyla uluslararası dayanışmanın bir ifadesi olarak Şam'da eylem örgütleme olanaklarını incelemek.

- Libya'ya dayanışma delegasyonları göndermek ve Cemahiriye halkıyla uluslararası dayanışmanın bir ifadesi olarak Trablus'da eylem örgütleme olanaklarını incelemek.

- Demokratik Yemen Cumhuriyetine karşı düzenlenen emperyalist ve gerici plânlara karşı bir kampanya düzenlemek ve Yemen halkıyla uluslararası dayanışmanın bir ifadesi olarak Aden'de eylem örgütleme olanaklarını incelemek.

- Arap Körfezindeki özgürlükçü ve demokratik güçleri tümüyle desteklemek ve bunlara karşı uygulanan baskıları kınamak.

3. Arap ulusal ve ilerici güçlerinin birliğini bozmak için alınan önlemleri ya da yapılan girişimleri mahkum etmek ve Arap Halkı Konferansı Daimi Sekreterliği tarafından bu sonuca yönelik çabalar dahil bu birliği pekiştirmek için harcanan tüm çabaları desteklemek.

- Emperyalist, siyonist ve gerici plânlara karşı harekete geçmek için vazgeçilmez koşullar olan demokrasi ve temel özgürlüklerin savunulması ve yaygınlaştırılması için Arap yığınlarının mücadelesini desteklemek.
- Arap birliği için Arap yığınlarının mücadelesini desteklemek.

4. 18 Ocak'ı, Mısır halkıyla uluslararası dayanışma günü olarak kutlamak.

- 15 Haziran'ı Lübnan halkıyla uluslararası dayanışma günü olarak kutlamak.
- 1 Eylül'ü Libya Cemahiriyesi halkıyla uluslararası dayanışma günü olarak kutlamak.
- 25 Ekim'i Suriye halkıyla uluslararası dayanışma günü olarak kutlamak.

5. Bu eylemlerin başarıya ulaşması için enformasyon materyallerinin hazırlanması ve düzenli olarak ulusal örgütlere ve siyasal partilere dağıtılması gerekir:

a- İsrail'in Lübnan'a karşı baskı eylemleri ve birliğini bozmak için hazırlanmış plânlar hakkında.

b- Mısır yurtsever ve ilerici güçlerinin mücadelesini engellemek için uygulanan baskılar hakkında.

c- Suriye, Libya Cemahiriyesi, Demokratik Yemen ve Cezayir'e karşı askeri anlaşma ve saldırı uygulamaları hakkında.

ORTA DOĞU'DAKİ GENEL EMPERYALİST PLANLAR

1. Emperyalizmin askeri varlığı ve plânları ile ilgili konferanslarda şu noktalar vurgulanmalıdır:

- Arap kurtuluş mücadelesini ve özellikle FKO-nün mücadelesini dağıtmaya çalışmak isteyenlere, ilerici Arap ve Afrika rejimlerini devirenlere, yabancı tekellerce sömürüyü sürdüren Washington anlaşmasının temelinde kurulan yeni ittifaka ve Orta Doğu'da ABD'nin askeri varlığına karşı Arap halkının mücadelesini desteklemek.
- Washington anlaşmasının bir koşulu olarak, İsrail ve Mısır'a ABD'nin gelişmiş silahlarını göndermesine son verme çağrısı yapmak.
- Orta Doğu ve Körfez bölgesindeki tüm yabancı askeri üsleri kapatmak.
- Körfez bölgesinde ve Kızıl Deniz bölgesinde emperyalizm lehine "güvenlik" sistemi kurulması girişimlerine karşı çıkmak.
- Petrol kaynaklarının bulunduğu bölgelerin ABD tarafından resmi ya da açık uygulamalarla işgalini mahkum etmek.
- ABD ve İsrail Dışişleri Bakanları tarafından imzalanan Muhtıra ile şarta bağlandığı gibi Washington anlaşmasının uygulanmasını garanti etmek amacıyla askeri müdahale için ABD'nin resmi kararlarını mahkum etmek.
- Filistin ve Lübnan halkına, mülteci kamplarına, Lübnan ve diğer yerlerdeki kasabalara ve köylere karşı İsrail'in uluslararası düzeyde yasaklanmış silahları kullanmasını mahkum etmek için tüm hükümetleri ve uluslararası örgütleri zorlamak.
- Atom silahlarının kullanılmasını yasaklayan uluslararası anlaşmaya uyması ve bu silahları üretmesinin yasaklanması için tüm hükümetleri İsrail'e baskı yapmaya zorlamak.

2. Gelişme sorunları ve ilgili tüm diğer olayları kapsayan tüm konferanslarda şu noktalar vurgulanmalı:

- Petrolü kontrol etmek için ve ABD'nin evrensel plânlarının uygulanmasında bir silâh olan bu stratejik nesneyi kullanmak için ABD'nin plânlarına karşı Arap halkının mücadelesine destek olmak.
- Arap halkının ekonomik bağımsızlık ve sosyal gelişme mücadelesini desteklemek.
- Orta Doğu ve Arap ülkeleri için plânlanan emperyalist ekonomik ilişkiler sistemine alternatif olarak ve yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulmasını teşvik etmek için yabancı

tekellerin sömürüsünden kurtulmuş Arap ülkelerinin ekonomik bütünlüğünün başarılması için tüm çabaları desteklemek.

3. Tüm dünyadaki barış, özgürlük ve ilerici güçlerin mücadelesiyle Arap ulusu ve Filistin halkının kurtuluş mücadelesi ilişkilerinin birleştirilmesini geliştirmek. Her olayda Arap ulusu ve aşağıdaki politikalara karşı emperyalist plânlar arasındaki ilişkileri vurgulamak gerekir:

- Afrika'da gerici grupları ve askeri ittifakları kurmak için emperyalist girişimler.
- Özellikle atom silâhlarının üretiminde Güney Afrika ile İsrail'in işbirliği ve Afrika'da Mısır rejimine verilen yeni rol.
- Hint Okyanusundaki askeri varlığın ve emperyalist askeri üslerin artması.
- Akdeniz bölgesinde askeri yığınağın artması ve NATO'nun güney kanadının güçlenmesi.
- Avrupa ve Asya'daki barış, güvenlik ve silahsızlanma sürecini engelleyen gerici girişimler.
- Kıtadaki ABD politikasının desteğiyle Güney Amerika'daki faşist ve gerici rejimlere yapılan İsrail askeri yardımı.

4. Yukarda sözü edilen eylemlerin başarısını sağlamak için ulusal örgütlere ve siyasal partilere sürekli bilgi verilmelidir:

- Orta Doğu ve Körfez bölgesindeki emperyalist askeri varlık ve üsler.
- Güney Afrika'daki ırkçı rejimlerle ve Güney Amerika faşist rejimleriyle İsrail'in işbirliği.
- Filistin halkı, Arap ulusu ve Afrika, Asya, Avrupa ve Güney Amerika halklarına karşı yeni emperyalist, siyonist ve gerici ittifaka karşı partilerin politikasından ortaya çıkan tehlike.
- Çokuluslu şirketlerin uygulamaları ve Mısır'daki açık-kart politikasının sonuçları.
- Petrol kaynaklarını kontrol etmek için ABD plânları.

5. Bağlantısızlar hareketi mücadelesini ve gelişmekte olan ülkelerin halklarını ve Afrika, Asya ve Güney Amerika'daki kurtuluş hareketlerini desteklemek.

ÖRGÜTSEL SORUNLAR

- Tüm ülkelerdeki Arap Halklarıyla Dostluk Kuruluşlarını güçlendirmek ve gelecek dönemdeki dayanışma eylemleri için bunların faaliyetlerini biraraya getirmek için yollar ve araçlar bulmak.

- Filistin halkıyla dayanışma komiteleri kurmak ve varolanları güçlendirmek.
- Arap halkıyla dostluk için ve Filistin halkıyla dayanışma için parlamenter gruplar kurmak.
- Yukarıda sözü edilen örgütlerin ve grupların, ulusal kitle örgütleriyle, barış ve dayanışma komiteleriyle, siyasal güçlerle ve kitle örgütleriyle işbirliğini kurmak.
- Emperyalist plânlara karşı Arap mücadelesiyle ilgili sürekli bilgi vermek amacıyla tüm varolan kaynakları harekete geçirmek için FKÖ ile tam bir işbirliği içinde enformasyon komiteleri (ya da merkezleri) kurulmasını hızlandırmak ve bunun sonunda Avrupa'da özel bir enformasyon merkezi kurulması olanaklarını araştırmak.
- Filistin halkı ve Arap ulusuyla dayanışma eylemleri ile ilgili tüm uluslararası demokratik örgütlerle ve uluslararası kampanya komiteleriyle işbirliği yapmak.
- Programın başarıyla uygulanmasını sağlamak için bir Uluslararası Fon kurmak.
- Uluslararası Hazırlık Sekreterliğinden, Eylem Programının uygulanması için tüm olanakları araştırmak ve bu çalışmasının başarısını sağlamak için tüm gerekli örgütsel önlemleri almak amacıyla Arap Halkı ve Temel Davası, Filistin Sorunu ile Dayanışma Sekreterliği olarak çalışmalarına devam etmesini istemek.

FİLİSTİN HALKI VE SİYONİZMİN SALDIRISI

Siyonizm, 19. yüzyılın ikinci yarısında Avrupa ve Rusya'daki Yahudilerin karşı karşıya kaldığı bunalımın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Feodalizmin çöküşü, Yahudilerin bu toplumsal sistem içindeki konumlarında büyük değişikliklere neden olmuştur. Yahudiler ticaret, daha çok tarıma dayalı mali işler ve mal değişimine dayalı ekonomileri ellerinde tutuyorlardı. Bu işbölümü içinde zengin olan Yahudilerin sayısı yoksullara oranla çok küçük bir azınlığı oluşturuyordu.

Bununla birlikte, çağdaş Yahudi alehtarlığı, feodal biçiminden çok daha fazla tehlikelidir. Kapitalizmin yükselmesi, Yahudilerin eski ekonomik işlevlerini değiştirdi ve Yahudiler, yükselen ulusal burjuvaziyle rekabette çoğu kez başarısız kaldılar. Bu, iki sonuç doğurdu: birincisi, Avrupalı Yahudilerin büyük bölümünün yoksullaşması, ikincisi de Yahudilerin "**başkalarının günahlarını çeken insanlar**" olarak ortaya çıkması. En uç örnek olan Hitler, toplumdaki tüm kötülüklerin kaynağını-aslında tüm bunlar kapitalizmin sonuçlarıdır-toplum içindeki "**yabancı bir unsur**"un yani Yahudilerin suçu olarak gösterdi. Bu çağdaş Yahudi alehtarlığı, 1930 ve 40'lardaki faşist soykırımda en yüksek noktaya ulaştı.

Yeni bir yüzyıla girerken karşılaşılan bunalımlara bazı Yahudiler, sosyalizm mücadelesine katılmakla tepki gösterirken, diğerleri de çareyi Rusya'nın belli bölgelerinden ve Doğu Avrupa'dan göç etmekte buldular. Bir Macar gazeteci olan Theodore Herzl, **Yahudi Devleti** adlı makalesinde, Yahudilerin içinde bulunduğu bunalımın Filistin'de bir Yahudi Devleti kurulmasıyla çözülebileceğini öne sürüyordu. Herzl'in önerisi sömürgecilikten alınmış bir çözüm yoluydu.

Bu tarihsel bunalımın bir ifadesi olarak ortaya çıkan siyonizm, ideolojisini "**üstün insanlar**", "**kutsal topraklar**" gibi mistik dinsel kavramlarla pekiştirdi.

Siyonizmi bilinen sömürgecilikten ayıran iddiaların başında, Filistin'e yerleşmeye çağrılan Yahudilerin, dinsel olarak Yahudilere verildiği öne sürülen bu topraklara geri dönmeleri iddiası gelmektedir.

Bununla birlikte, 19 ve 20. yüzyılın Avrupalı Yahudileri ile gerçek Filistin toprakları arasında maddi hiçbir bağ yoktur. Bu gerçeği vurgulamak için bazı Siyonistlerin **Arjantin**, **Uganda**, **Kıbrıs** ve **Sina**'da yerleşmeyi önermeleri gösterilebilir.

Yahudilerin çoğunluğu 2.000 yıldan fazla bir süredir Filistin'in dışında yaşamışlardır. Milâttan önce Yahudiler Filistin'de yaşamışlar ve Yahudi dini de bu bölgede gelişmiştir. Ne var ki, Romalıların Filistin'i istilâsından önce bile Yahudilerin çoğunluğu, Roma İmparatorluğunun bazı bölgelerinde ticaret yapmak üzere Filistin'den ayrılmışlardır.

Daha sonraki yüzyıllarda, kapitalizm öncesi toplumda Yahudiler, belirtildiği gibi ticaret ve bankacılıkla uğraşmışlardır. Toplumun bu bölümü, ekonomik işlevi nedeniyle çeşitli bölgelerde biraraya gelmek zorunda kalmış ve bu bağlar kültürlerinde, özellikle dinlerinde dile getirilmiştir. Bununla birlikte, bu bağ ne tüm dünya Yahudilerini biraraya getirmiş, ne de Yahudileri Filistin'e bağlayabilmiştir.

SİYONİZM VE FİLİSTİNLİLER

Filistinli Mülteciler

19. yüzyılda Filistin'e giden ilk Siyonistler, kendilerini bir Filistinli Arap ülkesinde bulmuşlardır. Uzun yıllar süren Yahudilerin Filistin'e göç etmelerinden sonra 1914'de bile, ülkenin nüfusunun % 93'ünden fazlası **Hıristiyan** ve **Müslüman Araplardan** oluşuyordu. Nüfusun % 7 kadarını ise Müslüman ve Hıristiyan yurttaşlarıyla aynı dili ve kültürü paylaşan Museviliği benimsemiş Araplar oluşturmaktaydı.

Yeni Yahudi yerleşimciler, aynı yıllarda Kenya ve Zimbabwe'de (Rodezya) kurulan tarım üretme çiftliklerinin benzerlerini Filistin'de kurmaya başladılar. Arap işçileri çalıştırdılar, tüm dünyadaki sömürgeciler gibi yerli halka karşı ırkçı bir tavır geliştirdiler.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra Yahudi yerleşmesi daha da hızlandı. Emperyalist ikiyüzlülüğe uygun olarak, Osmanlı yönetimine karşı çıkılması halinde Araplara bağımsız bir devlet kurma hakkını sağlayacağını vaad eden İngiliz Hükûmeti, Filistin'de bir İngiliz Mandasını zorladı ve Siyonist yerleşmeyi teşvik eden önlemleri uygulamaya koydu.

Siyonist örgütler, Filistinli Arap işçileri düşük ücretle çalıştırarak yüksek kâr sağlama yerine, tarım ve sanayi işletmelerinde Arap işgücü boykotunu çok başarılı bir biçimde uyguladılar.

Yahudi Ulusal Fonunun ele geçirdiği tarım alanlarında ve Siyonistlerin sahip olduğu işletmelerde Filistinli Arapların çalıştırılmamasıyla yeni Yahudi göçmenlere istihdam olanakları yaratılmış oldu. Emperyalist ülkelerin Yahudi yerleşmesi için yaptığı büyük maddi yardımlar, Arap işçilerin çalıştırılmama kararının da etkin biçimde uygulanması Yahudi işçilere yüksek bir yaşam düzeyi sağladı. Örneğin 1936'da Yahudilerde kişi başına düşen gelir 44 Filistin poundu iken, bu Araplarda ancak 17 Filistin poundu düzeyinde kaldı.

Filistin halkı için, Arap işgücü boykotunun en önemli yanı, bu uygulamanın tarih boyunca nesillerdir Filistinliler tarafından ekilen topraklarda yapılmış olmasıdır.

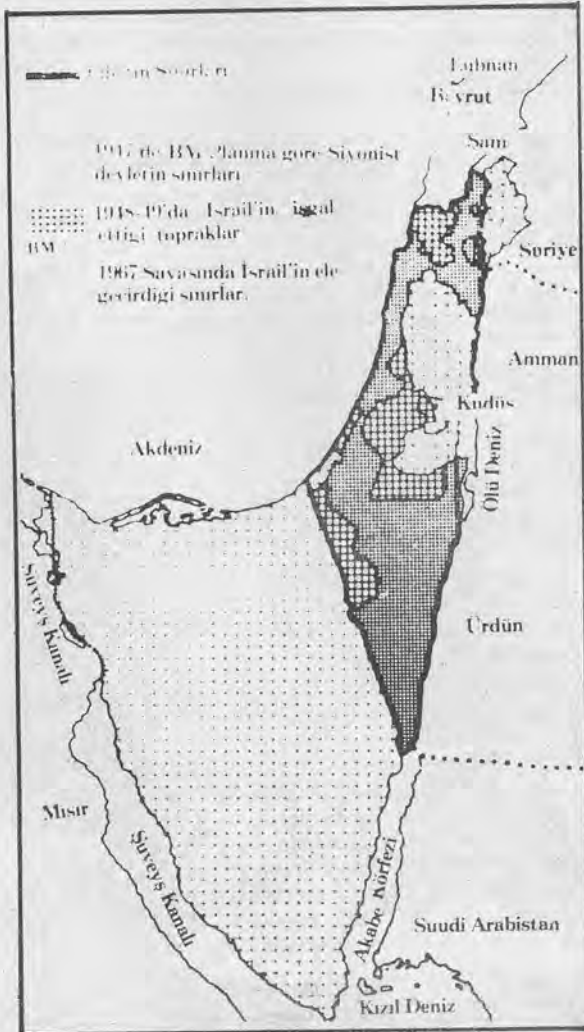
Ama 1948'in başından sonra bile Siyonistler önemli bir sorunla karşı karşıya kalmışlardır; Bu da İsrail haline getirilmekte olan bölge nüfusunun hâlâ yarıdan fazlasını Arap halkının oluşturması ve toprakların büyük bir bölümünün Arapların elinde bulunuyor olmasıydı. İsrail devletinin resmen kurulduğu ve Arap ordularının Filistinlilere yardım amacıyla Filistin'e girdikleri gün olan 15 Mayıs 1948'den önceki aylarda siyonistlerin Filistinli Arapları terör uygulamaları ile korkutarak topraklarını terk etmeye zorladıkları tarihi belgelerde çok somut olarak görülmektedir.

15 Mayıs'tan sonra ise İsrail ordusu doğrudan başlattığı askeri operasyonlarla Filistinlileri evlerinden zorla kovmaya başladı.

Deir Yassin katliamı, 15 Mayıs öncesi dönemin belirleyici olayıdır. Bu katliamda, 250 köylü, yarı askeri Siyonist örgüt tarafından öldürüldü. Siyonistler, bu katliâmı korku ve panik yaratmanın bir aracı olarak çok yaygın biçimde bir propaganda malzemesi olarak kullandılar. Kullandıkları slogan şöyleydi: "Kaç, ya da Deir Yassin senin de kaderin olacak." Aynı terörü kullanarak Siyonistler, 15 Mayıs'tan önce 300.000 Filistinliyi yurtlarından kovdular.

15 Mayıs'ı izleyen günlerde İsrail ordusu Filistinlileri zorla evlerinden atma operasyonlarını yaygınlaştırdı. Moşe Dayan'ın yönetimindeki İsrail ordusunun iki Filistin kentini ele geçirmesi üzerine, bu iki kentte yaşayan 75 bin Filistinli Ürdün sınırı çevresine kaçmak zorunda kalmış, toplam olarak 750 bin Filistinli anayurtlarını terk etmişlerdir.

Siyonizmin birinci aşaması olan bir Yahudi devletinin kurulmasına yönelik yerleşme, Filistin sorununun ilk sonuçlarını yani Filistinli mültecileri doğurdu. 1948'de 750.000 Filistinlinin anayurtlarını terk etmek zorunda bırakılmalarından sonra 1967 Haziran savaşı sırasında da 400.000 Filistinli, mülteci olarak yurtlarını terk etti. 1948'de mültecilerin bazıları Gazze Şeridine ya da Şeria Nehrinin Batı kıyısına, yani 1967'de İsrail'in ele geçirdiği bölgelere kaçmıştı. 1972'de Gazze'de 324 567 ve Şeria Nehrinin batı kıyısında 278.255 Filistinli mülteci bulunmaktaydı. 1969'da tüm Filistinlilerin % 53'ü İsrail'in saldırıları sonucunda Filistin'in dışında yaşamak zorunda bırakılmışlardı.

İsrail'deki Filistinliler

Siyonizmin ikinci aşaması olan sömürgecilik, 1948'de İsrail devletinin kurulmasıyla başladı. Yaklaşık olarak bölgedeki Arap nüfusunun % 90'ı yeni kurulan devlet tarafından sürgün edildi.

Filistinli Araplar ikinci derece proleter haline getirilmeye zorlandılar ve bir çeşit ırkçı sistemle karşı karşıya geldiler. Topraksız bir sınıf olarak, iş bulmak için köylerinden ayrılmak zorunda kaldılar ve köylerine ancak geceleri ya da hafta sonları dönebildiler. Bu Arap işçiler, 1969'da İsrail'deki toplam işgücünün % 23.4 ve 20.3'ünü oluşturdukları tarım ve inşaat işkolunda çalışıyorlardı. En az beceri isteyen, en aşağılık ve en düşük ücretli işlerde çalıştılar: İsrail'de bir Arap, Yahudi erkek işçiye ödenen ücretin % 62'sini almaktadır. Orta sınıf mesleklerine girebilen Filistinli Arapların özellikle Yahudi nüfusuna oranla sayıları oldukça düşüktür.

Sosyal ve siyasal olarak İsrail'deki Araplar bir çeşit ayırımcı (apartheid) yönetim karşısındadırlar. 1971'de İsrail'deki 400.000 Filistinlinin sadece % 12'si Arapların ve Yahudilerin karışık olduğu kentlerde, geri kalanları ise gecekondu bölgelerinde yaşıyordu. İsrail'deki Arap nüfusu 102 köyde ve 2 kentte toplanmıştır.

Yasaya göre Yahudi olmayanlar Yahudi Ulusal Fonuna ait olan toprakları kiralayamaz. Bu ayrımcı politikanın uygulanması, Yahudi Ulusal Fonunun ve Devletin İsrail'deki toprakların % 92'sini elinde bulundurduğu da gözönüne alınırsa İsrail'de yaşayan Yahudi olmayan nüfusun nasıl bir ekonomik baskı altında tutulduğu daha iyi anlaşılır.

Yeni kasabalar ve yerleşim bölgeleri Yahudi Ulusal Fonu ya da Devletin elinde bulunan topraklara kurulmuştur. Böylelikle Arapların burada oturmaları engellenmiştir.

Yasal ve idari olarak, Araplar Yahudilerden ayrı bir toplumsal kategoriye sokulmuş, daha da ötesi aralarındaki mezhep ayrılıkları nedeniyle dini olarak da bölünmüşlerdir.

1948-67 döneminde, İsrail ekonomisi, Arap ülkelerinin İsrail'e karşı uyguladıkları ekonomik ambargo nedeniyle önemli bir gelişme göstermemiştir. Bu ambargo nedeniyle İsrail sanayicileri ne kendi mallarını Arap devletlerine ve bölgedeki diğer pazarlara ihraç edebildiler, ne de bu ülkelerden hammadde ithal edebildiler. Bu dönemde özellikle Amerika Birleşik Devletleri tarafından yapılan büyük boyutlu dış yardımlar İsrail ekonomisinin ayakta kalmasını sağladı.

Askeri İşgal Altındaki Filistinliler

Siyonist sömürgeciliğin üçüncü aşamasını, 1967 Haziran savaşında ele geçirilen topraklar belirlemiştir. Bir milyondan fazla Filistinli Arap, İsrail askeri yönetimi altına girmiştir. İsrail Savunma Bakanı kendi ağzından bu işgalin önemini şöyle açıklamıştır: "İşgal edilen bölgeler, bir yandan İsrail malları ve hizmetleri için ek bir pazar olurken, diğer yandan da bu topraklarda yaşayanlar İsrail ekonomisi için üretimin gereksindiği vasıfsız işçi kaynağı olacaktır."

Arap işgücünün boykotuyla büyüme olanağını elde eden yerleşmeci sömürge toplumu, ulaştığı bu noktada daha geçerli bir sömürge modeli olan kapitalistlerin ezilen halkın ucuz emeğini sömürmesi biçimine dayalı alışılmış sömürge biçimine geçme olanağını kullanmıştır.

1973'de Şeria Nehrinin Batı kıyısındaki ve Gazze'deki işgücünün yarısı İsrail'de en ağır işlerde istihdam ediliyordu. Bunların ücretleri İsrailli işçilerin kazandıkları ücretin ancak yarısıydı.

İşgal altındaki bölgelerde yaşayan Filistinlilerin emeğinin sömürülmesinin yanı sıra, İsrail'deki egemen sınıflar, geleneksel olarak devletin sömürgeleriyle yaptıkları gibi, Şeria Nehrinin Batı kıyısını ve Gazze'yi kendi mamul malları için bir pazar olarak kullanmaya başlamışlardır.

Bölgede bir pazarın oluşturulması İsrail kapitalizmi için önemli bir açılım olmuştur. İşgalcilerin, ziyaretçilere izin vermeleri ve Ürdün'e geçen köprülerin ticaret için kullanılması biçimindeki "açık kart" politikasının gerisinde yatan temel düşüncelerden biri, çevredeki Arap ülkelerinin pazarına giriş olarak Şeria Nehrinin Batı kıyısının kullanılması plânıdır. Zaten İsrail malları Ürdün Doğu Kıyısına kaçak ithal malları olarak girmektedir.

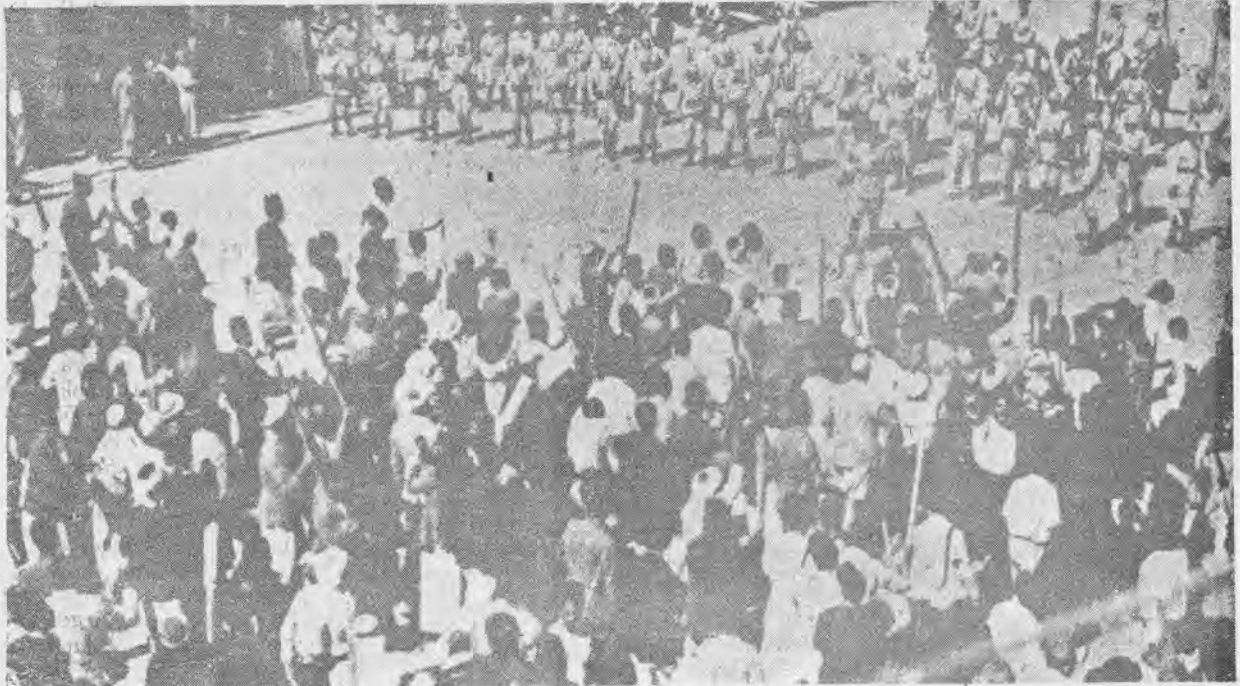
Siyonist sömürgeciliğin üçüncü aşaması, Filistin sorununun bir diğer yanını, İsrail'in sömürge halkı olarak yaşayan bir milyondan fazla Filistinlinin kendi kaderini tayin ve ulusal kültürün bütünlüğü haklarının çiğnenmesi ve ucuz işgücü olarak yoğun bir sömürüyle karşı karşıya kalmaları sonucunu ortaya çıkartmıştır.

Aynı zamanda Siyonizm, sömürgeciliğin önceki aşamaları ile birlikte yarattığı Filistin sorununun iki özelliğini eksiksiz olarak korumuştur. 1948'de ve 1967'de topraklarından kovulan Filistinlilere hâlâ topraklarına dönmeleri için izin verilmezken, ancak "ailelerin birleştirilmesi" programı kapsamında önemsiz sayıda Filistinliye anayurt topraklarına yeniden yerleşme olanağı verilmiştir. İsrail'de yaşayan Filistinli Araplar ayırımcı (apartheid) politikanın bir sonucu olarak 1948'de yağma edilen topraklarından hâlâ uzaklaştırılmaya devam ederken, giderek daha fazla miktarda Filistinli topraklarına İsrail tarafından el konulmaktadır.

Filistinlilerin ulusal sorunu, ulusal baskının üç biçimi altında yaşayan bir halkın sorunudur, yani mültecilerin kendi ülkelerine yeniden dönme ve demokratik bir Filistin devletinde kendi kaderini tayin hakkı için duyulan arzuyu hep birlikte paylaşan bir halkın sorunu.

SİYONİZM VE EMPERYALİZM

Siyonizm, en azından başlangıcında sömürgeciliğin birçok biçimlerinden bir özelliğiyle ayrılır. Bu özellik bir ülkede devlet gücüyle ilişkinin niteliğindedir. Genel olarak, sömürgeciler bir tek devletin yurtaşlarıdırlar ve bu devletin hükümeti de emperyalist politikasına uygun düştüğü için bunları destekler. Siyonistler değişik ülkelerin yurttaşlarıydılar ve sömürgeci amaçlarını destekleyecek bir güç bulmak

zorundaydılar. Sömürgelerine destek olacak bir hükümet bulmak zorundaydılar.

Herzl, emperyalist güçlere-Siyonizmi desteklemeleri karşılığında- bölgedeki yerli halkın zararına, emperyalizmin çıkarlarını güvencede tutmakta yardımcı olmayı önerdi. Siyonist devletin kurucusu, fikir babası olarak sayılan Herzl, Siyonist yerleşimi desteklemesi için Osmanlı Sultanı'na Avrupalı Yahudilerin mali desteğini; Kayzer'de Orta Doğu'daki Almanların çıkarlarının korunmasına yardım etmeyi; Çar'a ise Rusya'daki Yahudilere karşı yapılan katliâm haberlerini gizlemeyi ve Rusya'daki Yahudi nüfusu azaltmayı vaad etti.

İngiliz Emperyalizmi

Siyonizm, emperyalist güçlerin desteğini, Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında, Osmanlı İmparatorluğunun paylaşılmasından sonra kazanmıştır. Savaş boyunca İngiltere, Almanya ile ittifak yapan ve savaşta yenilen Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını ele geçirme manevralarını büyük bir maharetle kullandı. Yıllardır Avrupalı kapitalistler, yarı-sömürge karakteri olan ve Avrupa sömürgeciliğine büyük topraklar kaptıran Osmanlı İmparatorluğunda önemli yatırım ve ticaret ilişkileri içinde olmuşlardır.

Avrupa'nın Doğu Akdeniz'e girmesinde çeşitli dini mezheplerle olan özel ilişkiler önemli bir belirleyiciliğe sahiptir. Osmanlı İmparatorluğu, uluslardan daha çok bölgesel yaşamda çok önemli bir rol oynayan dini topluluklar ya da milletler temelinde İmparatorluğu yönetmiştir.

Bu nedenle İngiltere, Yahudilere Filistin'de ülke vaadeden **Balfour Deklarasyonunu** (1917) ilân ettiğinde, dini gruplar aracılığıyla bölgedeki Osmanlı İmparatorluğunun etkisini yayma modelinden farklı bir model getirmiyordu. Balfour Deklarasyonunun iki amacı vardı. İngiltere, emperyalistler arasındaki rekabette, Siyonizmle bağlantısının Filistin'i Fransa ve diğer imparatorluk güçleriyle paylaşmamasına yarayacağını ümit ediyordu. Bundan da öte, İngiliz emperyalistleri, Süveyş Kanalı'nın Doğu yakasını, Hindistan'daki en kârlı İngiliz kolonisine uzanan cankurtaran şeridini elde tutmanın güvencesi olarak Filistin'de güçlü bir Siyonist devlet kurmakla sağlanabileceğini umuyorlardı.

Siyonist yerleşme karşısında Filistinliler arasında milliyetçi duyguların hızla yayılması, Balfour Deklarasyonuna karşı Filistinlilerin gösterdiği sert tepkiler İngiliz savaş kurmaylarını yeni çözümler üretmeye zorladı. Filistin ulusal meclis üyelerinin kendi kaderlerini tayin etme hakkı ve yerleşmeye son verilmesini isteyen deklarasyonlar ve bu deklarasyonları da grevler, gösteriler ve isyanlar izledi.

1939'da Avrupa'da bir savaşın başlamak üzere olduğu kesinlik kazanırken İngiliz Hükümeti Filistin'deki Siyonist toplumu desteklemeyi artık sürdüremiyeceklerine karar verdi. İngiltere Yahudi göçüne ara verilmesi ve sonuçta kesilmesi için çağrı yaparak taktiksel olarak geri çekilmek zorunda kalmıştır.

Yahudi göçü yasa dışı olarak sürdü ve özellikle savaştan sonra, birçok Nazi kurbanı Filistin'e kaçtı. Bu duruma yol açan koşulların yaratılmasının başlıca sorumlusu kapitalist müttefik devletler ve özellikle de Amerika Birleşik Devletleridir. Çünkü Amerika Birleşik Devletleri, Yahudilerin çoğuna giriş vizesi vermedi; ve böylece ABD insanları ölüm kampları ya da Nazizmin yenilgisinden sonra kurulan yurtsuz insan kampları arasında seçim yapmak durumunda bırakıyordu. Siyonistler, Amerika Birleşik Devletlerine ve diğer ülkelere karşı vize istemi ile başlattıkları kampanyada başarılı olamadılar ve önlerinde açık kapı olarak bırakılan tek yol olan Filistin'e göç kampanyasına hız verdiler.

Amerika Birleşik Devletleri Emperyalizmi

Siyonist hareketin aldığı destek, II.Emperyalist Paylaşım Savaşı ertesinde, kısa bir süre içinde İngiltere'den Amerika Birleşik Devletlerine kaydı. New York'ta Biltmore Hotel'de 1942 yılında yapılan konferansta, Siyonistler "Filistin, yeni demokratik dünya yapısı içinde bütünleşmiş bir Yahudi Devleti olacaktır", biçimindeki görüşlerini ilk kez açığa vurdular. Daha açık söylenirse, konferans, II. Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra yerini Amerika Birleşik Devletleri yeni sömürgeciliğine bırakan sistem içinde Siyonist bir devlet kurulması çağrısı yapmaktaydı.

Amerika Birleşik Devletleri Siyonist sömürgeciliği benimserken iki amacı bulunuyordu. Birincisi, Amerika Birleşik Devletleri, Siyonizmle ilişkilerini, Orta Doğu-

daki İngiliz rekabetine karşı kendi gücünü arttırmak için kullanmak istiyordu. İkincisi ise, Amerika Birleşik Devletleri, büyüyen çıkarlarını ve özellikle petrol çıkarlarını Orta Doğu'da kendine bağlı bir devlet kurarak korumayı amaçlıyordu.

İsrail'in Haziran 1967'deki zaferinden sonra, Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin İsrail'e verdiği değer daha da arttı.

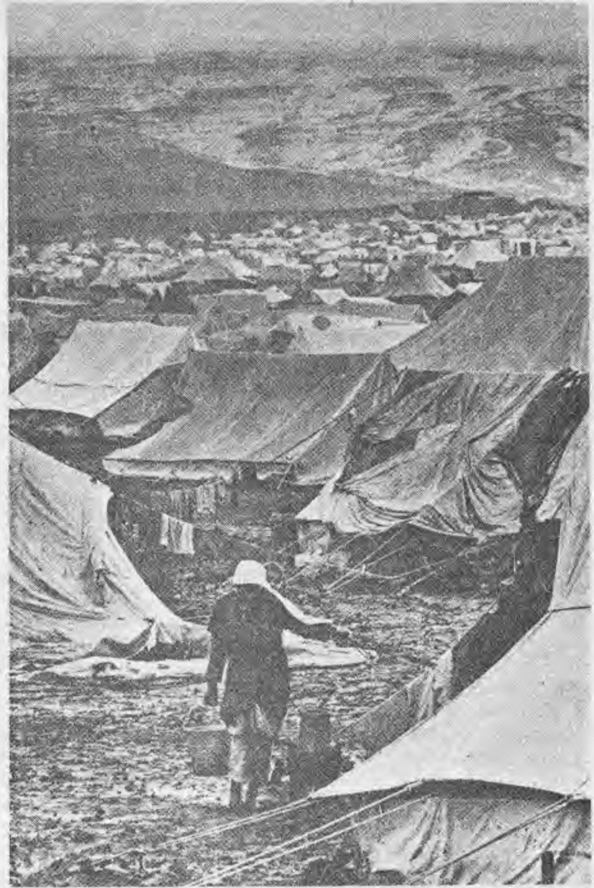
İsrail Başbakanlarından Golda Meir'in işaret ettiği gibi, İsrail, Kissinger'ın Akdeniz çevresinden Hint Okyanusu'na kadar uzattığı Amerika Birleşik Devletleri müttefikleri zincirinin kilit noktasıydı.

Böyle bir tablo içinde İsrail'in stratejik önemi giderek arttı ve ABD'den daha çok ilgi ve yardım almasını sağladı. 1968 ve 1972 yılları arasında, Nikson, İsrail'e askeri ve ekonomik yardım olarak 1 milyar 182 milyon dolar verdi, başka bir deyişle ABD, İsrail'e, son 20 yıldaki diğer ülkelere yapılan Amerikan yardımı toplamından daha fazla bir yardım yaptı.

Askeri yardımlara baktığımızda ortaya daha büyük bir tablo çıkar: bu dönem içinde Nikson yönetimi, İsrail'e son 20 yılda gönderdiği askeri yardımın 20 katından fazlasını gönderdi.

Amerika Birleşik Devletleri tüm Arap devletlerinden yalıtlanmış bir İsrail ile ilişkilerinin bölgedeki çıkarlarını savunmak için yeterli olmayacağını 1970'li yılların ortalarına gelirken kavramıştır. Arap ulusal kurtuluş güçleri daha bu dönemde güçlenmişti. Ne kadar gerici olursa olsun, hiçbir Arap rejimi, ulusal kurtuluş ve bağımsızlık güçlerine ters bir politika izlemek istemiyordu.

Amerika Birleşik Devletleri için sorun, şimdi hem Siyonist hem de Arap gerici müttefiklerini bir tek bölgesel sistemde nasıl bütünleştirecekleri sorununda

Anayurtlarının yanı başında binlerce Filistinli bu çadırlarda yaşıyor

kilitlenmişti. Emperyalist denetim altında, bölgesel sistemin bütünleştirilmesindeki ABD girişimlerinin karşısındaki en büyük engeli Filistinliler oluşturmaktadır.

Bu nedenle Filistinlilerin mücadelesi, Orta Doğu'da emperyalizmin ve ulusal kurtuluş güçleri arasında önemli bir yere sahiptir. Çünkü yarım yüzyıldan fazladır Filistinliler yurtlarını kuşatan bir çeşit özel sömürgeciliğe ve Siyonizmin gerisindeki emperyalist güçlere karşı direnmektedirler.

Filistinlilerin mücadelesi emperyalizmin Orta Doğu'daki kesin egemenlik amaçlarının önündeki en büyük ve güçlü engel olmaya devam ediyor. İsrail işgalı altındakı Arap topraklarında yaşayan Filistinliler, Lübnan, Suriye, Ürdün gibi ülkelerde mülteci kamplarında yaşayan Filistinlilerin Filistin Kurtuluş Örgütü öncülüğünde vermekte olduğu mücadeleye etkin olarak katılmakta ve Filistin halkının vazgeçilmez ulusal haklarını elde etme yolunda önemli başarılar elde etmektedirler.

Filistin davasının uluslararası düzeyde kazandığı destek Filistin halkının yaşamsal hakları için mücadelesine güç katmaktadır.

Filistin Nüfusunun Dağılımı: 1978

Ürdün	1,100,000
Şeria Nehrinin Batı Kıyısı	750,000
1948'den bu yana İsrail İşgalinde	500,000
Gazze Şeridi	400,000
Lübnan	400,000
Suriye	200,000
Kuveyt	200,000
Suudi Arabistan	40,000
Mısır	33,000
Arap Körfezi	30,000
Irak	30,000
A.B.D	25,000
Libya	10,000

Rakamlar yaklaşık olarak verilmiştir.

III. AVRUPA SENDİKALAR KONFERANSI CENEVRE'DE YAPILDI

28 Avrupa ülkesinin sendikal merkezlerinin katıldığı konferansta DİSK'i G.Başkanvekili M.Zırtıloğlu temsil etti.

Günümüzde hiç bir uluslararası sendikal örgüt, sendikal hareketin karşısına çıkan karmaşık ve dünya çapındaki sorunları kendi başına çözme olanağına sahip olmadığından, uluslararası sendikal işbirliğinin gereği her gün biraz daha önem kazanmaktadır.

Üç uluslararası sendikal örgüt (Dünya Sendikalar Federasyonu-Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu -Dünya İş Konfederasyonu) arasındaki iş birliği şimdilik Uluslararası Çalışma Örgütü'nün çerçevesi içinde yürütülmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün çerçevesi içindeki işbirliği ilk olarak, 28 Şubat-1 Mart 1975'de İsviçre'de Cenevre'de toplanan Birinci Avrupa Sendikalar Konferansı ile başlamış oldu. Bu toplantı, Avrupa'da sendikal birliğin gerçekleştirilmesi doğrultusunda atılmış tarihsel bir adımdı.

Bu konferansa, Avrupa'nın 27 ülkesinden 44 örgüte bağlı 157 delege katılmıştı. Birinci Avrupa Sendikalar Konferansı'nın devamı olan İkinci Avrupa Sendikalar Konferansı ise, yine Cenevre'de, 5-6 Mart 1977 tarihlerinde 28 Avrupa ülkesinden gelen 140'a aşkın delegenin katılmasıyla toplandı.

Birinci toplantının ana konusu, "işyerlerindeki çalışma koşullarının iyileştirilmesi", ikinci toplantının ki ise, "sendikal eğitim" idi.

Bu yoldaki çalışmalar sürdürülmüş ve Uluslararası Çalışma Örgütü Çerçevesi içinde Üçüncü Avrupa Sendikalar Konferansı, 12-13 Ekim 1979 tarihleri arasında Cenevre'de yapıldı.

28 Avrupa ülkesindeki ulusal merkezlerin delegelerinin katıldığı bu toplantıda DİSK'i, Genel Başkan Vekili Mukbil ZIRTILOĞLU temsil etmiş ve bir konuşma yapmıştır.

Delegelerin kendi ülkelerindeki deneyimlerini anlattıkları ve önerilerde bulundukları Üçüncü Avrupa Sendikalar Konferansı'nın gündemi şöyle idi:

1- Çalışma çevresi ve zehirli maddeler.
2- Gençlerin öğretimi, eğitimi ve iş durumu.

Konferans sonunda şu bildiri yayınlanmıştır.

BİLDİRİ

AVRUPA SENDİKA MERKEZLERİNİN ÜÇÜNCÜ KONFERANSI

(Cenevre-12/13 Ekim 1979)

Konferansta, sendika merkezlerinin çevreyi ve özellikle endüstriyel çevreyi koruma ve emekçi halkın refahını sağlama yolundaki çalışmalarına ilişkin raporlar incelendi. Ayrıca meslek eğitimi, gençlere iş bulunması ve sendikal eğitim konularında raporlar okundu.

Bu konular konferansta uzun görüşmelere yol açtı. Raporlar ve sonuçları onayladı. Bunlar bildiriye eklidir. Konferans özellikle işyerinde sağlık ve güvenliğe ilişkin verilerin toplanması ve dağıtılmasına ilişkin bir uluslararası veriler bankası kurulması ve ILO'nun buna yardımcı olması önerisini kabul etti.

Burada önemli olan sadece Avrupa ekonomilerinin aralarındaki ilişkilerin artması değil, aynı zamanda teknolojik bilgi ve süreç ve madde alışverişidir. Böyle olunca, tehlikelerin önlenmesi için alınması gerekli olan ve insan gücünün korunması için bazı ülkelerde alınmış olan önlemler ve kurallar hakkında karşılıklı bilgi verilmesi açısından sendikaların sorumlulukları artmaktadır.

Konferans delegeleri, her gencin öğretim ve eğitim için yetenek ve arzusuna fırsat tanınması ve böylece mesleki ve sosyal ilerleme olanağı verilmesi inançlarını teyit ettiler.

Bundan önceki Avrupa sendika konferanslarının ve şimdiki konferansın gündem maddelerinin emekçi halklar ve temsilcileri için önem taşıdığı konferansta kabul edildi. Konferansların daha iyi işlemelerinin yollarının aranması ve Avrupa işçileri için pratik önem taşıyan öbür konuların da takdimi kabul edildi.

CGT İLE DİSK ARASINDA ORTAK PROTOKOL İSTANBUL'DA İMZALANDI

Jean Claude Laroze başkanlığındaki üç kişilik bir CGT delegasyonu 15-22 Ekim tarihleri arasında DİSK'in konuğu oldular.

CGT delegasyonu ziyaretleri sırasında çeşitli işyerlerini ve bazı grevleri ziyaret ettiler, DİSK üyesi işçilerle sohbetler yaptılar.

DİSK'in çağrılısı olarak Fransız Genel İş Federasyonunu (CGT) temsilen üç kişiden oluşan bir delegasyon 15-22 Ekim tarihleri arasında ülkemizi ziyaret etmiştir. CGT Sekreteri Jean Claude Laroze, CGT Avrupa Bölümü Sorumlusu Georges Croese ve CGT Kamu Hizmetleri Federasyonu Sekreteri Daniele Berlaimont'tan oluşan CGT delegasyonu ülkemizde kaldığı süre içinde DİSK yöneticileri ile çeşitli sorunlara ilişkin görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

CGT Delegasyonu ayrıca İleri ci Deri-İş Sendikasının Tutkal Sanayii işyerinde uygulamakta olduğu grevi ziyaret etmişler ve grevci işçilerle uzun bir söyleşide bulunmuşlardır. CGT Delegasyonu DİSK konferans salonunda işçi temsilcileri ve çeşitli işkollarında çalışan DİSK üyesi işçilerle de bir sohbet toplantısı yapmışlardır. Her iki olayda da işçiler ve konuk delegasyon karşılıklı soruları ve çok çeşitli konuları kapsayan soruları yanıtlamışlar, iki ülkenin çalışma koşulları arasındaki farklılık ve benzerlikleri saptama gayreti içinde olmuşlardır.

CGT delegasyonu bu arada DİSK Genel Başkanvekili Rıza Güven ile birlikte Ankara'ya giderek eski Çalışma Bakanı Bahir Ersoy ve Devlet Bakanı Hikmet Çetin ile ayrı ayrı görüşmüşlerdir. Görüşmelerde Fransa'da çalışan Türkiyeli işçilerin sorunları üzerinde durulmuştur.

CGT delegasyonu DİSK çalışanları ile de bir toplantı yapmış, çeşitli uzmanlık dairelerinin yetkililerinden DİSK'in eğitim, basın-yayın, örgütlenme, hukuk, araştırma, toplu sözleşme çalışmaları ile ilgili bilgi almışlardır.

Ülkemizden ayrılmadan önce DİSK yöneticileri ile yapılan görüşmeler sonucunda varılan ortak görüşler bir bildiri ile açıklanmıştır. Bir basın toplantısı ile açıklanan CGT-DİSK ortak bildirisinde iki örgüt arasındaki bilgi ve deneyim alışverişinin daha da geliştirilmesi, Fransa'da çalışan Türkiyeli işçilerin sorunlarının çözümlenmesi yolunda ortak çaba harcanması gereği vurgulanmıştır.

CGT Delegasyonu 22 Ekim tarihinde ülkemizden ayrılmıştır.

"Fransa'da ve Türkiye'de "Toplumsal Anlaşma" biçiminde, bunalımın sonuçlarını ücretlilerin sırtına yüklemeyi amaçlayan büyük sermaye güçlerinin stratejisine karşı çıktıklarını ve bu konuda aynı görüşte olduklarını açıklarlar.

"CGT delegasyonu ve DİSK yöneticileri, özellikle sendikal hak ve özgürlükler konusunda işçilerin istemleriyle ilgili olarak aynı tavır içinde olduklarını saptamışlardır.

"-Her iki örgüt Akdeniz ülkeleri konusunda karşılıklı değerlendirme yapmışlar, ve bu bölgenin bütün ulusal sendikal merkezlerinin ortak noktalarını araştırmak üzere ortak girişimlerde bulunmak için anlaşmaya varmışlardır.

"-CGT ve DİSK Filistin ve Kıbrıs halklarının çıkarlarını desteklediklerini ve dayanışma içinde olduklarını tekrarlarlar.

"-Her iki sendikal merkez Avrupa Sendikalar Konfederasyonuna üye olma kararlarını tekrarlar, bu Konfederasyona üye olmakla, Avrupa düzeyinde işçilerin sosyal ve demokratik istemleri doğrultusunda sendikal eylem stratejisi geliştirmenin mümkün olacağı konusunda aynı fikirde olduklarını açıklarlar.

"-CGT, Uluslararası Çalışma Örgütü'nde (ILO) resmen temsil edilmek üzere DİSK'in yapacağı bütün girişimleri destekler.

"-CGT ve DİSK sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri temelinde, uluslararası sendikal hareket çerçevesinde işbirliğini ve dayanışmayı güçlendireceklerdir.

"-İki örgüt, aralarındaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla Fransa'da çalışan Türkiyeli göçmen işçilerin sorunlarıyla ilgili karşılıklı bilgi alışverişinde bulunacak ve özgün istemlerini desteklemek için birlikte davranacaklardır.

"-DİSK, Türkiyeli göçmen işçilerin, Fransa'da çalışan göçmen işçilerin Fransız işçilerle aynı haklara sahip olmasını savunan CGT'de örgütlenmeleri gerektiği yolunda bilgi verecektir.

"-CGT ve DİSK aynı işkolunda üye sendika- federasyonlar arasında karşılıklı ilişkilerin gelişmesini teşvik edecek ve destekleyecek, çokuluslu şirketlerin işyerlerinde çalışan işçiler arasındaki dayanışmaya önem vereceklerdir.

"-Her iki sendikal merkez, aynı zamanda her iki ülkenin sendikal militanları arasında ilişkileri teşvik etme ve güçlendirme doğrultusunda bilgi alışverişini daha da güçlendirerek sürdürmeye kararlıdırlar.

"-Bu amaçla;

"• CGT, bir DİSK delegasyonunu 1980 yılı içinde Fransa'ya davet eder.

• CGT, CERCİ ile işbirliği içerisinde bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de DİSK tarafından gönderilecek militan ve yöneticilerin Fransa'da deneyim alışverişinde bulunmalarını sağlayacaktır.

• DİSK, CGT'dan 10 aileye kadar bir gurubu 15 Haziran ve 1 Eylül tarihleri arasında Türkiye'de Genel-İş, Artemis Tesislerinde tatil geçirmeye ve deneyim alışverişinde bulunmaya davet eder."

BULGARİSTAN SENDİKALARI MERKEZ KONSEYİ G.BAŞKAN YARDIMCISI DİSK'İN KONUĞU OLDU

Bulgaristan Sendikaları Merkez Konseyi Genel Başkan Yardımcısı Georgi Evgeniev başkanlığında 3 kişiden oluşan bir Bulgaristan Sendikalar delegasyonu DİSK'in çağrılısı olarak 22.10.1979 tarihinde 5 günlük bir ziyaret için ülkemize geldi.

Konuk delegasyon, DİSK yöneticileri ile iki örgüt arasındaki işbirliği ve ortak sorunlar üzerinde görüş alışverişinde bulundular.

Bulgaristan Sendikaları Merkez Konseyi delegasyonu ile DİSK arasında sürdürülen görüşmelerden sonra ortak bildiri imzalandı. İmzalanan ortak bildiride şöyle denilmektedir:

"Bulgar sendika heyeti Türkiye'de bulunduğu sırada **Gripin fabrikasını, Inter-Continental grevcilerini, Çift Kaplan Fabrikasını, İstanbul Belediye Başkanı Aytekin KOTİL'i** ve İstanbul'un tarihi

yerlerini ziyaret etmiş, sendika yöneticileri ve üyeleriyle görüşmelerde bulunmuştur. Bulgar sendika heyeti **Inter-Continental grevcilerine**, kendileriyle dayanışma içinde olduklarını açıklamış ve mücadelelerinin başarı ile sonuçlanmasını dilemiştir.

"Bulgar temsilcileri her yerde içtenlikle karşılanmışlardır.

"DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR ve **diğer DİSK yöneticileri ile** karşılıklı dostluk anlayışı ve içtenlik içinde yapılan görüşmelerde bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

"DİSK yöneticileri, genelde Türkiye'nin içinde bulunduğu **siyasal, ekonomik** ve **sosyal sorunlar**, özelde **DİSK'in örgütsel yapısı** ve **amaçları** ile **Türkiye emekçi halkının** demokratik hak ve özgürlüklerinin genişletilmesi, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin yükseltilmesi tekellere karşı mücadelede işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda başarıya ulaşılması için yürütülen çalışmalar hakkında bilgi vermiştir.

"Her iki sendikal merkez temsilcileri, iki örgüt arasındaki ilişkileri gözden geçirerek aralarındaki işbirliğinin gelişmesinin iki ülke emekçilerinin temel istemlerine uygun olduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır.

"DİSK ile Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi, iki ülke halkları ile emekçileri arasında iyi komşuluk, karşılıklı anlayış ve işbirliğinin geliştirilmesini, Balkan ülkelerinde ve tüm dünyada barış ve güvenliğin sağlanması yolundaki çalışmalara katkıda bulunmayı kendilerine görev bilirler.

"DİSK yöneticileri ile konuk sendikacılar, uluslararası sendikal hareket konusunda da görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

"Bu anlamda, **Dünya Sendikalar Kongresi**'nin almış olduğu kararlar üzerinde durulmuştur. Bu kararlara uygun olarak, kapitalizm ve kapitalist sömürü karşısında emekçilerin demokratik hak ve istemlerinin savunulmasında barış, dostluk ve silahsızlanma mücadelesinde, uluslararası işçi hareketinin işbirliği ve eylem birliğinin temel oluşturduğu görüşünde birleşilmiştir.

"DİSK yöneticileri ile Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi Heyeti, gerici ve emperyalist güçlerin karşı faaliyetlerine rağmen, yumuşama sürecinin uluslararası ilişkilerde önemli bir yeri olduğunu belirtmişlerdir. Bu anlamda **SALT II**'nin imzalanmasının, dünyada gerginliğin azalmasına ve barışa doğru önemli bir adım olduğunu belirtmişlerdir. **Helsinki ilkelerine** de değinen **DİSK** ve **Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi temsilcileri** uluslararası dayanışmanın gelişmesi yolunda bütün güçleriyle çaba göstermeyi kendilerine görev bilirler.

"İki taraf, **3. Avrupa Sendikal Merkezleri Konferansının** başarılı sonuçlarından duydukları kıvancı belirtmişlerdir. İleride de Avrupa sendikal merkezleri arasında iki taraflı ve çok taraflı dayanışmanın desteklenmesine ve genişletilmesine çalışacaklarını ve **4. Avrupa Sendikal Merkezleri Konferansının** düzenlenmesine katkıda bulunmaya hazır olduklarını belirtmişlerdir.

"Temsil ettikleri emekçiler adına iki taraf, **emperyalizme, gericiliğe, yeni sömürgeciliğe, faşizme, siyonizme, ırkçılığa, ırk ayırımcılığına karşı**; özgürlük, demokrasi, ulusal bağımsızlık, sosyal gelişme için mücadele edenlerle dayanışma içinde olduklarını belirtmişlerdir.

"Yapılan görüşmeler sonucunda Bulgar Sendikaları Merkez Konseyi ile DİSK iki ülke emekçilerinin istemlerine uygun olarak örgütleri arasındaki varolan işbirliğinin daha da güçlendirilmesi ve geliştirilmesi yolunda aynı anlayış içinde olduklarını memnunlukla saptamışlardır."

İSVEÇ GENEL HİZMETLER SEN. DİSK'İ ZİYARET ETTİ

14-19 Ekim 1979 tarihinde **DİSK Genel-İş** ile **İsveç Genel Hizmetler Sendikası** arasında, Genel-İş'in Örendeki tesislerinde **"Kadın İşçilerin Sendikal Örgütlenmesi"** konulu bir seminer yapıldı.

5 kişiden oluşan **İsveç delegasyonu** seminerden sonra **DİSK Genel Merkezini** ziyaret etmiştir. İsveç delegasyonu, DİSK Genel Başkan Vekili ve Dışilişkiler Dairesi Başkanı **Mukbil Zırtıloğlu** ile bir görüşme yapmıştır. Mukbil Zırtıloğlu yaptığı görüşmede DİSK ilkeleri, Türkiye sendikal hareketi ve uluslararası sendikal hareket konularında DİSK'in görüşlerini konuk delegasyona iletmiş ve özellikle Avrupa sendikal hareketinin birliğini vurgulamıştır.

ENERJİ SEKTÖRÜ

Türkiye uzun bir süredir yaşadığı derin ekonomik bunalımın en ağır yansımasını enerji alanında çekiyor. Elektrik kesintilerinin süresi günde 6-7 saati aşmaya başladı. Akar yakıt sıkıntısı ağırlaşarak sürüyor.

Enflasyon gibi, döviz darboğazı gibi, enerji bunalımı da ülkemizdeki emperyalizme bağımlı kapitalist yapıdan kaynaklanmaktadır.

Son bir kaç yıldır, Türkiye'de ağır bir enerji bunalımı yaşanıyor. Elektrik kesintilerinin günde 6-7 saati bulduğu oluyor. Enflasyon gibi, mal yoklukları gibi, döviz darboğazı gibi, enerji bunalımı da ülkemizdeki bağımlı kapitalist yapıdan kaynaklanmaktadır. Kapitalist sistemde, başlıca amaç kapitalistlerin en fazla kârı elde etmesi olduğundan, kısa dönemde buna olanak tanıyan çözümlerin yeğlenmesi, uzun dönemde çözülmesi giderek güçleşen yani kendini daha geniş boyutlarda sürekli yeniden üreten sorunların doğmasına yol açıyor. Bunu şöyle somutlayabiliriz: Sanayinin gelişmesindeki en önemli girdilerden olan enerjinin, özellikle elektrik enerjisinin temininde daha ucuz olduğu gerekçesiyle yıllarca petrol ve türevlerine ağırlık verildi. Oysa ülkemizdeki petrol üretiminin yetersizliği ve petrolün dışardan ithal edilmesi zorunluluğu, ihracaatan elde edilen gelirin giderek daha büyük oranlarda petrol ithaline ayrılmasına neden oldu. Örneğin 1977 yılında, Türkiye, ihracaat gelirlerinin % 84'ünü sadece petrol alımlarında kullanmak zorunda kaldı. Bu oran, döviz darboğazının giderek ağırlaştığı 1978 yılında, toplam ithalâtın düşmesine bağlı olarak petrol tüketiminin de kısılmasıyla % 58'e düştü.

Türkiye'de birincil enerji üretiminde ve tüketiminde kaynakların payları yüzde olarak şöyledir: (Çizelge: 1)

Çizelgede görüldüğü gibi, Türkiye en az petrol üretmekte ama en çok petrol tüketmektedir. Ülkemizde çok büyük su (hidrolik) potansiyelinin bulunmasına karşın, 1979 yılı sonu verilerine göre bundan yararlanma oranı % 10 dolayındadır.

Elektrik enerjisi üretiminde kullanılan birincil enerji kaynaklarının üretim maliyetleri karşılaştırıldığında, 1975 verilerine göre 1 kwh elektrik enerjisinin üretiminin maliyeti, su santrallarında 16 kr., linyit santrallarında 20 kr., fuel-oil santrallarında 60 kr. ve gaz türbinlerinde 140 kr. bulunmuştur.

Çizelge 1: Birincil Enerji Üretiminde ve Tüketiminde Kaynakların Payları

Yıl	Kömür		Petrol		Hidrolik		Odun-tezek	
	Üretim	Tüketim	Üretim	Tüketim	Üretim	Tüketim	Üretim	Tüketim
1975	42	22	13	47	15	5	30	26
1980	49	28	11	51	17	5	23	16

Kaynak: TMMOB,Enerji Raporu, XXII. Dönem Çalışma Raporu,s.73

Ancak elektrik enerjisi üretiminde kaynakların dağılımına baktığımızda ortalama 1/3 oranında petrol ürünlerine dayalı olduğunu görürüz. (Çizelge: 2)

Tüm elektrik üretiminin, 1976 yılında % 4'ünü sağlayan petrol türevlerinden motorin, gaz türbinlerinde yakılmakta olup, buna ödenen para 460 milyon TL'dir. Bu yakıta ödenen tüm paranın % 22.5'idir. Bütün bu veriler, Türkiye'de enerji sektörünün bağımlı kapitalist yapıdan soyutlanamayacak çarpık yapısını ortaya koymaktadır.

Enerji üretimindeki temel girdilerden olan kömüre, "Madencilik Sektörü" konulu geçen yazımızda kısaca değinmiştik. Enerji sektörünün diğer önemli girdisi petrolü gelecek yazıya bırakarak, şimdi günlük yaşantımızı doğrudan etkileyen ve enerji sektörü içinde önemli bir yere sahip olan **elektrik enerjisinin** durumunu daha ayrıntılı inceleyelim.

Elektrik Enerjisinin Tarihçesi

Türkiye'ye elektriğin 1902 yılında Tarsus'ta inşa edilmiş olan küçük bir hidroelektrik santralla girdiği kabul edilmektedir. Daha sonra 1914 yılında İstanbul'da ve 1923'de Adapazarı'nda elektrikten yararlanılmaya başlanılmıştır.1912-39 arasında başta İstanbul olmak üzere, bazı büyük kentlerin aydınlatılması, yabancı şirketler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

Ancak 1930'lardan sonra izlenen devletçilik politikası çerçevesinde enerji maddeleri ve maden aramaları için MTA, elektrik etüd ve projeleri için EİE, maden ve enerji işletmeleri için de Etibank kurulmuştur. Yabancı şirketlerin ellerinde bulunan imtiyazlar satın alınarak, bunlardan enerji üretimi ve dağıtımı ile ilgili olanlar Belediyelere, diğer sanayi ve madenler de devlet kuruluşlarına veya özel idarelere devredilmiştir.

Elektrik işlerinin Belediyelerin ellerine geçmesinden sonra teknik ve mali yetersizlikler nedeniyle belediyelerde elektrifikasyon işlerinde güçlüklerle karşılaşılınca, belediyelere gerek elektrik gerekse diğer belediye hizmetleri tesislerinin yapımında yardımcı olmak üzere İller Bankası kurulmuştur.

Bu süreç, devlet eliyle burjuvazinin güçlendirilmesi ve kapitalizmin geliştirilmesi demek olan devletçiliğin, sanayileşme sürecinde kapitalistlerin gereksindiği en önemli girdilerden olan enerji ve özelde elektrik enerjisinin daha ucuza sağlanması için gerekli yatırımların devlet tarafından üstlenilmesi biçiminde somutlaşmasıdır.

1950 sonrasında, Demokrat Parti iktidarı döneminde, 1930-40'larda devlet eliyle güçlendirilen özel girişimcilik, birtakım yatırımları kendi başına gerçekleştirecek ölçüde geliştiğinde, yeniden imtiyazlı elektrik ortaklıkları kurulmaya başlanmıştır. (Çukurova Elektrik, Kepez, Ege Elektrik gibi.)

Elektriği kimler Tüketiyor

Elektrik günlük yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası haline geldi. Bir kaç saat elektrik kesildiğinde fabrikalarda üretimin durduğunu, evlerde insanların iş yapamaz hale geldiğini görüyoruz. Çağdaş yaşamın bir sürü aygıtı: radyosu, televizyonu, buzdolabı, çamaşır makinesi hep elektrikle işliyor. Geceleri elektrik kesildiğinde, karanlığa tahammül edemiyoruz. Oysa ülkemizde üretilen elektrik gereksinimi karşılamaktan çok uzak.

Türkiye, Avrupa ülkeleri arasıda kişi başına elektrik tüketimi açısından en geride geliyor. Örneğin 1970 yılında Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kurulmuş olmasına ve TEK yasasındaki üretim tekeli hükmüne rağmen imtiyazlı şirketler varlığını korumakta ve yeni üretim tesisleri kurmak için baskı yapabilmektedir. Bugün, Türkiye-de elektrik üretiminin % 85'i TEK tarafından gerçekleştirilmektedir.

Çizelge 2: Elektrik Enerjisi Üretiminde Kaynakların Dağılımı

Kaynaklar	1976	1977	1978	1979
Su	45,8	41,8	42,7	44,4
Petrol	29,6	34,4	32,2	24,0
Linyit	16,3	17,5	19,5	26,2
Taşkömürü	7,3	6,2	5,6	5,4

Kaynak: DPT

1974 yılında, kişi başına elektrik tüketimi Norveç'te 17685 kwh, SSCB'de 3828 kwh, Bulgaristan'da 3080 kwh, Yunanistan'da 1589 kwh iken Türkiye'de 345 kwh'dı. Bu miktar 1978'de 519,2 kwh'ye, 1979'da 531,7 kwh'ye çıkmıştır ama gene de çok düşük miktardadır.

Yıllara göre elektrik enerjisi üretimi aşağıdaki çizelgede görülmektedir: (Çizelge: 3)

1978 yılında 23673 Gwh olan elektrik enerjisi talebi karşılanamamış ve 1326 Gwh'lik enerji, programlı kısılarak 22347 Gwh elektrik enerjisi sunulmuştur. 1979 yılı başında kaldırılan programlı kısıntılar ekim ayında yeniden konmuş, ayrıca 22300 Gwh'lik üretim ve 1055 Gwh'lik ithalâtla birlikte toplam 23355 Gwh'lik arz gene de talebi karşılayamayınca sık sık programsız kısıntılara gidilmiştir.

Elektrik enerjisi başlıca sanayide tüketilmektedir. (Çizelge: 4)

Evlerde ve ticarethanelerde tüketilen elektrik yıllar itibariyle, pay olarak azalırken, sanayide kullanılan elektriğin payı artmaktadır.

Elektrik tüketiminin bölgeler itibariyle dağılımı, bölgenin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak büyük eşitsizlikler göstermektedir. Bölgeler arasında en az elektrik tüketimi kişi başına 149,6 kwh'yle Doğu Anadolu bölgesindedir.

Çizelge 5: Elektrik Tüketiminin Bölgesel Dağılımı (1974)

Bölgeler	kwh/kişi
Marmara	664,3
Ege	381,1
İç Anadolu	350,0
Akdeniz	220,1
Karadeniz	196,4
Gün.D.Anadolu	162,0
Doğu Anadolu	149,6
Türkiye Orta.	379,7

Kaynak: Tek İstatistikleri

Elektrik tüketiminde kırsal ve kentsel kesim arasında da büyük eşitsizlik vardır. 1979 yılında, toplam 36131 köyden ancak 14697 sinde (% 40,7) elektrik vardır.

1979 yılında elektrik enerjisi üretimi program hedefinin gerisinde kalmış, buna büyük ölçüde petrolün yeterli düzeyde sağlanamaması neden olmuştur. Örneğin fuel-oille işleyen Ambarlı Termik Santralında, üretim % 8,7 oranında, motorin ile çalışan Seydişehir Santralında % 94,4 oranında düşmüştür. Bu oran petrole bağlı santrallar için ülke toplamında % 25,3'dür. Buna karşın, su ve kömürle işleyen santralların aşırı çalıştırılmasıyla üretimlerinde % 38,9 artış elde edilmiştir. Ama bu gelişme, enerji açığının giderek büyümesini engellememiş, 1979 yılında 1055,2 Gwh elektrik enerjisi ithal edilmiştir.

Bugün, ülkemizi enerji bunalımında varılan noktaya getiren, öz kaynaklara dayanmak yerine, çokuluslu petrol şirketlerinin çıkarları doğrultusunda petrol tüketimine ağırlık vererek ülkemizi dışa bağımlı hale sokan ve köylerimizin hâlâ yarıdan fazlasını karanlık içinde tutan ve şimdi elektrik kesintilerinden yana yakıla dert yanmaya hiç bir hakkı olmayan burjuvazidir.

Çizelge 3: Yıllara Göre Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)

	1971	1973	1975	1977	1978	1979
Üretim	9781,1	12425,2	15569,2	20564,6	22347,0	22300,0

Kaynak: TEK İstatistikleri

Çizelge 4: Elektrik Enerjisi Tüketiminin Kullanıcı Gruplara Göre Yüzde Olarak Dağılımı

Yıllar	Ev-Ticarethane	Resmi Daire	Sokak Aydınlatma	Sanayi
1977	21,0	3,7	1,8	73,5
1978	20,1	3,8	1,9	74,3
1979	19,6	3,4	1,8	75,2

Enerji sektöründe Çalışanlar

Elektrik üretiminin aşağı yukarı % 85-90'ı üreten Türkiye Elektrik Kurumu TEK'de Mayıs 1979 itibariyle 15 407 işçi çalışmaktadır. TEK'e bağlı 540 civarında işyeri vardır ve bunlar doğrudan elektrik üreten santrallar, üretilen elektriği dağıtan şebeke tesis kuruluşları, köy elektrifikasyonuna ilişkin olarak trafo bakım merkezleridir.

Santrallarda ağırlıkla yetkili olan sendika, Türk-İş'e bağlı Tes-İş Federasyonudur. Yaklaşık 7000 civarında üyesi olan Tes-İş Federasyonu işkolu düzeyinde de yetkili bulunmaktadır. Süresi 1.3.1979'da biten işkolu toplu sözleşmesine ilişkin görüşmeler halen sürmekte olup, şu anda ortalama 437 TL olan brüt günlük ücrete üç yıl süreli sözleşme için 150-150-150 TL zam istenmektedir.

Enerjinin dağıtılmasına ilişkin şebeke tesislerde ağırlıkla bağımsız Enerji-İş Federasyonu ile DİSK'e bağlı Tek Ges-İş Sendikası örgütlüdür. Enerji-İş'in 3500 civarında üyesi, Tek Ges-İş'in 5876 üyesi vardır. Tek Ges-İş daha çok, köy elektrifikasyonuna ilişkin işyerlerinde örgütlüdür.

MİSK'e bağlı Türk Enerji İş adlı sendikanın üyesi 700 işçi bu yıl içinde sendikadan ayrılınca, bu sendikanın hiç bir etkinliği kalmamıştır

İşyeri düzeyindeki toplu sözleşmeler 1.11.1979 tarihinde sona ermiş olup, görüşmelere önümüzdeki haftalarda başlanacaktır. Hükümet programında bir kez bile işçi lâfı etmeyen ve enflasyon konusunda, burjuvazinin görüşlerini benimseyerek, fiyat artışlarından işçi ücretlerindeki artışı sorumlu gören Demirel hükümetinin genelde KİT'lerde özelde TEK'de işçilerin ekonomik haklarını kısmaya ve ücret artışlarını engellemeye çalışacağı açıktır. Önümüzdeki dönemde, bu iş kolunda örgütlü sendikalara, Demirel hükümetinin gerçek yüzünü teşhir etmek ve işçilerin ekonomik haklarını korumak için büyük görevler düşmektedir.

TÜRKİYE'DE ÇALIŞMA HAYATINDA VE SENDİKALARDA KADIN

15-19 Ekim tarihleri arasında, Genel-İş Sendikası **ile** İsveç Kamu Hizmetlileri Sendikası **tarafından, ortaklaşa** "Kadın İşçilerin Sendikal Örgütlenmesi" **konulu bir seminer düzenlendi. Genel-İş in Ören Artemis tesislerinde yapılan seminere Genel-İş'in çeşitli şubelerinden 15 kadın işçi ile konuk sendikadan 6 temsilci katıldı. Seminere 6 tebliğ sunuldu. Bu tebliğlerde sırasıyla İsveç ve Türkiye'de** "Sendikal Hareketin Gelişimi, Siyasal Partiler **ve** Sendika İlişkileri", "Çalışma Hayatı ve Sendikalarda Kadın", "Genç Kadın İşçilerin Mesleğe Hazırlanması ve Eğitimlerinde Sendikaların Rolü" **konuları tartışıldı.**

İsveç'de kadınların sorunlarını ele alan tebliğler, en gelişmiş kapitalist ülkelerden biri olan İsveç'de bile kadınların çözümlenemeyen bir çok sorunlarla karşı karşıya olduğunu ortaya koyuyordu. Çünkü eşitsizlik üzerine kurulu kapitalist toplumda, nasıl sınıflar arası eşitlik sağlanamazsa, cinsler arası eşitlik de sağlanamaz. Kadın ve erkek arasında gerçek eşitliği sağlayabilecek ve kadın sorunlarına köklü çözümler getirebilecek maddi temeller ancak sosyalizmde gerçekleşir.

Aşağıda, Türkiye'de çalışma hayatında kadınların karşılaştıkları ana sorunlara parmak basan ve çalışma hayatında kadınların durumlarını inceleyen, "Türkiye'de Çalışma Hayatında ve Sendikalarda Kadın" **konulu tebliği sunuyoruz:**

Kapitalist toplum, **sınıflararası eşitsizlik** üzerine olduğu gibi **cinslerarası eşitsizlik** üzerine kuruludur. Kapitalist toplumda kadın emekçi, emekçi olduğu için ezilip sömürülmesinin yanında, kadın olduğu için de baskı görür. Bu baskı, ilk sınıflı toplumdan bu yana varolan bir baskıdır ve ancak sınıfsız toplumda yok olacaktır.

Emperyalist-kapitalist sistem içinde bağımlı bir ülke olan Türkiye'de ise kadınlar çok daha karmaşık sorunlarla karşı karşıyadır. Kapitalist üretim ilişkilerinin toplumda egemen olmasına karşılık üstyapıda feodal toplumun kalıntılarının varlığını güçlü biçimde sürdürmesi bu duruma yol açmaktadır. Toplumda egemen değer yargıları kadınların **"kadın"** oldukları için aşağılanmasına, baskı görmesine neden olmaktadır. Emekçi kadınlar, özellikle kırsal kesimlerde eğitim olanaklarından yararlanamamakta, eğitim düzeyi yükseldikçe kadınların buna katılım oranı düşmektedir. Emekçi kadınlar ister tarlada, ister fabrikada ister büroda çalışsın, özgür kişiliklerini kazanamamakta, toplumun yanısıra erkeğin de denetimi ve baskısı altında bulunmaktadırlar. Bu, ev kadınları açısından daha da fazla geçerli olmaktadır. Çünkü ev kadını ekonomik açıdan da erkeğe bağımlı olmak zorundadır.

Türkiye'de, kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak, giderek artan sayıda kadın dışarda çalışmaya başlamaktadır. Kadınların dışarda çalışması, onların ekonomik özgürlüklerini kazanmalarında ilk adım olması açısından olumludur. Ancak kadının çalışma hayatına katılması onun karşısına yepyeni sorunlarda çıkarmaktadır.

Araştırmada, Türkiye'de çalışan kadınların hangi sektörlerde, hangi koşullar içinde çalıştıklarına yer verilerek karşılaştıkları sorunlara değinilmektedir.

Çalışma Hayatında Kadın

Kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak sanayide çalışan kadınların sayısı giderek artmaktadır. Buna karşın Türkiye gibi dışa bağımlı ve çarpık kapitalist gelişim sürecinin izlendiği bir ülkede, tarımsal üretim önemini korumakta ve işgücünün en önemli kısmı tarımda istihdam edilmektedir. Bu kadınlar açısından daha fazla söz konusudur. 1975 yılında toplam işgücünün % **36.2**'sini oluşturan kadınların % **88.2**'si tarımda,%**3.9**'u sanayide,%**7.7**'si hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Bu oran, erkekler için sırasıyla %**50.1**, %**15.7** ve %**30** **1**'dir. Aşağıdaki çizelgeden 1955-75 yılları arasında, üretim faaliyetleri itibariyle erkek ve kadınların dağılımı görülmektedir.

Çizelge 1: Üretim faaliyetleri itibariyle Erkek ve Kadınların Dağılımı (%) 1955-75

Faaliyetler	1955		1960		1965		1970		1975	
	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K
Tarım	63,5	95,6	62,2	95,0	58,4	94,1	52,6	89,0	50,1	88
Sanayi	12,6	2,3	14,5	2,7	16,0	1,5	17,0	5,4	15,7	3
Hizmetler	13,8	1,6	16,0	1,9	16,4	2,6	27,6	4,7	30,1	7
Diğer Tanımlanmamış	10,1	0,5	8,3	0,4	9,2	1,8	2,8	0,9	5,9	0
Toplam	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Not: Sanayi, madencilik, imalât, inşaat ve elektrik-su-gaz kesimlerini; hizmetler; ticaret, malî kurumlar, sigortacılık, uluştarmı, haberleşme, kamu ve özel hizmetleri içerir.

Kaynak: Nüfus Sayımları, DİE (Aktaran: Gülten Kazgan - Türk Toplumunda Kadın. s.184)

● **Çalışan kadınların en önemli bölümü ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır**

Tarım sektöründe çalışanların sayısı giderek azalma göstermesine karşın, bu sektör 1975 yılında da önemini korumakta ve onu hizmetler sektörü izlemektedir. Köyden kente göçün büyük boyutlara ulaştığı ülkemizde, 1979 yılında kentli ve köylü nüfus eşit hale gelmiştir. Artık ağır basacak olan kentli nüfustur. Kırsal kesimde geçinme olanağı kalmadığı için kentlere göç edenlerse ağırlıkla hizmetler sektöründe görev almaktadırlar. Bu olgu sanayileşmenin dışa bağımlı ve tekelci yapısından ötürü, ağırlıkla tüketim ve ara malı üretiminde yoğunlaşması ve buna bağlı olarak yeterli istihdam sağlayamamasının sonucudur. Çalışan kadınların en önemli bölümünün tarımsal faaliyette olduğunu açıkladıktan sonra, bu kadınların % **90** civarındaki kısmının ücretsiz aile işçisi olarak çalıştığını belirtmek gerekir. Bu, tarımsal kesimde küçük üreticiliğin çok yaygın olmasının sonucudur. Ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadın, üretim sürecine aktif biçimde katılmakta, buna karşın üretilen ürün satıldıktan sonra parayı alan ve harcanmasında belirleyici olan erkek olmaktadır. Bunda kırsal kesimde feodal üst yapı kurumlarının ve ataerkil ailenin varlığını sürdürmesinin büyük rolü vardır. Aşağıdaki çizelgeden kırsal kesimde çalışan kadın ve erkeklerin meslekteki yerlere göre dağılımı görülmektedir.

Çizelge 2: Kırsal kesimde çalışanların meslekteki yerlerine göre dağılımı
(12 ve daha yukarı yaşlar) (1975)

Meslekteki Yeri	Kadın (%)	Erkek (%)
Ücretli	4.5	20.3
İşveren	0.03	0.2
Kendi Hesabına	4.0	42.7
Aile işçisi	91.2	36.4
Çalışmamış veya bilinmeyen	0.2	0.4
Toplam	100.0	100.0

(Kaynak-DİE. Türkiye İstatistik Yıllığı 1977, s.157)

Çizelgeden **erkeklerin** en büyük kısmının, % **43**'ünün kendi hesabına çalıştığı, yani küçük üretici olduğu gözlenmektedir. **Kadınlarda** bu oranın % **4** olması, kadınlar açısından evlenmeden önce veya sonra, **ücretsiz aile işçisi** olarak çalışma dışında başka seçenek bulunmadığını göstermektedir.

Kadınların çeşitli işkollarında hangi oranlarda çalıştığına bakıldığında, tarımda çalışanların yarısını oluşturduğu, tütün sanayiinde çalışanların % **57**'sini, **dokuma**-giyimdekilerin % **30**'unu, **gıda**-içkidekiler'in % **25**'ini oluşturduğu görülmektedir. Tütün, gıda ve dokuma sanayileri, kadınların geleneksel rolleriyle (yemek pişirme ve dikiş) bağdaştığı için, kadınların bu sektörlerde yoğunlaştığı söylenebilir. Aynı durum, öğretim, tıbbi hizmetler ve bankacılık işkolları, için de geçerlidir.

Çizelge 3: Kadın İşgücünün Mesleki Dağılımı (O Meslekteki Toplam İşgücünde Oran Olarak) 1970-5

Kadın İstihdamının Maksimum Olduğu Meslekler	Toplam İşgücünde Kadınlar %
Tarım	50
Tütün Sanayii	57
Dokuma-giyim	30
Gıda-İçki	25
Kimya	22
Elektrik Makineleri	17
Öğretim	34
Bankacılık	34
Tıbbî hizmetler	30
Fizikçiler, kimyacılar ve ilgili hizmetler	20
Madencilik	4
İnşaat	1
Mobilya	3
Metal	2
Otomotiv	2
Makineler	3
Petro-kimya	3
Ulaştırma-Haberleşme	3
Satıcılar ile ilgili hizmetler	1
Koruyucu Hizmetler	1

Kaynak: Nüfus Sayımları, DİE (Aktaran: Gülten Kazgan, agy.s.184)

Kadınların yoğunlaştıkları işkolları olan **gıda, tütün** ve **dokuma** sanayileri, ihracata yönelik olup, dünya pazarlarında rekabet edebilmek için **düşük ücret** öderler. Bu nedenle bu sektörlerde fazla sayıda kadın işçinin istihdam edildiğini söyleyebiliriz. Oysa, kadınların çok düşük oranlarda çalıştığı **makina, metal, otomotiv, petro-kimya** vb. işkolları genellikle yüksek oranda korunan ithal ikamesi mamulleri üretmektedir. Ve tekelci bir yapıya sahiptir. Bu nedenle göreli **yüksek ücretler** ödenebilmektedir. Bu işkollarında kadınların fazla sayıda çalışmıyor olmasının fizik farklılıklardan ileri gelen nedenleri de vardır.

1978 yılında, Türkiye'de toplam sigortalı işçilerin sayısı 2.206.056 olup bunun 173.890'ı kadındır. (% 8.6) 1975 yılında kadınların, toplam işgücünün % **36.2**'sini oluşturmalarına karşın, sosyal güvenliğe tabi çalışanların en iyimser tahminle % 12'sini oluşturmaları sigortalılığın kadınlar arasında çok daha az yaygın olduğunu göstermektedir. 1978 yılı itibariyle sigortalı **kadın işçilerin** ortalama ücretleri **177,15** TL.,**erkek işçilerin** ortalama ücretleri **211,08** TL.dir. Elde veri olmamasına karşın, bu farkın sigortasız işçiler arasında çok daha fazla olduğunu söylemek olanaklıdır. Aşağıdaki çizelgeden yıllar itibariyle sigortalı kadın ve erkek işçilerin ücretleri görülmektedir.

Çizelge 4: Sigortalı Kadın ve Erkek İşçilerin Ort. Günlük Ücretleri

	Günlük ort. ücretler (TL)		
Yıllar	Kadın	Erkek	Kadın / Erkek
1963	12.82	18.51	72.4
1964	15.49	20.01	77.4
1965	17.96	22.06	81.4
1966	19.29	24.05	80.2
1967	21.13	26.36	80.2
1968	23.49	28.74	81.7
1969	27.13	32.64	83.1
1970	32.68	35.58	91.8
1971	34.58	39.75	87.2
1972	37.90	44.47	85.2
1973	31.65	56.42	54.3
1974	52.38	70.11	74.7
1975	74.14	86.73	85.5
1976	106.06	116.23	91.3
1977	145.12	146.66	98.9
1978	177.15	211.08	83.9

(Kaynak: SSK İstatistik Yıllıkları)

Sigortalı kadın işçilerin ücretlerinin sigortalı erkek işçilerinkine oranı genellikle % 70-80 civarındadır. Bunun dışında bazı yıllarda hemen hemen eşitlendiği (1977), bazı yıllarda yarısına kadar düştüğü görülmektedir (1973). Bunların ortalamadan sapmalar olduğunu kabul edebiliriz.

Kadınların ücretlerinin düşüklüğünde eşit işe eşit ücret ödenmemesinin yanısıra, kadınların eğitim düzeyinin genellikle daha düşük olması ve daha önce belirtildiği gibi kadınların çoğunlukla düşük ücretli sektörlerde çalışması etkili olmaktadır.

Tarım kesimi dışında çalışan kadınların önemli bir bölümü, hizmetler sektöründedir. Bu sektör, özel ve kişisel hizmetlerde çalışanların yanısıra kamu görevlilerini de kapsamakta olup, kamu görevlileri, hizmet sektöründe çalışanların aşağı yukarı **3/4**'ünü oluşturmaktadır.

1976 yılında **244305** kadın kamu görevlisi olup, bunlar tüm kamu görevlilerinin % **25.3**'üdürler. Kadın görevlilerin kamu kuruluşları arasındaki dağılımı aşağıdaki çizelgede görülmektedir.

Çizelge 5: Kadın görevlilerinin Kamu Kuruluşları Arasındaki Dağılımı

Kuruluş (1976)	Sayı	%
Milli Eğ. Bak.	113 123	46.3
Sağlık ve Sosyal Yard. Bak.	39 855	16.3
PTT. Gen. Md.	16 078	6.5
Maliye Bak.	8 221	3.3
SSK	8 136	3.3
T.C. Ziraat Bankası	7 663	3.1
Orman Bak.	3 338	1.3
Diğer kuruluşlar	47 891	19.7
Genel Toplam	244 305	100.00

(Kaynak: Oya Çitçi- Türk Kamu Yönetiminde Kadın görevliler, Türk Toplumunda Kadın s.247)

Kadınların yoğunlaştığı eğitim ve sağlık gibi alanların kadınların geleneksel rolleriyle bağdaşan alanlar olduğu görülmektedir. Kadınlar genellikle yönetsel hiyerarşinin alt düzeylerinde yoğunlaş-

maktadırlar. Örneğin, 1972 yılında, ilkokul öğretmenleri tüm kadın öğretmenlerin %75.6'sını oluşturmaktadır. Kadın sağlık görevlileri arasında doktorların oranı % 5'ken hemşire ve ebelerin oranı % 73'ü bulmaktadır.

1975 yılında, 12 ve daha yukarı yaştaki iktisaden faal olma niteliğine sahip kadınların % 46'sı yani yarısı kadın olarak çalışma hayatına katılmamaktadır. Kırsal kesimde hemen her ev kadınının aynı zamanda tarımsal üretime katılmasına karşın kentlerde ve kasabalarda ev kadınlarının oranı çok fazla yükselmektedir. 1969 yılında kentte yaşayan ve iktisaden faal olabilecek nitelikteki kadınların % 81'i ev kadınıdır.

Kapitalist toplumda, ev kadınının yaptığı işler, kapitalizmin gereksindiği emek gücünün günlük ve kuşaklar düzeyinde yenden üretilmesine yöneliktir. Kadınların evde yaptıkları işler ve çocuk bakımı, gerek kocalarının hergün çalışabilir durumda olmasını gerekse çocuklarının büyüdüklerinde işgücü ordusu saflarına katılmasını sağlar, bu açıdan, kapitalist sistem açısından büyük önem taşır. Ayrıca evde dört duvar arasında kapalı olan sıkıcı, tek düze işlerde uğraşmak zorunda kalan kadın düzenin egemen ideolojisinin etkilerine en fazla açık olarak, bu ideolojiyi çocuklarına aktarma işlevini üstlenmektedir. Toplumda kadın ve erkek arasında varolan cinsel işbölümü aile içinde anne tarafından verilen ilk eğitimde çocukların zihinlerine işlenmektedir. Bunun sonucu, kadınların ekonomik zorunluluklar sonucu giderek daha fazla sayıda çalışma hayatına katılmalarına karşın, kendilerini öncelikle ev kadını ve anne olarak görmeleri, doğabilecek ilk fırsatta işlerini bırakmayı düşünmeleridir. Bu da kapitalistler tarafından, çalışan kadınların ücretlerini düşük tutmada kullanılan bir ideolojik gerekçe olmaktadır.

Çalışan Kadınların Sorunları

Kapitalist toplumlarda işin ve ücretli emeğin insan kişiliği üzerindeki olumsuz, yabancılaştırıcı etkisinin yanısıra çalışan kadınlar, kadın olmaktan ileri gelen sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Daha önce değinildiği gibi, erkeklerle aynı işi yapsalar da kadınlara düşük ücret ödenebilmektedir. **Ana olduklarında, işçi kadınlar kapitalistler tarafından adeta cezalandırılmaktadırlar.** İşçi kadın hamile kaldığında işten çıkarılmakta, işte kalmasına izin verildiği zaman ise yeterli doğum izni alamamakta, doğan çocuğun, anası işteyken nereye

● Kadın işçiler sendikal çalışmalara giderek daha etkin olarak katılmaktadırlar.

bırakılacağı çözümsüz bir sorun niteliği kazanmaktadır. İş Yasasında 300'den fazla kadın işçi çalıştırılan işyerlerinde **kreş açılması** bir zorunlulukken, kapitalistler ya buna uymamakta ya da kadın işçi sayısını **299'da** tutmaktadır. Yasada doğum izinleri hamilelik öncesinde ve sonrasında üçer hafta gibi çok kısa belirlenmiş olmasına karşın birçok işçi kadın işten atılma kaygusuyla bundan bile yararlanamamaktadır.

Sigortalı olarak çalışan kadınların 1971-77 yılları arasında doğan ve 0-6 yaş grubu içinde yer alan çocuklarının toplam sayısı 75.045'dir. Bu sayı, tüm ücretli kadınların 0-6 yaşlarındaki çocuklarının ufak bir kısmını oluşturur. Buna karşılık 1975 verilerine göre, Türkiye'de 0-6 yaş grubu çocuklarının bakım, eğitim ve sağlık işleriyle ilgilenebilecek özel ve resmi toplam 400 kadar kreş, gündüz bakımevi, anaokulu ve ana sınıfı vardır. Bunların toplam kapasitesi 17000 kadardır. Özel kreşlerin çok pahalı olması işçi kadınların bunlardan yararlanabilmesini olanaksızlaştırmaktadır. Bu nedenle çocuklar yaşlı bir akrabanın, daha büyük bir kardeşin veya sokağın eline terkedilmektedir.

DİSK çalışan kadınların analığa ilişkin sorunlarının çözülmesi için şu talepleri gündeme getirmektedir:

- Ücretli doğum izinleri, doğum öncesi 3 ay, doğum sonrası 3 ay olmalı, gerektiğinde bu izinler birleştirilebilmeli, doğum sonrası kadın emekçiler isterlerse bir yıl izin alabilmelidir.
- Hamile kadınların ve yeni doğum yapmış kadınların ağır işlerde çalıştırılmaları önlenmeli, kadın emekçilerin fazla mesaiye zorlanmaları ve gece çalıştırılmaları yasaklanmalıdır.
- İşyerlerine, mahallelere kreş, çocuk yuvası, emzirme odaları açılmalı, bunların masrafları işverenler, devlet ve belediyeler tarafından karşılanmalıdır.

Sendikalarda Kadın:

Türkiye'de sendikalı işçi sayısına ilişkin sağlıklı veri bulmak güçtür. Birden fazla sendikaya aynı anda üyeliği engelleyen bir yasal hükmün bulunmamasının yanısıra sendikalar arasındaki rekabet üye sayılarının olduğundan fazla gösterilmesine yol açmaktadır. 1977 yılında toplam sendikalı işçi sayısı **2.878.624** görünürken, aynı yılda sigortalı işçi sayısı **2.191.251**'dir. Sendikalı olan bir işçi aynı zamanda sigortalı olacağından buna karşılık sigortalı işçilerin tamamı sendikalı olmadığından sigortalı işçilerin sayısının, sendikalı işçilerin tavanı olduğu kabul edilebilir. 1977 yılında toplam sigortalı kadın işçi sayısı **185.642** iken sendikalı görünen kadın işçi sayısı **343.377** dir. Kadın işçiler daha çok gıda ve dokumacılık işkollarında küçük ölçekli işletmelerde çalıştığından ve bu tip işletmelerde sendikalaşma yaygın olmadığından ötürü, sendikalı kadın işçi sayısının sigortalı kadın işçi sayısından daha az olduğunu söyleyebiliriz.

Kadınların sendikalara üye olduktan sonra, buralarda aktif rol aldıkları pek görülmemektedir. Bunda, çalışan kadınların iş saatleri dışında evde yapılması gereken işlere zaman ayırmak zorunda kalmalarının yanısıra ideolojik şartlanmalar da rol oynamaktadır. Toplum içinde kadın ve erkeğin görevlerinin farklı olduğuna dair egemen ideoloji kadın işçilerin sendikacılığı bir **"erkek"** işi olarak görmesine ve bu alanda görev almamasına yol açmaktadır. Aynı şey, sendikacılığın bir **"kadın"** işi olmaması görüşü erkek işçiler açısından da geçerlidir. Bunun aşılabilmesi, **kadın ve erkek arasındaki gerçek eşitliği savunan sosyalist siyasal bilincin işçi sınıfı içinde yaygınlaşmasıyla olanaklıdır.**

BÖLGE KONSEYLERİ YAPILDI

14. BÖLGE

DİSK 14. Bölge Temsilciliğinin 1. Olağan Konseyi 17.11.1979 tarihinde İstanbul'da DİSK Genel Merkezindeki konferans salonunda yapılmıştır. Konseye 155 delege katılmıştır. Konsey divan başkanlığına DİSK Yürütme Kurulu üyesi ve Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu seçilmiştir.

İstanbul'da geçtiğimiz yıl içinde kurulan 3. bölge temsilciliğinden, Topkapı İstanbul yakası, Silâhtar, Alibeyköy semtlerini kapsayan 14. Bölge temsilciliğinin ilk konseyinde Genel Başkan Abdullah Baştürk de bir konuşma yapmıştır. A. Baştürk konuşmasında, demokratik hak ve özgürlüklere yönelik saldırıların giderek yoğunlaştığını, yeni hükümetin istemleri ile işverenlerin istemleri arasında büyük bir uyum olduğunu ancak işçi sınıfı ve emekçi halkın hak ve özgürlüklerini korumakta kararlı olduğunu vurgulamıştır.

Çeşitli sendikalarda üye delegeler konseyde söz almışlar ve bölgeleri ile ilgili sorunların yanısıra genel siyasi ve toplumsal durumla ilgili görüş ve önerileri dile getirmişlerdir.

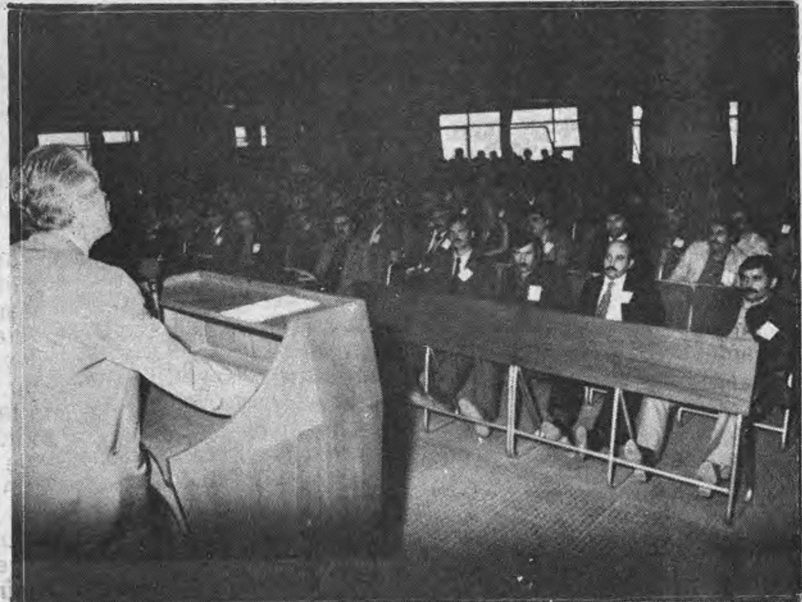
Konsey çeşitli konulara ilişkin aşağıdaki kararları almıştır:

"Burjuvazi, 15-16 Haziran, 16 Eylül DGM Direnişini, 20 Mart Faşizme İhtar Eylemini, Şanlı 1 Mayıs'ları unutmuş görünmektedir.

Cevabımız açıktır: Mücadelemiz her koşulda sürecek ve keskinleşecektir.

Bu yolda,

- Toplu ve tek tek işten çıkarmalara ve lokavtlara karşı
- Sendikal hak ve özgürlüklerimiz başta olmak üzere demokratik hak ve özgürlüklerimizin korunması ve genişletilmesi için,
- Asgari ücretin yeniden belirlenmesi ve ücretlerimizin artırılması için,

14. Bölge Konseyin'de G.Başkan A. Baştürk sınıfımıza yönelik saldırılara dikkat çekti.

15.Bölge Konseyine katılan delegeler verimli bir tartışma sonunda önemli kararlar aldılar.

- Asgari ücretin vergi dışı tutulması, işçi ve emekçilerin sırtındaki vergi yükünün hafifletilmesi için,

- Sıkıyönetimin kaldırılması için,

- TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin kaldırılması için,

"Faşizme, emperyalizme, şövenizme ve sömürüye karşı yürütülen mücadelenin yoğunlaştırılmasını somut ve kitlesel eylemlere girişilmesini zorunlu görür.

"DİSK'in sosyalist hareketin birliği için çaba harcamasını olumlu bir girişim olarak değerlendirir.

"DİSK Yönetim Organlarınca tartışılarak onaylanan Demokratik Tek Tip Tüzük vakit geçirilmeksizin, en ufak bir değiştirme yapılmaksızın tüm sendikalarca hayata geçirilmeledir.

"İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ın yasalaşması mücadelesini ve 1980 1 Mayıs'ın yurt düzeyindeki kutlamasını örgütlemek amacıyla merkezi ve bölgesel düzeyde işyerlerini temel alan "1 Mayıs Komiteleri" kurulmalıdır."

Daha sonra bölge temsilciliği için yapılan seçimlerde Bölge Temsilcisi Celal Alçınkaya 155 delegeden 126'sının oyunu alarak tüzük gereği oyların üçte ikisini ilk turda sağlamış ve yeniden Bölge Temsilcisi seçilmiştir. Diğer aday Nazif Köse ise 29 oy almıştır.

15.BÖLGE

DİSK 15. Bölge Konseyi 24.11.1979 günü DİSK Bölge Temsilciliği binasında toplanmıştır. Toplam 66 delegenin katıldığı konseyde Divan Başkanlığına oybirliğiyle DİSK Yürütme Kurulu üyesi ve Örgütlenme Dairesi Başkanı **Tuncer Kocamanoğlu**, Divan Başkanvekilliğine Genel İş Anadolu yakası Şube Başkanı **Tayyar Elmas**, Divan Katipliklerine de Gıda İş Cevizli Bölge Temsilcisi **Ahmet Ceylan** ve ASİS Kartal Şube Başkanı **Ahmet Bahtiyaroğlu** seçilmişlerdir.

DİSK 15. Bölge Temsilci Vekili **Hasan KAHRAMAN**'ın açış konuşmasından sonra, delegeler bölgesel sorunlara ilişkin olarak görüşlerini açıklamışlardır. Daha sonra DİSK adına bir konuşma yapan Tuncer KOCAMANOĞLU, ülkemizin içinde bulunduğu sorunlara değinmiş, gerici-faşist MC'lerin şekilde değişik özde aynı biçimi olan yeni siyasal yapıyla birlikte işçi sınıfı ve emekçi halkın mücadelesinin yeni boyutlar kazanmasının zorunlu olduğunu belirtmiştir.

Daha sonra seçimlere geçilmiş ve adaylardan PETKİM-İŞ Kartal Şube Başkanı İbrahim BAŞARAN (7), DİSK Bölge Temsilci Vekili ve MADEN-İŞ üyesi Hasan KAHRAMAN (54) oy almış, (1) oy da boş çıkmıştır. Böylece seçimlere katılan 62 delegeden 54'ünün oyunu alan **Hasan KAHRAMAN** DİSK 15. Bölge Temsilcisi seçilmiştir.

Konseyde ülke sorunlarına ve bölgesel çalışmalara ilişkin şu kararlar alınmıştır:

"14 Ekim seçimleri sonrasında Türkiye'de yeni bir hükümet kurulmuştur. Bu hükümet eski MC ortaklarının desteğini alan bir azınlık hükümetidir. Ancak daha bugünden anlaşılmaktadır ki, bu hükümet tüm emekçi halkın sömürü ve baskıya karşı sürdürdüğü mücadeleyi engellemek için tüm önlemleri alacaktır. Zaten sınırlı olan demokratik hak ve özgürlükleri yeterli bulmayan Başbakan Süleyman Demirel emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin dikensiz gül bahçesi istediğini daha açık bir biçimde dile getirmektedir.

"Son günlerde demokratik kitle örgütleri yöneticileri özellikle eğitim emekçilerinin örgütü ve DİSK'in onur üyesi **TÖB-DER yöneticileri** tutuklanmış, birço-

ğu için gıyabi tutuklama kararı alınmış, çok sayıda kişi gerekçesiz bir biçimde gözaltına alınmış, çeşitli örgütler kapatılmış, yayınlar yasaklanmıştır.

"Bugün **grev ertelemeleri**, **grev yasaklamaları**, sendikal örgütlenme olan işyerlerinde çeşitli kışkırtmalar sürmekte, işçiler daha yoğun bir baskı ile karşı karşıya bırakılmaktadır.

"Egemen sınıflar böylesi bir ortamda içine düştükleri **ekonomik** ve **politik** durumları aşmak, **sömürü** ve **baskıyı** yoğunlaştırmak için yeni hükümete yol göstermektedirler.

"**Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu** (TİSK) Demirel hükümetinin kurulduğu şu günlerde açıklamalar yaparak bir kez daha faşist özlemlerini açık ve net bir biçimde dile getirmişlerdir.

"İşverenler Konfederasyonu anarşiyi önleme sözü altında yeniden **DGMlerin** kurulmasını, **TCK nun 141-142. maddelerinin** daha etkin bir biçimde işletilmesini sendikaların, derneklerin birer tabela örgütü haline getirilmesini, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanmasını istemektedir.

Tüm bunlar, milyonlarca emekçinin mücadelesinden duydukları korkunun ürünleridir.

"Burjuvazi, **işçi sınıfı** ve **tüm emekçileri** açlığa, yokluğa, sefalete ve zulme boyun eğmeye çağırmıştır.

"**Burjuvazi,15-16 Haziran, 16 Eylül DGM direnişini, 20 Mart Faşizme İhtar eylemini, Şanlı 1 Mayısları** unutmuş görünmektedir.

"Cevabımız açıktır: Mücadelemiz her koşulda sürecek ve keskinleşecektir.

"Bu yolda;

Toplu ve tek tek işten çıkarmalara ve lokavtlara karşı,

- Sendikal hak ve özgürlüklerimiz başta olmak üzere demoktik hak ve özgürlüklerimizin korunması ve genişletilmesi için,

- Asgari ücretin yeniden belirlenmesi ve ücretlerimizin arttırılması için,

- Asgari ücretin vergi dışı tutulması, işçi ve emekçilerin sırtındaki vergi yükünün hafifletilmesi için,

- Sıkıyönetimin kaldırılması için

- TCK'nun 141 ve 142.maddelerinin kaldırılması için,

"Faşizme, emperyalizme, şövenizme ve sömürüye karşı yürütülen mücadelenin yoğunlaştırılmasını somut ve kitlesel eylemlere girişilmesini zorunlu görür.

"Son **DİSK** Genel Yönetim Kurulunda alınan kararın doğrultusunda sosyalist hareketin birliği için yoğun çaba harcanmasını olumlu bir girişim olarak değerlendirir.

"**DİSK** Yönetim organlarınca tartışılarak onaylanan **Demokratik Tek Tip Tüzük** vakit geçirilmeksizin, en ufak bir değiştirme yapılmaksızın tüm sendikalarca hayata geçirilmelidir.

"İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan **1 Mayıs**'ın **yasalaşma** mücadelesini ve 1980 1 Mayıs'ının yurt düzeyinde kutlanmasını örgütlemek amacıyla merkezi ve bölgesel düzeyde işyerlerini temel alan **"1 MAYIS KOMİTELERİ"** kurulmalıdır.

"- Bölgemizde, PETKİM-İŞ Sendikasının **Pegagaz** işyerindeki ve GENEL-İŞ Sendikamızın **Tuzla Belediyesindeki** grevlerini sonuna kadar destekliyoruz. Ayrıca **ÜLKER** ve **İNTERCONTİNAL** işyerlerindeki sürdürülen haklı mücadelenin desteklenmesine yönelik bir komitenin kurulmasını, bu komitece bir yardım kampanyasının başlatılmasını ve tüm demokratik örgütlere bu konuda bir çağrı yapılmasını öneririz.

"- **Kartal Belediyesindeki** grev kararının sıkıyönetimce gerekçesiz ertelenmesini protesto ediyoruz,

- Onur üyemiz **TÖB-DER**'in tutuklu yöneticilerinin haklı mücadelelerinde yanlarında olduğumuzu bir kez daha belirtiriz."

13.BÖLGE

DİSK 13. Bölge Temsilcilik Konseyi 1.12.1979 günü DİSK Genel Merkezi konferans salonunda yapıldı. 126 delegeden 117'sinin katıldığı konseyin açılış konuşmasını yapan DİSK 13. Bölge Temsilcisi Salih Taner Serin özetle şunları söyledi: "Tasfiyecilikten şikayet edenler bütün sendikalarda tasfiyeciliğe karşı çıkmalıdır. DİSK'i bugünkü onurlu yerine getiren tek başına ne bir kişi, ne de bir siyasettir. DİSK'i DİSK yapan Türkiye işçi sınıfıdır. Fabrikalarda, işyerlerinde mücadele veren tabandaki ilerici, devrimci işçilerdir."

Daha sonra yapılan oylama sonucunda Divan Başkanlığına DİSK Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu, Divan Başkanvekilliğine Celâl Alçınkaya, Divan Yazmanlıklarına Nihat Turan ve Durmuş Çavdar oybirliği ile seçildiler.

Gündemin oylanarak aynen kabul edilmesinden sonra, DİSK Genel Sekreteri, gündemin 3. maddesinde söz alarak, ülkemizin içinde bulunduğu koşulları, işçi sınıfının ve tüm demokrasi güçlerin üzerine düşen görevleri dile getirdi.

13. Bölge Temsilcisi Serin'in, bölgedeki işçi sorunlarına ilişkin raporu okumasından sonra söz alan DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, işçi sınıfının ideolojik-ekonomik ve politik mücade-

13. Bölge Temsilciliğine yeniden Salih Taner Serin seçildi.

lesinin bir bütün olduğunu, DİSK in ve DİSK üyelerinin bu gerçek ışığında üzerine düşen görevleri yerine getirmeye hazır olduğunu belirtti.

Adaylardan Cemalettin Bakar ve Muharrem Kılıç Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen delegelerinin konseyde bulunmaması nedeniyle bu konseyin anti-demokratik olduğunu öne sürerek adaylıktan çekildiklerini açıkladılar. Eleştirileri cevaplandırmak üzere söz alan Tuncer Kocamanoğlu, Bölge Konseylerinin DİSK Anatüzüğü gereği yapılan bir organ toplantısı olduğunu, DİSK'ten geçici olarak ihraç edilen Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen sendikalarının bu nedenle bütün organ toplantılarına olduğu gibi bölge konseylerine katılmalarının da olanaksız olduğunu açıkladı.

Gizli oy, açık tasnif usulü ile yapılan seçimde 96 oy kullanıldı. Tek aday Salih Taner Serin 95 oy alarak yeniden bölge temsilcisi seçildi.

Oybirliği ile alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Kapatılan bütün demokratil örgütlerin yeniden açılması,
- İşçi sınıfı bilimini yayma ve örgütlenme özgürlüğü kısıtlayan TCK'nun 141.142. maddelerinin kaldırılması,
- Referandum, Genel Grev, Dayanışma Grevi haklarımızın derhal yasalaşması,
- Asgari ücretin yeniden yükseltilmesi, asgari geçim indiriminin bir an önce yürürlüğe konulması,
- İş kanununun 13,17,24 vb. gerici maddelerinin kaldırılması,
- Lokavtın insanlık suçu sayılması ve yasaklanması,
- Genç işçilerin ve çırakların katmerli sömürüsüne son verilmesi,
- Kadın emekçilerin annelik yardımı ve izinleri ile kreş sorunlarının çözümlenmesi, ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaması,eşit işe eşit ücret uygulanmasını,
- Tüm çalışanların toplu sözleşmeli, grevli sendikal haklarının bir an önce tanınması,
- Dernekler, sendikalar, parti ve seçim kanunlarının demokratikleştirilmesi,

- Başta Filistin, Arap ve İran halkları olmak üzere emperyalizme karşı mücadele veren Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının kavgalarını desteklediğimizi,
- Giderek dünya ölçüsünde önemli bir güç oluşturan "Bağlantısız Ülkeler" hareketinin ve aldığı kararların emperyalizme yeni darbeler vurduğunu ve desteklenmesi gerektiğini, ülkemizin de bu harekete katılmasından yana olduğumuzu,
- Uluslararası planda emperyalizme dayatılan Detant (Yumuşama) politikasını dünya halklarının çıkarına olduğunu ve dünyada kalıcı barış yolunda önemli bir adım olarak gördüğümüzü bildiririz.
- Türk-İş ve diğer sendikaların tabandaki işçilerle sınıfsal dayanışması ve sarı-gerici-faşist sendikaların sultasından kurtularak DİSK çatısı altında örgütlenmesini sağlamak için,
- Tek Tip Demokratik Tüzüğün zaman geçirilmeden ve Genel Yönetim Kurulu kararlarında belirtilen ayrıntılar dışında hiçbir değişiklik yapılmadan bütün sendikalarımızca kabul edilmesi için,
- Tasfiyeciliğin, gurupçuluğun, anti-demokratik uygulamaların ve sınıf uzlaşmacılığının sendikalarımızda asla hayat bulmaması için,

Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda mücadele vereceğimizi kamuoyuna duyururuz.

- İnter, Perapalas, Urcan, Ülker vb.işyerlerinde uygulanan lokavt ve grevlerdeki işçilerin ekmeğine, aşına, özgürlüklerine kastetmek isteyen patronlara karşı omuz omuza olduğumuzu,

- Son günlerde İETT işçilerine ve özellikle üyelerimize, ilerici, demokrat, devrimci emekçilere yöneltilen baskılar ve anti-demokratik uygulamaları protesto eden İETT işçilerinin mücadelesinin her zaman yanında olacağımızı kamuoyuna açıklar iki gün süren ve başarıyla biten eylemlerini kutlarız.

- Ayrıca bölgemizde grev ve lokavttaki işçilerle yardımlaşma ve dayanışmanın arttırılması için sürekli bir "Bölge Dayanışma Komitesi" kurulmasını öneririz.

AYLIK İSTATİSTİKLER

BİR ÖNCEKİ YILIN ARALIK AYINA ORANLA 1976, 1977, 1978 ve 1979 YILLARININ EKİM AYINDAKİ FİYAT ARTIŞLARI

	Ankara Geçinme İndeksi'ne göre	İstanbul Geçinme İndeksi'ne göre
1976/Ekim	% 12.9	% 15.2
1977/Ekim	% 28.1	% 31.8
1978/Ekim	% 45.3	% 46.8
1979/Ekim	% 55.1	% 65.1

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Fiyat istatistikleri

Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere, fiyat artış oranları yani enflasyon oranı her geçen yıl büyüyerek, 1979 yılı Ocak-Ekim döneminde % 65.1'e ulaşmıştır. Diğer bir deyişle, tüketim maddelerinin parekende fiyatları geçen yılın Aralık ayına göre % 65.1 oranında artmıştır. (İstanbul ilinde) Ücretlerdeki artış ise fiyat artışlarının gerisinde kalmıştır. Haziran sonu itibariyle elde edilen bilgilere göre, net parasal ücretlerdeki artış oranı 1979-Ocak ayına göre % 21.8 olmuştur. Aynı dönemde fiyat artışları ise % 27.4 oranında gerçekleşmiştir. Yani, beş aylık dönemde gerçek ücretler % 4.4 oranında düşmüştür. Bu ise, sigortalı işçilerin satınalabildikleri tüketim mallarında, Ocak ayına göre, % 4.4 oranında azalma demektir. Bu, aynı zamanda, işgücünün değerinin kapitalistler tarafından fiyat artaşları yoluyla düşürülmesi demektir.

SİGORTALI İŞÇİ ÜCRETLERİ

	Net Aylık Ücret	Parasal (net) Ücret İndeksi	Fiyat Artış İndeksi	Gerçek Ücret İndek.	Değer olarak Ücret İndeksi
1963	497 TL.	100	100.0	100.0	100.0
1964	536 TL.	107.8	100.2	107.6	103.9
1965	571 TL.	114.8	104.8	109.5	106.0
1966	613 TL.	123.3	113.6	108.6	89.8
1967	664 TL.	133.6	129.6	103.1	98.8
1968	714 TL.	143.6	137.6	104.4	97.8
1969	797 TL.	160.4	144.2	111.2	101.1
1970	865 TL.	174.0	155.6	111.8	94.5
1971	943 TL.	189.7	185.2	102.4	81.3
1972	1034 TL.	208.0	213.7	97.3	73.6
1973	1228 TL.	247.0	243.6	101.4	68.9
1974	1491 TL.	300.0	301.8	99.4	62.1
1975	1773 TL.	356.7	365.8	97.5	60.4
1976	2246 TL.	451.8	429.6	105.2	62.8
1977	2759 TL.	555.0	541.3	102.5	64.9
1978	3648 TL.	734.0	876.3	83.8	58.3
1979 (x)	4131.8 TL.	831.3	1180.1	70.4	-

(x) İlk altı ayın ortalaması alınarak bulunmuştur.

1 KASIM 1979 İTİBARİYLE DİSK'E BAĞLI SENDİKALARIN SÜRDÜRDÜĞÜ GREVLER

Sendika Adı	İşyeri	Grevin başladığı Tarih	Greve katılan İşçi
TİS	Çiftçi Mal. Kar. Bşk.K.MARAŞ	22.10.1979	20
Yeraltı Maden-iş	Bitik Kum Ocağı Ankara	4.10.1979	24
Petkim-İŞ	Pegagaz İSTANBUL	15. 8.1979	160
Gıda-İş	T.Kalkınma Vakfı Bl.Md.	16. 6.1979	43
Gıda-İş	Şark Değirmencilik	18. 7.1979	65
Gıda-İş	Bosfor Değirmencilik İSTANBUL	18. 7.1979	67
Gıda-İş	K.Paşa Değirmencilik İSTANBUL	8. 8.1979	63
İlerici Deri-İş	A.Şahinler Deri BURSA	16. 5,1979	5
İlerici Deri-İş	Turhal San. İSTANBUL	15. 9.1979	75
Lastik-İş	Göktopu Boru	6.9.1979	290
Lastik-İş	Nilsan Plastik İSTANBUL	23.10.1979	40
Maden-İş	Konaltaş KONYA	25. 2.1979	90
Banksen	Yenimah.Ordu Paz. ANKARA	10. 3.1979	9
Limter-İş	Marmara Tersanesi	11. 9.1979	140
Oleyis	Atlantik Palas İZMİR	18.12.1979	14
Oleyis	Korum Moteli P.KALE	8. 6.1979	35
Oleyis	Dural Oteli ESKİŞEHİR	12. 6.1979	12
Oleyis	İntercontinental Oteli. İSTANBUL	22. 6.1979	480
Oleyis	Pera Palas Oteli İSTANBUL	27. 3.1979	125
Oleyis	Urcan Lok. İSTANBUL	24. 8.1979	100
Oleyis	Urartu Oteli ERCAN	6. 9.1979	37
Oleyis	Aslanağzı K.G.Kaplıca	4. 8.1979	10
Oleyis	Kavaklı Res. ANKARA	21. 9.1979	17
Oleyis	Özer Hamamı UŞAK	29.10.1979	9
Oleyis	İzmir Palas İZMİR	28.10.1979	13
Genel-İş	Isparta Belediyesi	15. 7.1978	305
Genel-İş	Elbistan Belediyesi	26. 9.1978	80
Genel-İş	Tuzla Belediyesi	23.10.1978	9
Genel-İş	Geyve Belediyesi	23. 9.1978	34
Basın-İş	Kemal Matbaası, ADANA	21.11.1978	60

YILBAŞLARINA GÖRE ÜCRETLER

	Brüt Aylık	Net Aylık	Net.Aylık Ücret İnd.	Fiyat Artışları	Gerçek Ücret İndeksi
1979 Ocak	6313.2 TL.	3693.0 TL	100.0	100.0	100.0
Şubat	6591.0 TL.	3815.6 TL.	103.3	102.2	101.1
Mart	7361.1 TL.	4167.2 TL.	112.8	104.8	107.6
Nisan	7377.9 TL.	4162.8 TL.	112.7	110.1	102.4
Mayıs	8164.2 TL.	4527.9 TL.	112.6	115.0	106.6
Haziran	8108.4 TL.	4499.3 TL.	121.8	127.4	95.6

İETT İŞÇİLERİNİN EYLEMİ BAŞARIYA ULAŞTI

İETT işçilerinin 2 günlük eylemi İstanbul halkının can güvenliğini sağlamaya yöneliktir.

İstanbul'da İETT işyerlerinde çalışan 9 binden fazla işçi 29.11.1979 günü toplu olarak iş bırakmışlardır. İşçiler kamuoyuna yayınladıkları bir bildiri ile eylemlerinin gerekçelerini açıklamışlardır. Bu sorunlar arasında

- Halkın can güvenliği ile doğrudan ilgili olan İETT otobüsleri için gerekli olan yedek parçaların düzenli olarak sağlanmadığı, otobüs ve troleybüslerin arızalı ve halkın can güvenliği açısından tehlikeli bir durumda sefere çıkartıldıkları,

- Kumbaralı sisteme hiçbir ciddi araştırma yapılmadan, yolcu sayısına göre çok yetersiz olan taşıtların durumu dikkate alınmadan geçildiği, uygulama başladıktan sonra gerek şoförler, gerekse yolcular açısından büyük sıkıntıların ortaya çıktığı, buna karşı ilgililerin konuya gereken önemi vermedikleri,

- Tercihli yolun emniyeti bakımından Belediye Başkanlığına ve İETT Genel Müdürlüğüne çeşitli kereler başvurulmasına rağmen, bu yolda 50'yi bulan ve ölümle sonuçlanan kazaların önlenmesi amacıyla hiçbir ciddi önlemin alınmaması,

- İşyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili yasa ve tüzük hükümlerine uyulmadığı,

- Toplu iş sözleşmesinin birçok maddesinin işverenlikçe çiğnendiği,

- İşçiler arasında siyasi görüş farklılıkları nedeniyle ayırım yapıldığı, bu arada ısrarla işçilerin üyesi olmadıkları sendika için aidat kesilmeye devam edildiği gibi konular bulunmaktadır.

İETT işçilerinin bir buçuk gün süren eylemleri sonucunda DİSK üyesi Genel-İş sendikası ile İETT Genel Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanmış, işverenlik işçilerin haklı istemlerini kabul etmiştir. Bunun üzerine işçiler iş başı yaparak İstanbul'da hayatı büyük ölçüde aksatan eylemleri-

ne son vermişlerdir.

Ancak işçilerin haklı istemlerinden doğan eylem çeşitli basın organlarınca büyük ölçüde tahrif edilmiş ve bu yayınlar aracılığıyla emekçi İstanbul halkı ile İETT işçileri arasında bir düşmanlık yaratılmaya çalışılmıştır.

Kimin çıkarlarını savunduğu iyi bilinen bazı günlük gazetelerde İETT işçilerinin eylemi birkaç "zorbanın" eylemi gibi gösterilmeye çalışılmış, eyleme neden olan haklı istemlerden dolayı İETT işverenliği değil haklı istemlerde bulunulan emekçiler kamuoyu önünde karalanmak istenmiştir. Ancak İETT işçileri bu eylemleri ile hem aralarındaki birlik ve dayanışmayı güçlendirmişler, hem halkın can güvenliği ile doğrudan ilgili olan çeşitli istemlerin karşılanmasını sağlamışlar, hem de eylemlerinin halkımıza karşı değil aksine onun çıkarlarına hizmet ettiğini kamuoyuna açıklığıyla ifade edebilmişlerdir.

Eylemin sona ermesinden sonra sağcı ve gerici basının İETT emekçileri ve onların sınıf ve kitle sendikası DİSK/Genel-İş e karşı başlattıkları kampanya üzerine DİSK Yürütme Kurulu üyesi ve Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu, aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

"Geçtiğimiz günlerde İETT işçilerinin sürdürdüğü protesto eylemi kamuoyunda hâlâ tartışılmaya devam ediyor.

Demirel Hükümeti'nin işbaşına gelmesiyle beliren ortamdan yararlanarak işyerlerinde keyfi ve anti-demokratik uygulamalara girişenler; ilerici, demokrat, devrimci DİSK üyelerini ve emekçileri tasfiye etmeyi düşünenler; içinde bulundukları zor geçim koşullarına rağmen işçilerin, ekonomik-demokratik taleplerini haksız bulanlar; işçilerin DİSK ve Genel-İş çatısı altında, BİRLİK içindeki MÜCADELESİNİ engellemeyi amaçlayanlar; bu eylemden sonra, yanıldıklarını anlamış olmalıdırlar. Yine bilinmelidir ki, hiçbir zaman ve hiçbir koşulda işçi sınıfının bilinçlenmesi, örgütlenmesi, mücadelesi engellenemez. DİSK'e gönül veren işçileri baskılar yıldıramaz.

İETT işyerlerinde 1980 Mart ayında toplu sözleşme dönemi başlayacaktır. Bu dönemi geçmişte olduğu gibi SINIFSAL UZLAŞMA içinde ucuz atlatmak isteyen sarı sendika ve İETT işvereni, bazı yeni oyunlar tezgahlamak istiyor olabilir. Ancak silahlarının geri teptiği görülmüştür.

İETT işçileri bu eylemden kararlılığı artmış, birliği pekişmiş ve deney kazanmış olarak çıkmıştır. DİSK ve GENEL-İŞ üyeleri, ekonomik-demokratik haklarını geliştirme mücadelesine hazır olduklarını kanıtlamışlardır.

Protesto eylemi sürerken özellikle Topkapı ve Bağlarbaşı garajlarında bazı gazetelerde iddia edildiğinin aksine tehdit ve küfürlerle hatta silah çekilerek işçiler çalışmamayı değil çalışmaya zorlanmış, sarı sendika yöneticileri ve faşistlerce bozgunculuk çıkartılmak istenmiş ama İETT işçilerinin kararlı tavrı değiştirilememiştir.

Emekçi İstanbul halkının aksayan hizmetlerden dolayı zor durumlarda kaldığı bir gerçektir. Ancak, her gün halkın çektiği sıkıntıları görerek ve yaşıyarak, büyük bir fedakârlıkla hizmetlerini sürdüren işçilerin bu eylemi, asla emekçi halka karşı yapılmış olarak değerlendirilemez. Bütün İstanbul halkını ve İETT işçilerini yakından ilgilendiren pek çok haklı istek ve şikayetleri uzun zamandır çözümlemeyen İETT idaresinin olaylardan sorumlu olduğu bilinmelidir.

Bu arada bazı basında yeralan; "çalışmak isteyenler engellendi","eylemi küçük bir gurup işçi yaptı","bütün taşıtlarda hasar meydana getirildi", "DİSK, Genel-İş üyeleri azınlıktadır" vb. gibi gerçek dışı kamuoyunu yanıltmaya yönelik haber ve yorumlar İETT işçilerinin başarılı mücadelesine gölge düşüremez.

Üstün bir kararlılık ve disiplin anlayışı içinde davranan İETT işçileri, DİSK Genel-İş'teki birliğini ve gücünü herkese kanıtlamıştır."

BASIN-İŞ

YENİ ÖRGÜTLENEN İŞYERLERİNDE SÖZLEŞME BAĞITLANDI

DİSK/Basın-İş'te yeni örgütlenen Ankara'da kurulu Kalite Matbaasında sözleşme bağıtlandı. 40 işçi adına bağıtlanan sözleşme 1 Ekim 1979 tarihinden geçerlidir.

Murat Uycan Matbaa ve Basım evi işçileri Basın-İş Sendikasına üye oldular. 36 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlandı.

Ayrıca Erler Matbaasında yeni örgütlenme çalışmalarını başlatan Basın-İş, Randekal Çıkartma - Sanayiinde toplu sözleşme görüşmelerine başladı. Ankara'da Türk-İş üyesi Basın-İş'in örgütlü olduğu iki işyeri DİSK üyesi Basın-İş Sendikası saflarına katıldı. Bu iki işyerinden Etibank ve Ayyıldız Matbaalarında 38'er işçi çalışmaktadır.

Adana Kemal Matbaasındaki grev 1 yılı aşarken, Türk Tarih Kurumunda tüm parasal maddelerden uyuşmazlığa gidildi.

Be-Ka ve Ziraat Bankası Matbaalarında toplu iş sözleşmeleri bağıtlandı. 16 işçinin çalıştığı Be-Ka'da sosyal yardımlarla birlikte yılda 16 bin TL.lik ücret artışı sağlandı.

110 işçinin çalıştığı Ziraat Bankası Matbaasında bağıtlanan sözleşme 1 Ekim 1979'dan geçerlidir. Yeni dönem toplu iş sözleşmesiyle işçilere sağlanan hakların bazıları şöyledir:

- Günlük ücretlere 1. yıl 350 TL, 2. yıl 200 TL. zam,
- 5 Maaş ikramiye,
- Yılda 12 bin TL. yakacak ödeneği,
- 20 gün tutarında izin ödeneği,
- Haftalık çalışma süresi 42.5 saat,
- Gece vardiyası 25 saat
- Her üyeye yılda 5 gün eğitim izni

DEV MADEN-SEN

1300 GÜN SÜREN BAŞAR GREVİ SONA ERDİ

2.9.1976 tarihinde başlayan Başar Madencilik'teki grev 26.10.1979 tarihinde sona erdi. 24 işçiyle başlayan grevi 5 işçi sona erdirdi.

Grev sonunda işyeri, maden rezervi kalmadığı için kapatıldı. İşyeri yeniden açılacak olursa işveren öncelikle eski iscileri işe alacak.

İşçilere net 60 bin TL. grev ikramiyesi ödendi. Grevde geçen süre kıdem tazminatını dahil edildi.

1300 günlük grev süresinde işçilerin gösterdiği disiplin ve kararlılık, Türkiye'deki demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının önemli bir sayfası oldu.

D SAĞLIK-İŞ

SAĞLIK İŞÇİLERİ İLERİ HAKLAR KAZANIYOR

Egemen güçlerin sağlık işçilerini "GREV" hakkından yoksun bırakma yolundaki politikası her geçen gün iflas ediyor.

Sağlık işçileri DİSK/Devrimci Sağlık-İş'te örgütlenerek yeni ve ileri haklar kazanıyorlar.

Sendikanın İzmir Şubesine ve bağlı olan İzmir Özel sağlık Hastanesi ve Sağlık Tesisleri ve Eğitim Müesseseleri A.Ş. ile Gaziantep, Urfa, Antalya, Hatay Bölge Başkanlıkları işyerlerinde ve İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi işyerinde çalışan işçiler adına toplu iş sözleşmesi bağıtlanmıştır.

İzmir'de Türk-İş'e bağlı Sağlık-İş Sendikasından koparılan iki işyerindeki sözleşmeden önce işveren sözleşme imzalayacak kadar gelir sahibi olmadığı yalanını yazmak için akla gelen bütün yollara başvurdu. Ancak işçilerin birlikte ve kararlılık içinde sürdürdükleri mücadele sonucunda GREV hakkı olmayan işkolumuzda DİSK üyesi sendikaya yaraşır bir sözleşme bağıtlandı.

Bütün sözleşmelerin ortak özellikleri şunlardır:

- Çalışma süreleri kısaltılmıştır,
- I Mayıs İşçi Bayramı olarak kabul ettirilmiştir,
- Disiplin Kurullarında oyların eşitliği, Başkanlığın sırayla yapılması getirilmiştir,
- İzmir sözleşmesinde yakacak yardımı yılda 10 bin TL. net, Cerrahpaşa sözleşmesinde ise 12 bin TL. net olarak alınmıştır,
- İhbar ve kıdem tazminatları yasal sürelerinden ortalama 10 gün fazla alınmıştır,
- İşyeri sendika temsilcisi yasal sayının üzerine çıkartılmıştır.

İKİ İŞYERİNDE SÖZLEŞME BAĞITLANDI

175 işçinin çalıştığı Esnaf Hastanesinde 1 Nisan 1979 tarihinden geçerli olan 2 yıl süreli sözleşme bağıtlandı. Sözleşmeyle işçilere sağlanan haklar şöyledir:

- Her yıl için ayda 4 bin TL. ücret zammı,
- 3 maaş ikramiye,

- Günde 50 TL. net yemek ödeneği,
- 1200 TL.net izin parası ve diğer sosyal haklar. Ayrıca disiplin hükümleri, sendikal faaliyet izinleri, ücretli yıllık izinler konularında işçiler lehine yeni haklar getirilmiştirm.

Ayrıca Özel Çamlıca Senatoryumunda bağıtlanan sözleşmeyle çalışan işçilerin 1 Ağustos 1979 tarihinden itibaren günlük ücretlerine 1. yıl 100 Tl, 2. yıl 135 TL. zam getirilmiştir. İkramiye, giyim, yakacak gibi sosyal yardımlarda artışlar sağlanmıştır.

40 İŞÇİ ADINA YETKİ ALINDI

Devrimci Sağlık-İş Sendikası, İstanbul Elmadağ'da, kurulu Surp Agop Ermeni Hastanesinde çalışan 40 işçi adına toplu iş sözleşmesi yetkisi aldı. 30 Kasım 1979 günü bu işyerinde sözleşme görüşmelerine başlandı.

DEVRİMCİ YAPI-İŞ

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HAZIRLIKLARI SÜRÜYOR

Fethiye Orman Ürünleri Ehtegre Tesisleri inşaatında yetki alan Devrimci Yapı-iş Sendikasının yeni dönem toplu iş sözleşmesi hazırlıkları başladı. 23 işçi adına yapılan görüşmeler Orman Ürünleri Sanayi Genel Müdürlüğü ile sürdürülüyor.

Geçtiğimiz Ekim ayı içinde Çanakkale Sümerbank Sentetik Deri Tesisleri inşaatında sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine Devrimci Yapı-İş grev kararı almıştı. Genel Müdürlükle sürdürülen görüşmelerin olumlu gelişmesi üzerine sendikanın verdiği yeni teklif doğrultusunda sözleşme görüşmeleri hız kazandı. Bu inşaatta 54 işçi çalışmaktadır.

13 işçinin çalıştığı İstanbul İmar Limited Şirketi Genel Müdürlüğündeki Genel Müdürlük kadrosu adına toplu sözleşme görüşmelerine başlandı.

11 işçinin çalıştığı Kars Organize Sanayiinde toplu iş sözleşmeleri görüşmeleri 2 aydır sürüyor.

FINDIK-İŞ

FİSKOBİRLİK'TE İŞÇİ KIYIMI BAŞLADI

AP Hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte kooperatiflerde işçi kıyımına başlandı. Bunun ilk örneklerinden biri Fındık-İş üyesi işçilerin bulunduğu Fiskobirlik'te gerçekleşti.

23 Kasım'da Fiskobirlik'te çalışan 97 işçinin işine son verildi. İşten atılan bu işçilerden16'sı İstanbul'da çalışmaktaydı. Bu işçiler 90 günlük deneme süresini doldurmadıkları gerekçesiyle işten atıldılar.

Önümüzdeki günlerde Tarım Satış Kooperatiflerinde yoğunlaşacak olan benzer olaylar karşısında, bu işyerlerinde örgütlü DİSK üyesi ve bağımsız sendikalar ortak eylem kararı aldılar. Bu amaçla, Ortak Davranış Komitesi oluşturuldu.

Bu işyerini faşistlerin karargahı haline getirme ve işçilerin kazanılmış demokratik hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırmaya yönelik girişimleri ortak göğüslemek ve bu işyerlerinde demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini savunmak için ortak eylem programı kararı alındı.

GENEL-İŞ

EGO'DA İŞVEREN TİS NEDENİYLE İŞÇİLERE BASKI YAPIYOR

EGO işverenliği ile Genel-İş Sendikasının sürdürmekte olduğu toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı. EGO işvereni tarafından işten atılan 2 işçinin yeniden işe alınmasında direnen işverenliğin bu katı tutumu karşısında görüşmeler kesildi. İşverenliğin işyerine yolladığı 2 adamının kavga çıkarması üzerine, işverenlik sıkıyönetime ve polise şikayette bulundu. Bu olaylar üzerine Genel-İş resmi yayın organı Emek gazetesinde olayların gelişimini yayınladı. Özel sayı olarak çıkarılan Emek gazetesi işyerinde dağıtılırken, işverenliğin sıkıyönetim ve polise "bildiri dağıtılıyor" haberini vermesi üzerine işyerine gelen polis elinde Emek gazetesini gördüğü herkesi gözaltına aldı. Bu olaydan sonra sıkıyönetime giden Genel-İş Sendikası Genel Sekreteri Ertan Andaş'ın Emek gazetesinin sendikanın resmi yayın organı olduğunu anlatması üzerine gözaltına alınan işçilerden çoğu serbest bırakıldı. Hala gözaltında tutulan Genel-İş üyesi işçi vardır.

Genel-İş Sendikasının Susurluk Belediyesindeki grevi sona erdi. 79 işçiyi kapsayan sözleşme sendikanın istediği biçimde sonuçlandı.

890 İŞÇİNİN KARARLI MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Antalya Belediyesinde çalışan Elektrik, Su, İtfaiye dışında Genel-İş üyesi tüm işçiler 29 Kasım günü direnişe başladı.

Türkiye'nin ilk grevci işçileri olma onurunu taşıyan tersane işçileri, 107 yılı aşkın mücadele geleneklerinin kararlı takipçileri olduklarını; disiplinli, bilinçi grevleriyle sarı-ganster Dok Gemi-İş'in ihanet belgesini yırtıp, işkolunun en ileri toplu sözleşmesini bağıtlayarak gösterdiler. Bu grev, aynı zamanda 1872'den bu yana TERSANE İŞÇİLERİNİN 3. grevi ve 107 yıldan bu yana başarı ile sonuçlanan ilk tersane grevi" olması yönüyle de büyük önem taşımaktadır.

Tersane işçilerinin sınıf ve kitle sendikası olma yolunda, tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesini hayata geçiren Limter-İş, grev süresince üyeleri ile toplu sözleşme taslağını tartıştı. Ve sonunda Dok Gemi-İş'in utanç belgesini yırtarak ve işkolu sözleşmesinin üzerine çıkarak 14 aylık bir işyeri sözleşmesi imzaladı. Böylece Limter-İş işyeri yetkisini daha da sağlamlaştırdı.

Bağıtlanan yeni sözleşmeyle işçilere sağlanan haklardan bazıları şunlardır:

- 14 aylık ücret zammı brüt 39 TL. (Dok Gemi-İş'in ki 11 TL.idi),
- Yılda 4 maaş ikramiye (daha önce 3 maaş idi),
- Bayram ödeneği: Her dini bayramda 2.500 TL.brüt (daha önce yoktu),
- Çocuk zamları 50 TL.net arttırıldı.
- Haftalık çalışma süresi 47.5 saate indirildi.
- Yıllık yakacak ödeneği 14 bin TL.brüt (daha önce 9 bin TL.brüt) ve diğer sosyal haklar.

Ayrıca imzalanan protokolle işveren, Limter-İş'e 900 bin TL. grev tazminatı ve üye başına 10 bin TL. toplu sözleşme ikramiyesi ödemeyi kabul etti. Toplu sözleşmenin yürürlülük süresi 31.1.1981'de sona eriyor. 107 Yıllık mücadmele geleneklerine yaraşır biçimde sürdürülen grev, diğer tersanelerde sarı sendikaların ihaneti altında inleyen sınıf kardeşlerine örnek oldu. Aynı zamanda grev, bölgedeki tüm ilerici, demokrat ve devrimcilerle dayanışmanın en canlı örneği oldu.

DİSK'in ve grev yerini ziyaret eden devrimci, ilerici kişi ve kuruluşların tersane işçileriyle maddi ve ve manevi dayanışması, kavganın başarı ile sonuçlandırılmasında önemli bir etken oldu.

Limter-İş'in önündeki ilk görev, diğer özel sektör tersanelerinde ve özellikle de Denizcilik Bankası gibi kamu tersanelerinde örgütlenip yetki almaktır.

SOSYAL-İŞ

TOPLU SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ SONUÇLANDI

50 birim kooperatifi kapsayan Aydın Köykoop'da toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. Bağıtlanan yeni dönem sözleşmeyle işçilere sağlanan haklardan bazıları şunlardır:

- I.yıl 4 bin, II.yıl 4500 TL.ücret zammı,
- Her yıl için 250 TL. kıdem zammı,
- Tüm çalışanlara her ay net bin TL. iş riski,
- Her ay net bin TL. yakacak ödeneği,
- Kıdem tazminatı 45 gün,
- 1 Mayıs İşçi Bayramı 1-2 Mayıs günleri tatil,
- 2 işçi, 2 işveren temsilcisinden oluşan işyeri disiplin kurulu. 13 ve17. maddelere göre işçi çıkarılması yasak,
- Sendikal ve siyasal nedenlerle tutuklanan işçi işten çıkarılamaz. Tutukluluk süresince işçilere ücreti ödenir. Tutukluluk süresi kıdem tazminatına eklenir.

Antalya Antbirlik Kooperatif Birliğinde iş güvenliği,TİS uyarınca yeni işgüvenliği maddeleriyle pekiştirildi:

- İşveren, işçinin isteği dışında nakil yapamaz.
- 13 ve 17 maddelerden işçi çıkarılması sözleşmeye konan maddeyle zaten yasaklanmıştır.
- İşveren işçi çıkaracak olursa işçinin 36 aylık brüt ücreti karşılığında işsizlik tazminatı öder.
- Ayrıca sendikanın hak grevi uygulama hakkı saklıdır.
- Tüm üyelere 3000 TL. intibak zammı.

Isparta ve çevresinde Gülbirlik'te de TİS'ne yapılan ek maddelerle işgüvenliği pekiştirildi.

Hem Antbirlik'te hem de Gülbirlik'te işçinin istifası halinde 60 günlük kıdem tazminatı ödenir.

TOPLAM 270 İŞÇİ ADINA GREV KARARI ALINDI

Ankara'da Türk Standartlar Enstitüsü'nde TİS görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine Sosyal-İş Sendikası 200 işçi adına grev kararı aldı.

Nuh Gıda Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.ve Nuh Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin Kadıköy, Topkapı ve Unkapanı mağazalarında 70 işçi adına grev kararı alındı. Grev kararının yasal süresi dolmak üzere olan bu işyerlerinde önümüzdeki günlerde grev uygulaması başlayacak. İşveren işyerinde DİSK üyesi bir sendika istememektedir. Bu görüşünü de işçilere çeşitli kereler anlatmış. DİSK üyesi Sosyal-İş'ten istifa edecek olurlarsa, istedikleri ücret zammının vereceğini açıkca ifade etmiştir. DİSK içinde birleşmeye kararlı işçiler, sendikaları Sosyal-İş'i sonuna kadar savunmaktadırlar.

GÜÇ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI BAŞLADI

Sosyal-İş Sendikası SSK Müdürlük Kurulu'na, seçilecek sendika adayı için güç birliği çağrısı yaptı.

Sosyal-İş'in çağrısı üzerine biraraya gelen örgütler şunlardır: DİSK/Sosyal-İş, DİSK/Devrimci Sağlık-İş, Bağımsız Tüm Has-İş, Türk-İş/Petrol-İş, Türk-İş/Tez Büro-İş, Tüm-Der, TÜTED, Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi, Tüs-Der, SSK Müfettişler Derneği.

PETKİM-İŞ

EGE KİMYA'DA SÖZLEŞME BAĞITLANDI

İstanbul Kâğıthane Deresi'nde kurulu Ege Kimya Sanayii A.Ş.'de Petkim-İş Sendikasının yürütmekte olduğu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine grev kararı alınmıştı. Daha sonra varılan anlaşma sonunda sözleşmenin bağıtlanması üzerine grev kalkmıştır. 1 Ağustos 1979'dan geçerli olacak yeni dönem toplu sözleşmeyle işçilere şu haklar sağlanmıştır:

- I.yıl 6000 Tl.,II.yıl 6000 TL.ücret zammı,
- 6 maaş ikramiye,
- Yılda 8 bin TL.yakacak ödeneği,
- 1500-2000 TL.bayram ödeneği,
- 1000-1125 TL.giyim ödeneği
- 30 TL.yol ödeneği

TEKGES-İŞ

TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ SONUÇLANDI

Mahkeme kararıyla yetkisi kesinleşen Tekges-İş Sendikası, Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Direktörlüğü Kars/Arpaçay, Enjeksiyon Şantiyesi işyeri için yeni dönem toplu iş sözleşmesini bağıtlamıştır.

Kumburgaz Köyleri Elektrik Birliği Başkanlığı işyeri için yeni dönem toplu iş sözleşmesi bağıtlamıştır. Sözleşmeyle işçilere şu haklar sağlanmıştır:

- 1. yıl için 100 TL. net ücret zammı, 2. yıl için 100.TL seyyanen ücret zammı,
- Her yıl için 5.000 TL. net giyim ödeneği,
- 1. yıl için 4.000 TL, 2. yıl için 5.000 TL. net yakacak ödeneği,
- Her ay için 1.000 TL. net yemek yardımı,
- 1000 TL.net izin ödeneği,
- Her ay için 500 TL.net kira ödeneği,
- Her ay için 500 TL. net aile ödeneği.

İŞYERLERİNDEKİ YETKİLER KESİNLEŞİYOR

Tekges-İş Sendikası ile Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü arasında 8. dönem toplu iş sözleşme görüşmeleri Aralık ayında başlayacak. TEK ve diğer kurumlara bağlı işyerleri için sendikanın yetkisi ard arda kesinleşmektedir. Sendikanın başlayacak TİS görüşmeleri hazırlıkları tamamlanıyor.

Yeni dönem toplu iş sözleşmesi taslağı hazırlıkları şöyle yürütülüyor: Önce şube ve baştemsilciliklerinde yapılan toplantılarda üyelerin sözleşmeye ilişkin görüş ve önerileri alındı. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda, kurulan komisyon toplu sözleşme taslağını hazırlamaya başladı. Komisyon çalışmaları sonunda oluşacak taslak, şube başkanları, baştemsilciler ve genel yönetim kurulunun yapacakları ortak toplantıda tartışılacak ve son biçimini alacaktır. Tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesi çerçevesinde hazırlanan taslak yeni dönem toplu sözleşme metni olarak işverene verilecektir.

NAKLİYAT-İŞ

ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Arsal Depoları, Yurtsan Deposu, Afyon Ardiyeleri ve Şen İzmir Nakliyat Ambarlarında çalışan işçiler adına toplu sözleşme yetkisini Nakliyat-İş Sendikası aldı. Bu işyerleri adına yapılan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürüyor.

Nakliyat-İş'in İstanbul'daki tüm kum depolarındaki örgütlenme çalışmaları sürüyor. Bu arada bazı kum depolarında yetki alındı.

İzmir'de de 32 ambarda toplu sözleşme yetkisi Nakliyat-İş'in, ayrıca Nakliyat-İş 35 ambar içinde çağrı yaptı. Ankara'da kurulu 2 ambar için çağrı yapan Nakliyat-İş'in diğer ambarlardaki örgütlenme çalışmaları başarıyla sürüyor.

TEKSTİL

ÖDEMİŞ'TE TEKSTİL ÜYESİ 80 İŞÇİ ZEHİRLENDİ

DİSK üyesi Tekstil Sendikasının Ödemiş Tekstil Fabrikasında çalışan 80 işçi 13 Kasım salı günü zehirlendi. Zehirlenmenin nedeninin büyük bir olasılıkla fabrikada çıkan yemek olduğu yapılan kan tahlillerinden kesinlik kazanıyor. Zehirlenen işçilerden 10'unun durumu ağır olduğu için halen İzmir Tepecik Hastanesinde tedavi görmektedirler.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin işyerlerinde sağlanmasında işçilere önemli görevler düşmektedir. Yasa, tüzük ve benzeri maddelerin uygulanması ve bu maddelerin genişletilmesi mücadelesi, işçi sınıfının ekonomik ve demokratik hakları için verdiği mücadelede önemli yer tutmaktadır.

Belediye işverenliği tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden işten atılan 4 arkadaşlarını yeniden işe alınmasını isteyen işçilerin direniş nedenleri arasında şu maddeler var: Toplu iş sözleşmesinin 16,5,46 ve 100. maddeleri işverenlik tarafından ihlal edilmektedir. İhlal edilene TİS maddeleri de şunlardır:

- 16. madde: Bedenen çalışan işçiler memurlaştırılmak isteniyor.
- 5. madde: İşgüvenliği maddeleri uygulanmıyor.
- 46.madde: Giyim ve koruyucu eşyalar verilmiyor.
- 100. madde: Ücretler ve sosyal haklar gününde verilmiyor.

SUSURLUK BELEDİYESİNDE GREV SONA ERDİ

Susurluk Belediyesi ile Genel-İş Sendikası arasında süren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine, bu işyerinde çalışan 80 işçi 29.6.1969'da greve çıktı. 11.11.1979'da sona eren grev sonunda bağıtlanan sözleşmeyle işçilere şu haklar sağlandı:

- 250 TL.ücret zammı,
- 4 TL.kıdem zammı,
- 750 Tl.sorumluluk ödeneği,
- 4.000 TL.maluliyet ödeneği,
- Yılda 2,5 maaş tutarında ikramiye,
- 1250 TL.yakacak ödeneği,
- Günde 45 TL.yemek ödeneği,
- 400 TL.öğrenim,
- 300 TL.çocuk,
- 500 TL.aile,
- 2 bin Tl. evlenme ödeneği.

BATMAN'DA GREV 2 AY DAHA ERTELENDİ

Bağıtlanan yeni dönem toplu iş sözleşmesi maddelerinin Batman Belediyesi işverenliği tarafından ihlal edilmesi üzerine greve çıkan Batman Belediye işçilerinin grevi Ecevit Hükümeti döneminde 30 gün ertelenmişti. Erteleme süresi dolan Batman grevi yeni AP azınlık hükümeti tarafından 2 ay süreyle yeniden ertelendi.

HÜRCAM-İŞ

TİS GÖRÜŞMELERİ HAZIRLIKLARI SÜRÜYOR

Cam tekellerine karşı Hürcam-İş Sendikasının yeni dönem toplu iş sözleşmesi hazırlık çalışmaları sürüyor. Bu amaçla tüm fabrikalarda toplu iş sözleşmesi komiteleri kuruldu. Hazırlanan toplu sözleşme taslağı bu komitelerde tartışılmaya başlandı.

Yaklaşan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri ile ilgili olarak yapılar eğitim çalışmaları ve işyerlerinde yapılan sohbet toplantıları sürmektedir.

KERAMİK-İŞ

AKÇİMENTO'DA SÖZLEŞME BAĞITLANDI

Keramik-İş Sendikasının 1.10.1979'da grev,işverenin de 3.10.1979'da lokavt kararı aldığı Akçimento'da 14.10.1979'da sözleşme bağıtlandı. Yeni dönem sözleşmeyle Akçimento'da çalışan 900 işçiye şu haklar sağlandı:

- 1.yıl 24 TL., 2.yıl 28.5 TL. ücret zammı,
- 6 maaş ikramiye,
- Kendi isteğiyle işten ayrılanlara 30 gün tutarında kıdem tazminatı,
- 45-70 gün arasında değişen kıdem tazminatı,
- 7.500 TL. yakacak ödeneği,
- 2500 TL. doğum ödeneği,
- 5.500 TL. giyim ödeneği,
- 7.000 TL. evlenme ödeneği,
- ve diğer sosyal haklar.

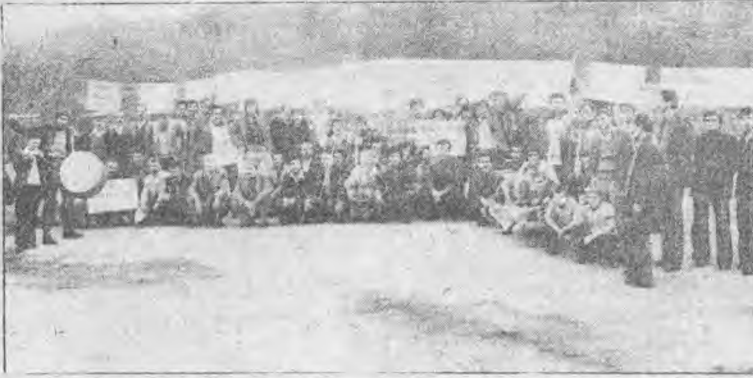
ADANA ÇİMENTO'DA GREV 2 AY ERTELENDİ

Türkiye Çimento Sanayi T.A.Ş'nin Adana'da Çukurova Çimento Fabrikasında çalışan işçileri kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine Keramik-İş Sendikası 27.9.1979 tarihinde grev kararı almıştı. 800 işçinin **14.10.1979** tarihinde başlattığı grev, Bakanlar Kurulu kararıyla **16.10.1979** tarihinde 2 ay süreyle ertelendi.

GREVLER BAŞARIYLA SÜRÜYOR

110 işçinin çalıştığı Petek Tuğla'da 14 Kasım'da grev başladı.

Göllü Toprak Sanayi'de 26 Kasım Vakfıkebir Tuğla, Trabzon'da 27 Kasım'da greve çıkıldı. Yasal süresi dolmak üzere olan Söğüt Seramik'te önümüzdeki günlerde greve çıkılacak.

MERSİN ÇİMSA'DA YETKİ KERAMİK-İŞ'İN

Bir süre önce Mersin'de kurulu Çimse Çimento Fabrikasında yapılan durum tespitinde sarı Çimse-İş'in yenilgisi karşısında, Keramik-İş işyerinde sözleşme yetkisini kazandı. Ancak, Çimse-İş, Keramik-İş'in yetkisine itiraz etmişti. Sarı Çimse-İş'in itirazı mahkemece geçerli görülmediği için Keramik-İş'in yetkisi kesinleşti.

Samsun Kavak'ta kurulu Bastaş Kireç Sanayi'de ve Bakır Kireç Sanayi'de toplu iş sözleşmesi bağıtlandı. Daha önce sendikasız olan 2 işyerinde çalışan toplam 50 işçi adına bağıtlanan sözleşme şu haklar kazanıldı:

- 2 yıl için kalifiye işçilere 230 TL.net ücret zammı,
- Diğerleri için 205 TL. net ücret zammı,
- 1 maaş ikramiye,
- Evlenme 2 bin Tl. net,
- Ölüm 2 bin TL.net,
- Bayram 5 bin TL. net.

Sendikanın işyerinde bağıtladığı bu ilk dönem sözleşme 1 Eylül'den itibaren geçerlidir.

VAKFIKEBİR İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Keramik-İş Sendikasının Vakfıkebir Büyük Güneş Tuğla Fabrikası işçileri adına T.İ.S yetkisi 8.9.1979'da kesinleşti. Keramik-İş ile Tuğla Fabrikası işvereni arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzere sendika bu işyerinde 12.11.1979'da grev kararı aldı.

27.11.1979'da 100'den fazla Vakfıkebir Tuğla işçisi greve çıktı..

İşyerine DİSK üyesi sendika sokmamaya kararlı olan işveren, işçileri yıldırmak için her yola başvurdu. Hattâ işçileri savcılığa şikâyet etti. Ancak işverenin tüm çabaları boşa çıktı ve gözaltına alınan 5 işçi serbest bırakıldı.

Hâlâ asgari ücretle çalışan tuğla işçileri sendikaları DİSK/Keramik-İş öncülüğünde bölgedeki diğer sınıfdaşlarıyla birlikte DİSK çatısı altında örgütlenmeye kararlı. Çünkü Vakfıkebir işçileri biliyorlar ki ancak örgütlüyken güçlü olabilirler.

LİMTER-İŞ

TERSANE İŞÇİSİ 100 YILLIK GELENEĞİNİ SÜRDÜRÜYOR

Marmara Tersanesinde Dok Gemi-İş Sendikasının işkolu yetkisi ile imzaladığı işkolu sözleşmesinin yürürlükte bulunduğu dönem içinde işyerinde çoğunluğu sağlayarak işyeri yetkisini kazanan ve işverenin toplu sözleşmeyi imzalamaktan kaçınması üzerine Lımter-İş Sendikası bu işyerinde 12.9.1979'da greve çıktı. Yaklaşık 3 ay süren grev 3.12.1979'da başarı ile sonuçlandı.

Y MADEN-İŞ 6500 İŞÇİ ADINA YENİ TİS HAZIRLIKLARI BAŞLADI

Karadeniz Bakırlar Damarçakmak kaya ve Hopa, Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı Divriği Müessese Müd, yine aynı müdürlüğe bağlı Hekimhan Müessese Müd, TKİ Güneydoğu Anadolu Linyit İşletmeleri, Yeniçeltek Genel Müdürlüğüne bağlı Suluova, Turhal, Özdemir antimuan işletmelerinde yürürlükte olan toplu iş sözleşmelerinin yürürlük süresi 31.12.1979 tarihinde sona eriyor.

Yaklaşık 6500 üye adına yeni dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerini yürütecek olan Yeraltı Maden-İş Sendikasının tüm işyerlerindek TİS ile ilgili anket çalışmaları sürüyor. Bu anket çalışmaları sonunda ortaya çıkacak olan taslak çerçevesinde görüşmeler başlayacak.

TKİ Ege Linyit işletmesi Milas Yatağan Bölge Müdürlüğüne bağlı Hüstaş ve Karaağaç işyerlerinde çalışan 50 işçi adına yeni dönem toplu iş sözleşmesi imzalandı.

1.11.1979 tarihinden geçerli ve 1 yıl süreli sözleşmeyle işçilere sağlanan haklardan bazıları şunlardı:

- 412-391 TL arasında çıplak taban ücret,
- 60-25 TL arasında sanat ağırlık zammı,
- Diğer sözleşmelerde olduğu gibi eşit sayıda işçi ve işveren temsilcilerinden oluşan disiplin komitesi ve bu komitenin karar almadan işveren işçi çıkaramaz.

1.ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI KONGRESİ TUTANAK VE BİLDİRGELERİ KİTAP HALİNDE YAYINLANDI

Türk Tabipler Birliği'ne bağlı olarak İstanbul Tabip Odası'nın 19-21 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da düzenlediği "I.Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi"nin tutanak ve bildirileri bir kitap halinde yayınlanmıştır.

DİSK Genel Başkanvekili Rıza Güven'in Kongre'de yaptığı konuşmanın yanısıra, DİSK temsilcilerinin katıldığı, "İş kazaları ve İş Güvenliği" "Meslek Hastalıkları", "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Sosyo-Ekonomik Temelleri" konulu 3 panelin eksiksiz tutanaklarını içeren 768 sayfalık kitapta Kongre süresince sunulan 68 bildirge de yer almaktadır.

Özellikle fabrikalardaki ışçi kütüphanelerinde bulunmasında büyük yarar olan kitabın önsözünde şöyle denilmektedir; "Gelecek aydınlık günlerin emekçilerin sağlıklı bir ortamda çalışmalarının sağlanabileceği inancıyla bu kitabı, iş kazalarından ve meslek hastalığından hayatlarını kaybeden ve sakat kalan emekçilere ithaf ediyoruz."

Kitap şu adresten sağlanabilir.

İstanbul Tabip Odası
Türkocağı Cad. No:19
Cağaloğlu/İSTANBUL

ULUSLARARASI ÇALIŞMA KONFERANSI TOPLANDI

Haziran 1979'da Cenevre-de toplanan Uluslararası Çalışma Konferansının gündeminin 3. maddesinin görüşülmesi tutanağından çeviri.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sosyal adaletin dünya çapında geliştirilmesi amacı ile 1919 yılında kurulan uluslararası bir örgüttür. Bu örgütü öbür uluslararası örgütlerden ayiran özellik, en üst kurulu olan Uluslararası Çalışma Konferansı'na ve öbür organlarına hükümet temsilcilerinin yanı sıra işçi ve işveren temsilcilerinin de katılmasıdır.

ILO'nun en önemli çalışmalarından biri de, çeşitli konuları ele alan Uluslararası Sözleşme ve Tavsiyeleri Uluslararası Çalışma Konferansı'na sunmak ve burada kabul edildikten sonra üye devletlerin onayına hazır tutmaktır. Sendika kurma, toplu sözleşme ve grev, çalışma koşulları, sendika temsilcileri, sosyal güvenlik ve benzeri konuları ele alan bu Sözleşme ve Tavsiyeler, zamanla büyük bir uluslararası iş standartları kodunu oluşturmuştur.

Türkiye'nin ILO ile olan ilişkilerini uluslararası sözleşmeler açısından ele aldığımız, bazı çok önemli sözleşmelerin hâlâ onaylanmamış olduğunu, bazılarının ise onaylandığı halde hükümlerinin uygulanmadığını görürüz.

Türkiye'nin hâlâ onaylamadığı uluslararası sözleşmelerin başında 87 sayılı, Sendika Özgürlüğü ve Sendikal Hakların Korunması adlı belge gelmektedir. Bu sözleşme onaylanmadığı sürece iktidarlar Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklere içtenlikle saygılı olduklarını öne süremezler.

Onaylanmış olan sözleşmeleri uygulanmasına gelince, bu konuda ILO'nun çeşitli denetim mekanizmaları vardır.

Bir kez, her yıl Haziran ayında Cenevre'de toplanan Uluslararası Çalışma Konferansı'nın yönetmeliğinin 7. maddesine göre gündemin üçüncü maddesine ilişkin rapor vermek üzere bir Komite kurulmaktadır. Gündemin üçüncü maddesi, "Sözleşme ve Tavsiyelerin uygulanmalarına ilişkin bilgi ve raporlar"dır.

1979 yılında Cenevre'de toplanan Uluslararası Çalışma Konferansı'nda sözü geçen Komite'nin verdiği rapordan anlaşılmaktadır ki, Türkiye 94,95 ve 119 sayılı sözleşmeleri onayladığı halde bunları gerektiği gibi uygulamamaktadır.

Kamusal bağıtlarda (amme akitlerinde) iş konularına ilişkin olarak yer alan maddeleri ele alan ve Türkiye tarafından 1961 yılında onaylanan 94 sayılı sözleşme ile ilgili olarak aynen şöyle denilmektedir bu raporda:

"Hükümet temsilcisi, bu Sözleşmenin uygulanması için bir kararname taslağı hazırlandığını ve bunun son safhasına gelindiğini açıkladı.

"İşçi üyeler, rapora geçen yıl özel bir paragraf konulmasından bu yana hiç bir gelişme kaydedilmediğini belirttiler. Hükümet bu kararnamenin 1972'den bu yana hazırlanmakta olduğunu açıklamıştı.

"Hükümet temsilcisi, taslakla ilgili olarak ilgili makamların görüşlerinin alınmış olduğunu belirtti. Son taslak bu görüşlerin ışığı altında hazırlanmıştı."

Yine Türkiye tarafından onaylanmış bulunan (1961'de), 95 sayılı, Ücretlerin Korunması adlı uluslararası Sözleşmeye ilişkin olarak da raporda aynen şöyle denilmektedir:

"Hükümet temsilcisi, Tarım İş Yasası tasarısının hazırlanmış ve Parlamento'ya gönderilmek üzere Başbakanlığa sunulmuş olduğunu belirtti. İş Yasası'nın, Sözleşme'nin 13. maddesine uygun hale gelebilmesi için gerekli teknik çalışmanın da tamamlandığını açıkladı.

İşçi üyeler, 95 sayılı Sözleşmenin tarım işçilerine veya ufak işyerlerine uygulanmadığını ve Hükümetin yıllardan beri bu yasa tasarısına atıfta bulunduğunu anımsattılar."

1963'de Türkiye'nin onaylamış olduğu 119 sayılı ve Makinelerin Korunması adlı uluslararası Sözleşme'ye gelince;: Komite, bunun da uygulanmayışına ilişkin olarak şu raporu vermiş bulunmaktadır:

İşçi üyeler, Sözleşmenin özellikle II. Bölümünün ve makinaların kullanılmasına ilişkin maddelerinin (III. Bölüm) tarım kesiminde ya da deniz ve hava ulaştırılmasında uygulanmadığını belirttiler. Sirkülerde sözü edilen önlemlerin yakında alınacağına ilişkin olarak Hükümet temsilcileri güvence verebilirler miydi? Sirküler yeterli değildi, çok az ilerleme olmuştu ya da hiç ilerleme yoktu.

TEKSTİL

VAKKO İŞÇİLERİ İŞTEN ÇIKARILAN ARKADAŞLARI İÇİN DİRENİYOR

Tekstil Bakırköy Şubesine bağlı Vakko Fabrikasında işveren 60 tekstil işçisini geçerli gerekçe göstermeden işten attı. İşten atılan arkadaşlarının haklarını birlikte savunmaya kararlı olan 600 Vakko işçisi üretimi yavaşlattı. Olayın 3 gününde üretim tümüyle durdu. Tekstil yöneticileriyle işveren arasında 60 işçinin yeniden işe alınması için görüşmeler sürmektedir.

İşçilerin eylemini kırmak için işyerine gelen güvenlik kuvvetlerinin saldırısı işçilerin kararlılığı karşısında boşa çıkartıldı.

Vakko işçileri, 60 arkadaşları geri alınana kadar direnmeye kararlı olduklarını haykırıyor.

T.İ.S

ŞUBE KONGRELERİ YAPILDI

T.İ.S Ceyhan Şubesi işçilerinin isteği üzerine Ceyhan Şubesi olağanüstü kongresi 24.11.1979 günü yapıldı. Şube başkanlığına Cengiz Uçar seçildi.

26.11.1979 günü olağanüstü kogresi yapılan T.İ.S Bala Şube Başkanlığına Aşır Altundaş seçildi.

DİSK Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu'nun divan başkanlığına seçildiği İstanbul Şube kongresinde Lütfü Bakır şube başkanlığına seçildi.

DİSK YAYINLARI

DİSK Dergisi abone dönemi şubat ayında sona ermektedir. Dergimize abone olmak ve aboneliklerini yenilemek için Türkiye İş Bankası Merter Şubesi 146 sayılı hesaba, Ziraat Bankası Merter Şubesi 55 sayılı hesaba, Yapı ve Kredi Bankası Merter Şubesi 920.000 sayılı hesaba ve Akbank Merter Şubesi 12039 sayılı hesaba yıllık abone bedeli tutarı olarak 250 TL yurtiçi, 500 TL yurtdışı yatırmak yeterlidir.

DÜZENLİ YAYINLAR:

1-DİSK AJANSI
2-DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (İngilizce ve Fransızca)
3-DİSK DERGİSİ (Aylık Yayın Organı)
4-DİSK'İN SESİ (Onbeş günlük kitle yayın organı)

KİTAP VE BROŞÜRLER:

1.TÜRK-İŞ Çıkmazı 1976 (Tükendi)
2.Kuruluş Bildirisi Anatüzük 1967 (..)
3.İşçilerin Uyanışı 1967 (..)
4.2.Genel Kurul Çalışma Raporu 1968 (..)
5.Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır 1970 (..)
6.DİSK'in 4.Mücadele Yılı 1970 (..)
7.TÜRK-İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor 1971 (..)
8.Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararı 1972 (..)
9.IV.Genel Kurul Raporu 1973 (..)
10.Referandum 1973 (..)
11.Erdemir Grevinin İçyüzü 1974 (..)
12.Genel Af 1974 (..)
13.Anatüzük 1974 (..)
14.Ortak Pazar ve Türkiye 1974 (..)
15.V.Dönem Çalışma Raporu 1975 (..)
16.V.Genel Kurul Belgeleri 1975 (..)
17.Anatüzük 1975 (..)
18.Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı (..)
19.1 Mayıs 1976 (..)
20.Anatüzük 1976 (..)
21.Göçmen İşçiler Sorunu 1976 (..)
22.1 Mayıs 1978
23.Yeni Vergi Tasarısı üzerine görüşler 1978
25.Anatüzük 1978
26.6.Genel Kurul Kararları
28.Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Temel ilkeleri
29.Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Disiplin ilkeleri Açısından
30.Demokratik Tek Tip Tüzük
31.Daha Fazla Kan, Daha Fazla Kâr
32.DİSK Yürütme Kurulu Uyarıyor.
33.DİSK Nedir?

FİLİSTİN SORUNU